POLIROM

Cezar Paul-Bădescu

Luminița, mon amour

virtual project

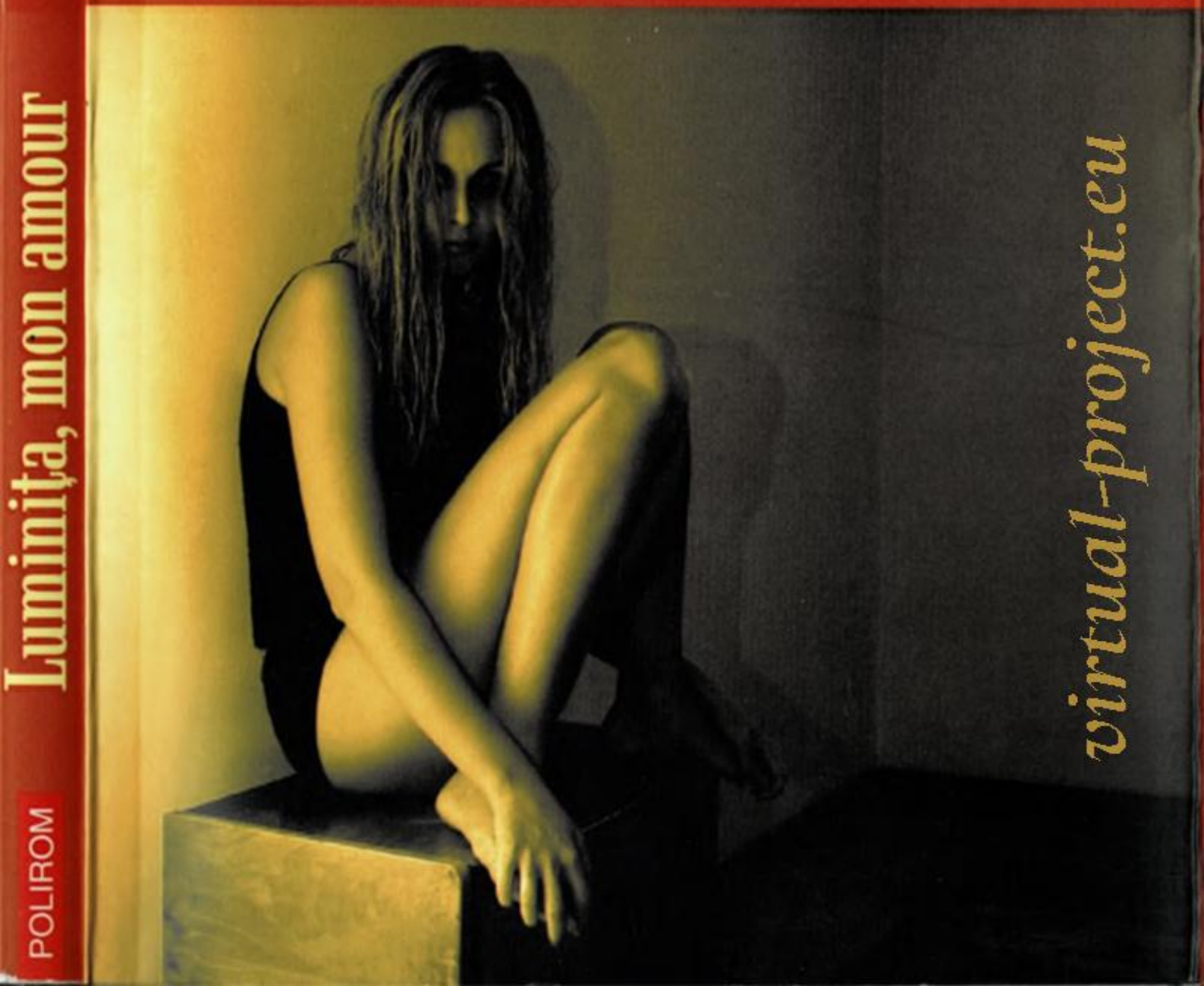

virtual-project.eu

POLIROM

Luminița, mon amour

Cezar Paul-Bădescu

proză

Colecţia „Ego. Proză” este coordonată de Lucian Dan Teodorovici.

2006 by Editura Polirom

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României:
PAUL-BĂDESCU, CEZAR

Luminița, mon amour / Cezar Paul-Bădescu; pref. de Paul Cernat. – Iași: Polirom, 2006

ISBN (10) 973-46-0386-8
ISBN (13) 978-973-46-0386-2

I. Cernat, Paul (pref.)

821.135.1-31

Printed in ROMANIA

Cezar Paul-Bădescu

Luminița,
mon amour

Prefață de Paul Cernat

POLIROM

– 2006 –

Cezar Paul-Bădescu (n. 1968) a absolvit Facultatea de Litere din cadrul Universității București în 1994 și Masteratul de Teoria Literaturii și Literatură Comparată la aceeași instituție. Din 1994, lucrează și colaborează în presa scrisă și audiovizuală, la *Revista 22, Secolul XX, Observator cultural, Adevărul literar și artistic,* Radio Europa Liberă ș.a., iar în prezent este redactor la *Dilema veche* și redactor-șef la suplimentul „Media & Cultură" al ziarului *Cotidianul.* A debutat editorial în 1995 în volumul colectiv *Tablou de familie* (Editura Leka Brîncuș, București), care a obținut Premiul pentru debut al revistei *Tomis.* Este coordonatorul antologiei de publicistică intitulate *Cazul Eminescu* (Editura Paralela 45, Pitești, 1999). La Editura Polirom i-a mai apărut, în 2004, romanul *Tinerețile lui Daniel Abagiu.*

Despre dragoste și alți demoni cu Cezar Paul-Bădescu

După o bursă de scriitor în Germania, Cezar Paul-Bădescu – deschizător de drum al colecției „Ego. Proză”, în urmă cu un an și jumătate – revine în actualitatea editorială cu un șocant roman-spovedanie: *Luminița, mon amour,* valorificare terapeutică a unei experiențe traumatizante de viață. Cuvântul „spovedanie” nu e, după cum vom vedea, o figură (ieftină) de stil... Dar înainte de a vorbi despre carte, câteva observații se impun. În „prozele cu Dănuț” cu care a debutat în volumul colectiv *Tablou de familie* (1995), autorul decupa – în maniera jucat naivă a comportamentismului american – secvențe aparent anodine din filmul propriei copilării. Ele au fost integrate mai târziu în romanul autoficțional *Tinerețile lui Daniel Abagiu* (2004) și mixate cu episoade mai mult sau mai puțin „penibile” ale adolescenței (anti)eroului, metamorfozat din copil gras și blazat în june cu fumuri de rocker existențialist și eșecuri sexuale post-onaniste. Pentru ca în volumul de față să avem de-a face nici mai mult nici mai puțin decât cu istoria căsniciei sale eșuate. O poveste de dragoste începută romantic, continuată nevrotic, apoi religios și încheiată dramatic, după încercări disperate de remediere psihiatrică, parapsihologică și religioasă, pe alocuri la limita neverosimilului. O istorie derulată la modul epistolar (compusă din dialoguri pe e-mail cu un prieten...), crudă și masochistă, un ecorșeu plin de autoironie necruțătoare, sarcasm amar, haz de necaz și dramatism netrucat.

După cum singur declară, Cezar Paul-Bădescu nu a făcut decât să schimbe unele nume ale romanului, pentru a „proteja” cât de cât persoanele reale din spatele lor de lecturile voyeuriste și de eventualele bârfe. Încă o dată, e vorba de o „spovedanie” prozastică, nu de un (auto)denunț... Oricum, în fața unui asemenea text romanesc, tot mai răspândit în noua proză de la noi și de aiurea sub numele de autoficțiune, prefațatorul – care, întâmplător, știe câte ceva despre culisele cărții și ar

putea aduce unele confirmări – se vede pus în dilemă. O dilemă deopotrivă etică și teoretică. E bine sau nu să pună semnul egalității între experiențele naratorului-protagonist și cele ale autorului C.P.-B.? Să trateze textul ca literatură ficțională de tip „orice asemănare cu persoane și situații reale este pur întâmplătoare" sau, dimpotrivă, să accepte integral pactul autobiografic propus („da, chiar așa au stat lucrurile *în realitate*")? Cum rămâne cu vechea distincție modernă dintre eul biografic și cel ficțional? Nu se va supăra oare autorul? Bine-bine, dacă tot și-a asumat veridicitatea faptelor relatate... Da, dar ce relevanță estetică va avea peste zece sau o sută de ani faptul că lucrurile s-au petrecut chiar așa sau nu? Probabil aceeași relevanță pe care ar avea-o pentru cititorul român o eventuală traducere în limba rusă...

Ne aflăm, așadar, în fața unei noi autoficțiuni *made in* C.P.-B. Biografist și autenticist radical, autorului nostru nu-i place să inventeze (deși atunci când o face, o face al naibii de bine – vezi fantezia „americănească" din finalul precedentului volum, cu aventurile penisului tăiat al lui John Wayne Bobitt...). El tinde, în mod deliberat, spre un grad zero al ficționalității, împotriva oricărei literaturizări fandosite, pariind pe firescul integral și pe francheța asumării până la capăt a penibilului. Demitizant de profesie pentru unii (mai ales de la „cazul Eminescu" din *Dilema*), Cezar Paul-Bădescu este de fapt un demitizant al propriilor fumuri adolescentine și al propriilor iluzii „înalte", iar atitudinea sa – un mod de a recunoaște, cu năduf ironic, „ce fraier am fost! Râdeți de mine, vă rog, asta-i literatura!". Ar fi, de aceea, o eroare să vedem în demersul acestui prozator o ieșire în afara literarului: dimpotrivă, nonliterarul și nonfictivul sunt folosite pentru a-i restitui prozei întreaga greutate existențială. Atâta câtă e, ficționalizarea stă în relevanța decupajului, în expresivitatea punerilor în cadru, în directețea fără fasoane, în umorul conținut sau coroziv al relatării albe, cvasireportericești, în exercițiul ironic al distanței față de sine și față de propriul text. Un prozator în stil american...

Arta lui Cezar Paul-Bădescu stă, de fapt, în curajul/inteligența/abilitatea de a se pune în scenă, cu maximă

naturalețe, ca personaj – antierou fără voie, *sucker,* romantic pocăit și mic-burghez destabilizat... Totul – dintr-o perspectivă amuzantă de bărbat antimacho. Căci, pe lângă clișeele romantice de orice fel, imensa stupiditate a nevoii de a te da bărbat cu orice preț îi provoacă autorului cele mai acide ironii – sarcasme de-a dreptul, nu fără un grăunte de mizantropie. Jucarea autenticității este atât de fidel regizată, încât, de câteva ori, introduce în text o notă a editorului. Pentru corecta informare a dumneavoastră, menționez că editorul nu are nici un amestec. Avem de-a face cu un truc pur ficțional...

Acestea fiind scrise, e timpul să trecem, în fine, la poveste. Am citit romanul pe nerăsuflate și trebuie să spun că surprizele – unele „spectaculoase", senzaționale – nu lipsesc. Deseori am făcut ochii mari – „Cum, chiar așa era Cezar în tinerețe? N-aș fi zis!". Mă grăbesc să adaug că nu e vorba (doar) de o autoficțiune defulatorie. Dacă decupajul autobiografic n-ar fi fost semnificativ în sine, romanul nici n-ar fi meritat, de altfel, osteneala. Atenție: nu vă lăsați derutați prea mult de titlul melo, cu sugestii durasiene...

E vorba, cum spuneam, de istoria celor 13 ani ai legăturii – premaritale, apoi maritale – cu fosta soție, numită aici Luminița. „Faptele" (cu interpretări cu tot) sunt relatate în e-mailurile către un prieten, pentru ca în final să ia cuvântul însăși *ea.* O relație care începe normal, cuminte și „intelectual", dar este repede înconjurată și agresată de promiscuitatea și aberația înconjurătoare, incontrolabilul minând romantismul idilic, diurn și domestic. Debutul cast al relației are loc pe fundalul sonor al partidelor de sex din cămin (inevitabilii vecini dezlănțuiți), escapada amoroasă la mare, la Costinești, are loc în vecinătatea sexelor de yoghini spiralați ai lui Gregorian Bivolaru, prima vizită la părinții fetei, undeva într-un oraș din nordul Moldovei, se soldează cu descoperirea unor dezagreabile drame de familie, iar acasă, la părinții *lui,* un prieten boem și scriitor (gen pe care, în paranteză fie spus, autorul îl detestă de multă vreme...) lansează, ca orice artist demonic ratat, zvonuri false despre Luminița, producând o bătaie între Cezar și tatăl său. Urmează povestea nevrozei iubitei (o psihastenie gravă, cu fobii

multiple), care îl nevrozează, prin transfer, și pe el (câteva scene sunt pur și simplu frisonante). O internare la psihiatrie oferă prilejul unor scene grotești, cu alienați paranoici (de reținut delirul mistic al lui Cristian Popescu, în plină criză de schizofrenie. Regretatul poet era frecventat pe atunci de tânărul cuplu, invitat la Cenaclul studențesc „Central" etc.). Căutările mistico-ezoterice ale partenerilor, începute cu o recomandare a profesorului IMC de la Litere (orice filolog va ști să inverseze inițialele spre a-l recunoaște...), urcă apoi din treaptă în treaptă. Vizita la o ezoteristă patetică și kitsch va fi urmată de un rigorism cvasi-monahal al vieții celor doi, o dorință intensă de a respecta în literă toate canoanele Bisericii înainte și după cununie, cu lecturi din Sfinții Părinți, post, abstinență, rugăciuni etc. Prilej, de astă dată, pentru o imagine de un comic absurd (*le dogmatique plaque sur le vivant*...) al mediului bisericesc – vezi, între altele, contrastul între dorința naivă de spovedanie a tuturor păcatelor trupești și atitudinea mercantilă a preotului. După neașteptatul roman „bisericesc" – urmat de o relativ lungă perioadă de normalitate casnică – urmează recidiva bolii Luminiței (între timp mamă a unui băiețel), vindecarea acesteia de către o psihiatră care-o educă în spiritul unei *self-made woman*, apoi, fatalmente, transformarea ei într-o „femeie *Cosmo*" și într-o lideră autoritară de publicație. Cei doi devin insuportabili unul pentru celălalt, iar infernul conjugal se sfârșește cu inevitabilul divorț. Paralel, scene „clasice" din refugiul german al autorului, dar și episodul agresării lui Cezar – proaspăt divorțat și distrus psihic – de către o prietenă isterică, ea însăși în derivă sentimentală. Scena șochează prin grotescul disperării psihotice a sex-agresoarei, o adevărată Furie nefericită.

Finalul cărții dă cuvântul – epistolar – Luminiței, într-un dialog impresionant prin dramatismul, pe alocuri greu suportabil, al autoflagelării. Dorința fiecăruia de a fi „perfect" – „bărbat adevărat" și, respectiv, „femeie de succes" – s-a dovedit în cele din urmă o iluzie sinucigașă. Acesta e, de altfel, principalul pericol care amenință cuplurile din lumea postmodernă – dorința partenerilor de a vedea în celălalt un superstar optimizat... Acceptarea slăbiciunilor și a defectelor

celuilalt era, într-adevăr, singurul remediu – o recunosc amândoi, când deja a devenit prea târziu.

Roman de dragoste și de familie, roman psihedelic al nevrozelor lumii de azi, roman „religios” ș.a.m.d., cartea răstoarnă totul într-o extrem de crudă autoparodie existențială. Proză operată pe viu, surprinzătoare și captivantă, *Luminița, mon amour* este și o teribil demitizantă lecție de viață.

Paul Cernat

Notă: Din rațiuni obscure, numele reale ale unor personaje care apar în acest volum au fost modificate.

PARTEA ÎNTÂI

from: cezarpaulbadescu@yahoo.com
to: elle1802@yahoo.com
subject: O seara cu Daniel Abagiu

Draga mea,

M-ai rugat să-ți povestesc o întâmplare, gândindu-te poate că la așa ceva mă pricep cel mai bine. În fine, dacă asta aștepți de la mine, mă voi conforma, dar trebuie să-ți spun dinainte că nu va fi nimic frumos și cu freza impecabilă, făcută la marele fix. Știi că mie nu-mi place să inventez povești din acelea și, oricum, nu-mi place să inventez. Cel mult îți voi povesti ceva foarte banal, din banalitatea mea cotidiană. Te voi dezamăgi, desigur.

Mergând spre casă, după ce-am plecat de la serviciu, m-am gândit ce să-ți scriu. Tot drumul am fost sigur că o să-ți povestesc despre o tipă stranie – nu ți-am zis niciodată de ea până acum – cu care am fost când aveam vreo nouăsprezece ani și care, în timp ce făceam amor, punea tot timpul un disc cu Smokie; mă gândeam să-ți povestesc normal, așa cum fac de obicei, despre relația cu tipa asta, o relație care a durat vreo două săptămâni, dar care a însemnat foarte mult sex (de ajunseseră să mă doară oasele din zona pubiană de atâtea lovituri ritmice), combinat cu o doză bună de mister. Ar fi fost o povestire palpitantă și ar fi avut în ea toate ingredientele succesului.

Dar am renunțat când mi-am dat seama că ai putea crede că bat apropouri. Sau ai zice, cum văd că se obișnuiește, că numai asta știu tinerii scriitori de astăzi: sex și numai sex. (În primul rând, tinerețea mea s-a cam dus pe apa sâmbetei; nici tânăr nu mai sunt, nici nu știu ce scriitor... În al doilea rând, când vorbesc despre sex, nu o fac în mod programatic și mă refer la el ca la orice alt fapt obișnuit de viață. Ipocriziile și pudibonderiile – precum știi – mă calcă pe nervi destul de tare.)

Nu-mi dau seama de ce tocmai asta a fost prima poveste care mi-a venit în minte... Cred că am simțit nevoia, inconștient, să-mi încordez mușchii, să-ți arăt – vezi Doamne! – ce *macho man* sunt eu și ce relații *hot* am avut. Nu se face și nici nu e stilul meu... Știi că nu-mi plac nici pozele de *macho man.* Unde mai pui că

acum sunt, în privința vieții erotice, un coate-goale, un mațe-fripte, un bagabont, un ăla.

Prin urmare, am să-ți scriu despre ce am făcut seara, acasă. Nu e nimic spectaculos și tocmai de-aia îți povestesc. Este o seară-tip pentru o viață de Daniel Abagiu, cum este acum viața mea.

Cum am ajuns acasă, am cercetat factura de telefon pe care tocmai o luasem din cutia de scrisori. Mi-am pus geaca în cui, m-am descălțat, m-am spălat pe mâini și am deschis televizorul. Era opt fără un sfert și de-abia la opt ar fi fost ceva care m-ar fi interesat – *Seinfeld.* Cum n-aveam ce face, ca să treacă timpul, am luat o bucată de cașcaval afumat din frigider și am mâncat-o din mână, mușcând din ea pur și simplu (deși nu-mi era deloc foame). Apoi a venit *Seinfeld,* la care m-am uitat, chiar dacă mai văzusem de nu știu câte ori episoadele respective. Într-o pauză publicitară am prins o molie care trecea în zbor, într-o alta mi-am dat jos blugii de pe mine, am golit buzunarele și m-am decis să-i spăl (ajunseseră prea de tot, buhăiți și cu genunchi, de nu-i mai puteam suporta, așa că nu am mai așteptat până când să-i dau la curățat). În timp ce mă uitam la televizor, mi-am aprins o pipă, pe care am fumat-o în două reprize. După *Seinfeld*, mi-am pus blugii la înmuiat și am început să mă gândesc cu ce o să mă îmbrac mâine – mai am niște blugi albaștri noi care mă cam enervează, alții *beige* care nu se potrivesc cu vremea de afară și alții mai vechi pe care am renunțat să-i mai port pentru că sunt rupți între picioare. Am așteptat vreo zece minute, timp în care mi-am făcut de lucru la calculator cu niște poze pe care mi le-a tras, în glumă, un fotograf la o ședință foto cu o vedetă de căcat. Am observat cu oroare ce de pistrui am pe frunte și, de plictiseală, m-am apucat să-i curăț în Photoshop. Nu m-a ținut mult, că m-am dus să-mi spăl blugii. I-am limpezit, i-am stors, i-am scuturat și i-am pus pe sârmă. Apoi, că tot eram la capitolul treburi casnice, am scos niște prune care stăteau în frigider de mult timp și care se stricaseră și le-am aruncat la gunoi. Am spălat sertarul de fructe, am dus gunoiul și m-am spălat și eu pe mâini. Apoi am făcut pipi și m-am spălat iarăși pe mâini. Apoi m-am apucat să scriu acest text. După ce-l termin, voi face un duș și mă voi culca.

Iată cum decurge o seară cu Daniel Abagiu. Drept să-ți spun, m-am săturat de personajul acesta. Adică de mine. Măcar dacă mi-aș lua-o la labă – tot ar fi mai interesant... Dar iată că nici măcar un Daniel Abagiu veritabil nu pot fi.

C.

(*elle1802* appears to be offline and will receive your message after signing in.)

The Show Must Go On (nu am înțeles niciodată de ce „trebuie”)

„You woke up this morning
Got yourself a gun,
Mama always said you'd be
The Chosen One.”

(„Woke Up This Morning”, Alabama 3 – tema serialului *Clanul Soprano*)

M-am sculat de dimineață și am luat o armă, cum frumos zice și cântecul. Din fericire, era doar un banal cleștișor de unghii. Nu că-i ridicol? Mă-nnebunesc după asta!

M-am sculat de dimineață cu același sentiment de frustrare pe care-l am de multă vreme. Sunt un frustrat, dragi tovarăși! (Îmi fac, după cum se vede, autocritica...) A fi un frustrat e ceva de rușine, nu e deloc un lucru cu care să te mândrești. Mai ales pentru un bărbat, care trebuie de obicei să se înfățișeze în posturi eroice. E o chestie aproape la fel de dezonorantă ca impotența. Un frustrat e un neputincios, unul care se lasă călcat în picioare de cei din jurul său, care nu e în stare să se impună și strânge în el tot felul de remușcări, resentimente datorate umilințelor, bilă neagră. Și nu are tăria să iasă în afară cu toate acestea, să se revolte, să se descarce, ci le ține în el, le rumegă și se otrăvește pe sine însuși. Acesta sunt eu.

Primul lucru pe care l-am făcut, înainte chiar de a mă spăla, a fost să-mi tai unghiile. Și de la mâini și de la picioare – deși niciunele nu necesitau această operațiune. Ba chiar erau destul de mici, așa că le-am tăiat și mai în carne decât erau. Probabil că am simțit

nevoia să mă descotorosesc de ceva, ceva care crește din mine și e materie moartă, nu-mi mai aparține. Numai că trecutul meu, de care voiam de fapt să scap, nu e deloc materie moartă. E viu și lucrează cu o hărnicie demnă de o cauză mai bună (cum idiot îmi vine să zic – ce naiba cauză mai bună să aibă?). Sapă-n mine, extrage toate miasmele pământului, face galerii de cârtiță. Astfel încât acum sunt gol pe dinăuntru, doar un sistem de galerii, un fel de burete cu porii supradimensionați.

Mai rău e că nu pot da vina pe nimeni pentru ce s-a întâmplat. De obicei, fiecare își rezolvă problemele cu viața găsind un țap ispășitor. E simplu, sănătos, eficient. Nu provoacă eructații, iar reacțiile adverse sunt neglijabile. Este indicat până și în cazul femeilor gravide. Nu am fost eu de vină, ci individul acela diabolic, care nu știu ce are cu mine; este o conspirație în jurul meu, toți s-au coalizat să-mi facă rău; de vină este soarta, care mă urmărește fără încetare și-mi aplică periodic lovituri în moalele capului ș.a.m.d. Ei bine, în cazul meu nu a fost nici soarta, nici mama soartei, nici lumea întreagă care a avut un plan să mă distrugă, nici părinții care mi-au dat viață (cărora, pe această cale, le mulțumesc), ci – simplu – eu însumi. *I'm simply the best*! Îmi vine și mie să cânt inspirat de Tina Turner, care dădea pe dinafară de optimism după ce Ike, bărbatu-său, o frăgezea cu bătaia. Eu sunt cel mai eficient în a-mi face rău. Eu sunt individul care mă urmărește tot timpul și nu știu ce are cu mine. Eu sunt cel care are căile deschise larg către cele mai vulnerabile puncte ale mele și tot eu cel care are grijă să le administreze doza de lovituri. Și nostim e că de cele mai multe ori nu din rea-voință, ci din prostie.

Tot din prostie m-am implicat și în povestea care avea să-mi determine viața și să mi-o distrugă în cele din urmă. Căci ce altceva decât prostie este bovarismul? Ar fi trebuit să iau și arsenic și să sfârșesc vomitând ceva negru, ca să-mi duc destinul până la capăt. Dar nu am eu stofă de personaj tragic! Și nici ăla care m-a creat nu are talentul lui Flaubert...

Când am cunoscut-o pe Luminița, o seară întreagă, în camera mea de cămin din Grozăvești, am vorbit – despre ce altceva? – despre literatură. Apăruse de

curând *Visul* lui Mircea Cărtărescu și am povestit amândoi cu frenezie despre Mendebilul, despre R.E.M., despre fluturii din Muzeul Antipa sau despre individul acela care-și transformă mașina în orgă. Și despre strategiile narative, perspectiva copilului, onirismul etc. – tâmpenii de studențași la Litere, cu care nu vă mai plictisesc. Ea stătea pe patul meu, eu pe cel al colegului meu de cameră și, despărțiți de culoarul de jumătate de metru care era între cele două paturi de cămin, puneam la cale marea literatură.

Când s-a făcut destul de târziu și fata a trebuit să plece la ea acasă (de fapt, tot la cămin, dar în „6 Martie", care pe vremea aceea era căminul de fete al Universității), am văzut-o că se schimbă dintr-odată la față și mai întâi se chircește inexplicabil, iar apoi se întinde pe pat, scuturată de spasme. Părea un fel de criză de epilepsie, însă nu era deloc așa ceva. Nu mai văzusem crize de epilepsie, dar știam că oamenii își pierd cunoștința și fac spume la gură (în fine, așa se zice...). Luminița era perfect conștientă, ba uneori chiar îmi zâmbea îngăduitor. Problema era că mușchii abdominali i se contractau spasmodic, ceea ce o făcea să semene cu un briceag cu tentative repetate de închidere. Domnule judecător, acest briceag a avut tentative repetate de închidere, este un element recidivist, deci dăunător societății. Specialiștii aici de față pot să confirme comportamentul lui deviant și influența nefastă asupra celor din jur. (Nu știu ce m-a apucat cu idioțenia asta...)

— Ce se întâmplă? am întrebat-o eu pierit.

— Cred că am iarăși o criză.

Pe naiba „crezi", parcă nu e evident!

— Partea proastă e că nu am pastilele la mine.

— Ce pastile?

— Distonocalm.

Ce chestie! Bunică-mea lua distonocalm și, din câte știu eu, avea probleme cu tensiunea. Și ea zicea că și cu inima, dar doctorii nu confirmau asta. A murit, pe la optzeci și ceva de ani, de o tumoare la creier...

Ei bine: ce să faci tu, studențaș la Litere, necopt la minte și cu tot felul de fumuri culturale în cap, cu o tipă în umilul tău pat din Grozăvești, care se contractă de parcă ar avea mușchii abdominali supuși la curent

electric, care spune că ea *crede* că are iarăși o criză și care plânge după distonocalmul ei iubit? După ce o seară întreagă ați discutat, ca niște copii cuminți, literatură. Păi deocamdată stai cu mâinile în sân. Te gândești cum să-i faci rost de distonocalm. Treci repede în revistă unde l-ai putea găsi, te gândești că cea mai apropiată farmacie deschisă noaptea este totuși destul de departe și îi propui fetei să dai o fugă până la ea acasă și să i-l aduci. Răspunsul pe care-l primești este unul duios: „Nu, mai bine stai cu mine, cred că-mi face mai bine”. (Firește, iarăși credea.)

Deja aud golanii din fundul sălii cum fluieră și strigă „Fute-o, mă, fraiere!”. Sala râde. Au și ei dreptate, s-or fi plictisit oamenii de atâta lipsă de acțiune... Numai că fraierii nu prea fut. Și, în al doilea rând, cum să fuți ceva care pare mai degrabă motorizat, că zvâcnește în cadența unui motor în doi timpi? „Fraiere, trebuia să o faci până acum de nu știu câte ori, nu să aștepți să ajungă fata la acte disperate, doar-doar oi înțelege și tu! Ce-ai păzit toată seara?” Am discutat literatură. Ce, ea nu e importantă? „Dă-l dracu’ de labagiu! Hai să mergem la alt film, că ăsta-i naspa rău!”

Pentru cei care au mai rămas în sală, pot să adaug că, deși povestea tipei pare cusută cu ață albă, un fel de a-mi face mie cu ochiul, aveam să aflu că din păcate nu era deloc așa. Criza ei din camera mea de cămin, din acea seară de confluențe literar-artistice, avea să fie prima dintr-o lungă serie de crize la care urma să fiu martor. Iar aceasta era încă ceva *soft* pe lângă ce îmi pregătea viitorul. De altfel, Luminița însăși, amintindu-și de crizele de la începutul relației noastre, avea să-mi spună că acelea erau mai mult un moft, un fel al ei de a se alinta. Că le putea face față, dar, probabil, găsea un fel de voluptate în ele.

Acuma, nu știu... Poate că a vrut să atragă atenția asupra ei, poate că a fost un fel de a-mi zice „iată ce chestie interesantă pot să fac eu”. Cert este că mie criza ei mi-a transmis exact acest lucru. Adică, fără să gândesc explicit așa, eram într-un fel încântat că am întâlnit o persoană deosebită, care nu era ca celelalte tipe. Ca orice guguștiuc cultural, aveam desigur o anumită simpatie pentru tulburările nervoase. Purtam și eu în mine acel reziduu romantic conform căruia nebunie egal geniu și

viceversa. Ospiciul care-i găzduiește uneori pe artiști, și unde unii chiar și sfârșesc, face ca toată existența lor să capete automat o aură mitică. Nebunia nu e din lumea noastră obișnuită, prin urmare e de undeva dintr-una superioară. Sau pune individul în relație cu o lume superioară, inaccesibilă nouă. Și, oricum, artistul dacă nu e boem cu mare drag de alcooluri și dacă nu e și puțin nebun, parcă nu e artist cu adevărat. Ce scriitor sau pictor e ăla care este om așezat la casa lui și tată de familie respectabil? Ăla e un burghez stătut, un filistin, care nu are ce căuta în lumea artei. Adevăratul cămin și totodată templu (i-auzi ce frumos: „templu”!!) al artistului este numai balamucul. Prin urmare, nebunia e *cool*! E alternativă!...

Și a mai fost ceva în seara aceea. Postura eroică pe care mi-am întrevăzut-o. Cum să te comporți tu, bărbatul, lângă o femeie neajutorată, aflată la ananghie? O salvezi, o ajuți, o ocrotești! Mă și vedeam eroul ei, călare pe un cal alb și îmbrăcat în armură strălucitoare. Cavalerul care apare de te miri unde și salvează prințesa din ghearele balaurului, o ridică apoi pe șa, ea îl răsplătește cu un sărut – și au trăit fericiți până la adânci bătrâneți.

...Sau poate că un ingredient al dragostei este compasiunea – cine știe? Și apoi, o fi fost dragoste, n-o fi fost? Desigur, după tot ce s-a întâmplat, sunt tentat să privesc trecutul cu umorile de-acum. Acum aș zice că nici vorbă să fi existat așa ceva. Dar, dacă aș face abstracție de ceea ce simt și gândesc astăzi, trebuie să admit că acea milă trebuie să se fi amestecat și cu ceva afecțiune – nu știu în ce dozaj. Pe de altă parte, țin minte că nu mă-nnebuneam după ea ca femeie. Așa, nu arăta rău, dar cel mai mult mă deranja la ea că era cam hirsută. De exemplu, pe mâini avea un păr mai mare decât al meu – des și negru.

Mi-amintesc că, la scurt timp după ce a început povestea noastră, am văzut filmul *Cabaret,* cu Liza Minnelli, iar acolo este la un moment dat un cuplet cu o gorilă, în care se cântă ceva în genul „Zică lumea ce o vrea, eu țin la maimuța mea”. Desigur, în film era vorba despre cu totul altceva, maimuța era proscrisa, evreica. Numai că eu, în timp ce ascultam melodia respectivă, mă gândeam chiar la maimuța mea – și am fost atât de

impresionat, încât aproape că mi-au dat lacrimile. Deci compasiunea covârșea eventualele repulsii. Oricum, atunci, în sala Cinematecii de pe Eforie, am considerat că melodia aceea era un semn, că mi-era de fapt dedicată.

Liza mă privește cu subînțeles și-mi zice: „Da, da, e pentru tine, tu, ăla din rândul opt, locul șapte; nu te uita la mine ca prostu', ce caști ochii așa?" (vi se pare cunoscută scena, nu?). „Știu că e pentru mine", mă trezesc și eu vorbind chiar ca prostu', „dar trebuie să recunoști că-i normal să mă surprindă chestia asta. Nu ți se întâmplă deseori să-ți fie dedicată o melodie dintr-un film – ție, personal." „Ba se întâmplă mult mai des decât crezi. Dar *passons.* Pe scurt, asta e pentru tine și să bagi bine la cap ce se spune în cântecul ăsta! I-auzi, ia: «*I know what you're thinking/ You wonder why I chose her/ Out of all the ladies in the world*», Căci: «*If you knew her like I do/ It would change your point of view*». Și încă: «*If you could see her through my eyes/I guarantee you fall* (*like I did*)». Fiindcă «*Cine se scoală de dimineață departe ajunge*» și «*Bate șaua să priceapă iapa*». Și așa, în treacăt fie spus, să știi, bă puță, că nu cânt eu chestia asta, așa cum crezi tu acum, după atâția ani. Ce ți-e și cu memoria asta!... O cântă ăla cu «*Meine Damen und Herren, Mesdames et Messieurs, Ladies and Gentlemen*!»... Și să-ți mai spun ceva: chestia asta, cu relația dintre personajele de pe ecran cu cele din sală, e fumată rău de tot. A făcut-o, de exemplu, acum multă vreme, și Woody Allen în *Trandafirul roșu din Cairo* și a făcut-o mult mai bine..." (Ce v-am spus? V-am zis eu că trebuie să vă mai amintiți de undeva de scena asta!...)

Liza mai făcu o piruetă, își scoase jobenul, și-l duse în dreptul inimii și mă privi duios: „Ei, hai, acum nu te întrista! Ai încercat și tu să te dai mare. Altă dată nu te mai arunca cu capu-nainte acolo unde nu stăpânești bine terenul. Hai, acum du-te la culcare! Fă nani! Și nu uita: «*Life is a Cabaret, old chum, come to the Caabaareeeet*!»". (Iese din scenă cu pași largi de dans, aplaudată și încurajată frenetic de niște americani beți și foarte excitați.) Ce să mai zici când ești dojenit așa, matern, de însăși Liza Minnelli? Te duci, într-adevăr, să te culci. Poate mâine o fi o zi mai bună pentru tine.

Hora cu strigături

În căminul de la Grozăvești, în camera imediat următoare după a mea locuia un cuplu foarte gureș. Pe holurile căminului nu-i prea vedeai, erau niște oameni șterși. El era un tip slab de-l sufla vântul și destul de scund, dar cu părul prins în coadă – o coadă pe care și-o scutura din când în când cu importanță (era, vezi bine, singurul lucru mai impozant la el); ea – mică, negricioasă, cu ochelari și părul lung, purtat cu cărare pe mijloc, stil *flower power.* Era îmbrăcată mereu cu o ie și fustă largă, el avea un chimir lat, încins peste mijlocelul lui tras ca prin inel. Am impresia că erau simpatizanți de-ai lui Marian Munteanu și, deci, legionaroizi. Din camera lor se auzeau uneori cântece bisericești, alteori Janis Joplin – mai ales cu *Summertime,* pe care o puneau în disperare. În fine, nu muzica era punctul lor forte. Ceea ce-i făcea să fie renumiți în cămin erau urletele pe care le scoteau – când se certau (zilnic) sau (tot zilnic) când făceau amor. Când se certau, se auzea și vocea lui, când și-o trăgeau, însă, numai a ei. Fata țipa ca mușcată de șarpe de la prima împunsătură de ac până la ultima (și cosea tata la ea într-o fericire!). Astfel puteai să-i și cronometrezi, să vezi cât timp acordă zilnic acestei nobile activități. Registrul ei era divers și, în funcție de el, știai cu precizie ritmul în care se desfășura acțiunea sau în ce stadiu se aflau lucrurile – dacă sunt la început, dacă el se lasă pe tânjală sau a obosit, dacă își face treaba mai cu tragere de inimă sau dacă sunt aproape de *finish.* Uneori individa orăcăia, alteori avea serii de țipete foarte ascuțite, alteori scotea niște sunete guturale greu de închipuit. Și toate la cea mai mare intensitate. Nu răgușea niciodată.

În seara cu pricina, era destul de cald (ne aflam în jur de 20 mai), așa că geamurile stăteau deschise. Și la mine, și la ei. Ei bine, nici nu apucase Luminița să-și revină bine din zvâcniturile ei, că aerul a început să zvâcnească la rândul lui de țipetele tipei din camera vecină. Mai întâi, musafira mea a rămas pur și simplu cu gura căscată, apoi s-a uitat la mine, întrebându-mă din priviri ce se întâmpla.

— Am niște vecini mari amatori de amor cu strigături, m-am scuzat eu.

Mi se părea că trebuie să mă scuz și să-i transmit cumva că povestea aia nu are nicio legătură cu mine. Dar cum să-i spui asta fără să devii ridicol? Așa că nu am mai continuat.

— Vaai, da' cum face! a zis ea peste o vreme.

— Da, și-ai să vezi că poate și mai mult.

— Asta-mi amintește de tenorul nostru din „6 Martie".

— Ce tenor?

— Un onanist. Înainte să-și înceapă treaba, cântă cu voce de tenor câteva arpegii, doar-doar o apărea vreo tipă la geam să vadă ce se întâmplă. Dacă nu știi despre ce e vorba, crezi că-i vreun cântăreț de la Operă... Care a ieșit să-și dreagă vocea în aer liber... Dar noi îl știm și niciuna nu iese la geam. Individul începe atunci fără asistență, și cântă în continuare: o-ooo-oo-oooo. După o vreme, vocea își pierde din acuratețe și începe să falseze. Adică... mă înțelegi...

Văzând nedumerirea mea, a început să-mi povestească despre „onaniștii" (de fapt exhibiționiștii) aciuați pe lângă căminul din „6 Martie" și în Parcul Operei. Despre cum poți să vezi acolo oameni de toate felurile, de la inși dichisiți, cu geantă diplomat, care vin să-și verse amarul în tufele parcului înainte să meargă la serviciu, până la bețivi amărâți care lucrează de zor cu o mână, în timp ce cu cealaltă țin sticla din care trag câte o dușcă. Unii sunt solitari, alții își fac laba în grup, stând în cerc și trecându-și câte o sticlă de la unul la altul (un fel de *party* a labagiilor). Și asta indiferent de anotimp sau de vremea de afară. Vin și pe ploaie, și pe vânt, cu crengile la pământ. Dar cel mai mult se pare că le place primăvara, prin mai, când natura – nu-i așa? – s-a trezit de-a binelea la viață. Atunci îi vezi pe unii cum se urcă pe barăcile de lângă fostele grajduri regale, își scot puțele afară să zâmbească și ele ca un copil cu păr bălai soarelui de primăvară, încep să le alinte drăgăstos și, din când în când, mai rup câte o cireașă din pomii de pe-acolo și o vâră cu delicatețe în gură.

Ce păcat că omul nu are mai multe mâini! Să poată mângâia și o floare delicată de primăvară, dar și propriul odor dintre picioare și, în același timp, să pipăie frăgezimea frunzelor abia ieșite din muguri, să culeagă cireșe sau alte bunătăți oferite cu generozitate de natură,

să încerce elasticitatea ramurilor tinere și să râcâie de pe ele pielița suculentă, să-și pună mâna streașină la ochi și să scruteze în depărtare – și eventual să-și și soarbă în tihnă cafeluța, cu degetul mic ridicat înspre cerul fără de pată. Oricum, este clar că mai e luna amorului, cea mai romantică dintre toate lunile anului – și asta chiar și pentru labagii.

Alături de toată suflarea de pe Pământ în această lună, iată că depuneam și eu umilele mele ofrande la altarul zeului dragostei, pe când Moș Ene, cu degetele lui de rozã, închidea pleoapele zilei. Numai că, după criza Luminiței și concertul pisicilor în rut din camera de alături, nu mai aveam niciun chef de acte eroice cu aleasa inimii. Se făcuse târziu, așa că ne-am băgat în pat (îmbrăcați, desigur), iar eu am îmbrățișat-o protector. „Lasă, că va fi bine, îți spun eu!” – îi ziceam în timp ce o mângâiam părintește pe cap. Ea se aciuase la pieptul meu, iar eu aveam grijă să-mi încordez pectoralii din când în când, ca din întâmplare, să simtă și ea că stă lângă un bărbat adevărat. Capul ei tresărea încurajator când zvâcneam din mușchi – încurajator pentru mine, firește. Am stat așa o vreme, în tăcere. Vecinii terminaseră glorios *show*-ul, de afară se auzeau acum doar vocile celor care treceau pe alee. Stinseserăm lumina, dar ne vedeam destul de bine, pentru că în cameră bătea un felinar de afară. Uneori, pereții erau luminați suplimentar de farurile vreunei mașini care venea în parcarea de lângă cămin. Motorul era ambalat puternic, iar după ce se stingeau farurile, se auzeau câteva vorbe în arabă, apoi se deschidea un geam din cămin și de acolo striga un alt arab la cel de jos; acesta îi zicea și el ceva celui de sus, acompaniat de un râs cristalin de pipițe. Erau, desigur, studenții arabi, care-și marcau întotdeauna gălăgios apariția, și veșnicul borfet autohton care-i însoțea. În camera mea însă era liniște și, de la o vreme, tăcerea devenise cam apăsătoare. Ce să mai spui în situații din ăstea? În situații din ăstea se acționează. Dar, cum acțiunea nu mă încânta la ora aceea, am preferat să reiau discuția de unde rămăsese.

— Și zi-i așa, cu onaniștii ăștia!...

Cum ea nu zicea nimic, am continuat, după o vreme:

— Acolo ar trebui un bărbat adevărat să-i învețe minte. Așa... își fac de cap în voie. Și vă terorizează pe voi, săracele!

— Da, e groaznic! Pe unele le distrează. Să vezi ce mai râdeau bucătăresele când a apărut unul la geamul cantinei și-și fâlfâia chestia în fața noastră. Știi cum sunt bucătăresele noastre... Mai toate grase, în afară de una, care e uscată. Și aia uscată e cea mai a dracului. Ălea se înecau de râs și le săreau șuncile pe ele. Eu nu știam unde să mă mai bag de rușine... Dar le-a făcut-o și el! Când le-a stropit geamul, nu le-a mai ars de râs. Că tot ele trebuiau să-l curețe. Cică: „Ia uite ce a făcut, al naibii labagiu!”. De parcă ce altceva se așteptau să facă?

— Da, sunteți supuse la un spectacol traumatizant de-a dreptul, îi țineam eu isonul. E revoltător! Mă gândesc la săracele fete din anul întâi, care de-abia au terminat liceul și au venit aici la București să învețe carte. Și când colo, peste ce dau? E o adevărată agresiune! Nu știu, îți vine parcă să...

De obicei, când vrei să fii simpatic și pe aceeași lungime de undă cu cel cu care discuți, te arăți intrigat de ceea ce povestește și mai plusezi și tu în aceeași direcție. „Ei, nu mai spune!”, „Nu pot să cred așa ceva!”, „Hai că m-ai dat gata cu asta!”, „Dar ăștia sunt de-a dreptul niște criminali! Îi bagă la pușcărie pe amărâții care fură un sac de porumb să supraviețuiască și pe-ăștia îi lasă bine-mersi!” etc. etc. Dacă mi-ar fi povestit despre îngrijorarea ei pentru soarta coleopterelor, afectate dramatic de subțierea stratului de ozon, aș fi reacționat la fel. Acum, în plus, era și un subiect care-mi dădea ocazia să mă arăt protector față de „sexul frumos” (în fine, dacă floarea aia de came se poate numi frumoasă...), așa cum se înfoaie cerbul pe lângă ciutele din turma sa. În asemenea ocazii, ai sentimentul că toate femelele fac parte din turma ta.

— Da, e o agresiune, a continuat ea. Căci uneori sunt și agresivi. Să vezi ce i s-a întâmplat Cristinei – o colegă de-a mea. O s-o cunoști pe Cristina. E o fată liniștită. E din Brăila... Cristina a întârziat o dată la curs și a zis să nu mai deranjeze, să intre la pauză. Și s-a băgat într-o sală alăturată, să aștepte. La un moment dat a intrat un tip, așa, între două vârste, dar foarte dichisit.

I-a zis că nu are unde să fugă și, dacă strigă, o pocnește de nu se vede și, până să vină cineva, a-ntins-o!

— Deci asta se-ntâmpla la facultate.

— Da, la noi, la Litere.

— Deci sunt și acolo!

— Sunt peste tot!... Așa... Tipul n-a stat mult la discuție, s-a descheiat la pantaloni și a-nceput să-și facă treaba.

— Și ea ce făcea?

— Păi ce să facă, săraca? A-nceput să se uite pe geam, măcar să nu-l mai vadă. Da' cică-l auzea, că tipul avea un ceas cu brățară metalică, și aia zdrăngănea.

— Marca ritmul.

— Da, nu e deloc de glumă...

— Nu glumeam, ziceam și eu așa...

— În fine, la un moment dat Cristina a vrut să-și aprindă o țigară și l-a întrebat dacă poate să fumeze. Atunci ăla s-a apropiat de ea pe la spate și i-a tras câteva ghionturi între coaste. „Taci din gură!" Îl deranjase că a vorbit, probabil asta îl distrăgea.

— Oare cu ce mână i-o fi tras? m-am trezit eu zicând.

— Ascultă, dacă ți se pare amuzant, nu-ți mai povestesc.

— Nu mă-nțelege greșit! Mi se pare groaznic că a atins-o. Și ar fi și mai și dacă a făcut-o cu mâna aia... Știi, aia cu ceas... – am încercat eu s-o dreg.

— Ce mai contează acum?

— Păi contează, cum să nu conteze?... Dar, în fond, ai dreptate. Ce mai contează o chestie în plus, la tot ce i s-a întâmplat?

Aveam un ton serios, care nu lăsa niciun dubiu asupra convingerilor mele. În multe situații, să faci pe prostu' e cea mai bună soluție. Iar eu – poate că aveam și resurse în sensul acesta – mă pricepeam s-o fac foarte convingător. Mai târziu, când a-nceput să mă cunoască, Luminița avea să-și dea seama de strategia mea. Acum însă ne aflam la început, și îngrijorarea din glasul meu i-a spulberat orice suspiciune.

— Bun, și cum s-a terminat povestea?

— Păi s-a terminat că la un moment dat ea nu a mai auzit zdrăngănitul brățării și și-a luat geanta și a zbughit-o pe ușă. Nu înainte să-l vadă cu coada ochiului pe tip

cum se ștergea liniștit pe mâini cu o batistă elegantă, roșie cu buline negre.

— Roșie cu buline negre...

— Da, ți-am zis că omul era foarte elegant.

De afară se auzi zgomotul unei sticle sparte, o voce de undeva, de jos, cu „Băăă, vă fut muma-n cur!”, și apoi se lăsă liniștea. Eu am îmbrățișat-o pe Luminița cu aerul că „Acum ești cu mine, ție nu are ce să ți se-ntâmple!”. Ea a înțeles care era aerul îmbrățișării mele și s-a lipit mai tare de mine. Am adormit amândoi așa, iar eu am visat batiste colorate.

O lungă vară fierbinte

Lunga noastră vară fierbinte a-nceput prematur, pe la jumătatea lui mai. Din noaptea cu pricina, am rămas nedespărțiți. Ca două *lovebirds* (papagali inseparabili – îi știți probabil din filmul *Păsările* al lui Hitchcock; eu de-acolo am auzit de ei).

A doua zi de dimineață m-am trezit cu o erecție cumplită. De fapt, nu știu ce m-a trezit – erecția sau un idiot care-și ambala mașina sub geamul meu. Luminița dormea în continuare, iar soarele dimineții îi lumina suav boabele de rouă de pe mustață. Ce să fi făcut în momentele ălea? Să mă fi suit pe ea și să încep să dau la rame, în legea mea? Nu mă încântă deloc ideea să fac amor cu un cadavru. Și apoi ce ar fi zis tipa, trezindu-se cu o namilă excitată pe ea? Așa că am încercat să mă gândesc la altceva, doar-doar oi scăpa de problemă. Numai că problema nu se lăsa rezolvată așa, cu una cu două. Cerea o abordare complexă și regula de trei simplă nu era operabilă în cazul acesta. Oare putem să încercăm prin reducere la absurd? Sau prin metoda grafică? Două drepte sunt paralele atunci când se întâlnesc la infinit – știm asta foarte bine. Se ia triunghiul echilateral *ABC,* circumscris unui cerc de rază *r.* Da, și ce-ai făcut cu asta? Păi știm că unghiurile unui triunghi echilateral au 60°, nu?... Bun, și unde vrei să ajungi? Păi nu vreau să ajung nicăieri, dar poate iese ceva de aici...

Pe scurt, n-am făcut-o în dimineața respectivă, dacă asta vă interesează – și știu că asta vă interesează... „Hai, dom’le, lasă gargara și treci la fapte!” Îmi pare rău, dar filmul ăsta nu-i din acelea menite să vă crească libidoul,

cu tipi și tipe care se întâlnesc, discută puțin și în momentul imediat următor le vezi pe ele cum ling cu nesaț bastonul, apoi încep să geamă demonstrativ „aaa... aaa... *ja*!... *ja*!... *sehrgut*!” și la sfârșit imploră de ți se rupe inima „*spritz mich*!”. La fapte am trecut ceva mai târziu, după vreo două zile, dar n-a fost nimic eroic, ba dimpotrivă, căci din cauza emoției aproape că m-am eliberat pe prețul de la intrare. Văzându-mă amărât de lipsa mea de performanță, Luminița a găsit de cuviință să-mi povestească despre prima ei experiență sexuală, care avusese loc cu câteva luni în urmă. Dar care, crede-mă, n-a fost propriu-zis o experiență sexuală, n-a reprezentat nimic pentru mine. Și nici n-am vrut de fapt să o fac, am fost mai mult luată pe sus de eveniment. A fost doar o chestie, așa, într-o noapte.

Masculul era un tip scund și chelios, dar – se pare – destul de feroce (niciodată nu știi ce energii ascunse, ținute cu greu în frâu, zac în fiecare om!). Îl cunoșteam, că era un coleg de-al nostru de facultate. Desigur, povestea m-a iritat peste măsură și rodul acestei iritări a fost o partidă de amor care în romanele cu cârlig la public se numește „sălbatică”. Adică acompaniată de tobe africane, în timp ce bărbați goi – cu numai un *cache-sexe* pe ei – și cu sulițe în mâini dansează în cerc în jurul tău (să fie oare imaginea spermatozoizilor? habar n-am!).

Odată ce am descoperit sexul (aruncat, pe undeva, prin bălării), am intrat într-un adevărat iureș. La scurt timp a început sesiunea de examene, dar nu de asta ne ardea nouă... Luminița a hotărât să repete anul, „ca să aprofundeze mai bine materiile”. Deși eu n-aveam astfel de gânduri și avusesem grijă să iau la examenele de până atunci nota maximă, la un moment dat, în plină sesiune, ne-am urcat amândoi într-un tren care ducea pe litoral. Așa, pur și simplu, fără nicio pregătire. Într-o după-amiază, pe la cinci, ne-a venit cheful să vedem marea. Romantism curat! Ehei, și ăsta era de-abia începutul verii tumultuoase și romantice pe care urma s-o trăim.

Eu aveam destui bani, pentru că tocmai îmi vândusem chitara electrică pe care mi-o cumpărasem în vremea liceului. Mă gândisem să-mi iau de ei niște adidași, pentru că nu prea aveam cu ce să mă mai încalț. Dar când te cuprinde furia amorului, nu te mai

interesează detaliile nesemnificative ale vieții. Altele sunt nevoile tale atunci!

Prima dată am stat la un hotel elegant din Mamaia, Majestic. Acolo ne-am iubit ca apucații. În serii de cinci-șase reprize una după alta. Eram amândoi lac de sudoare, mie mi se aduna transpirația în bărbie, iar de-acolo îi pica ei pe piept sau pe spate – după caz. Corpurile ne erau alunecoase, de parcă ne unseserăm cu seu. Eram perfect lubrifiați. Ne opream doar din când în când să bem apă, că ne deshidratam repede, și apoi iar o luam din loc. De fapt, cât am stat acolo, nici nu am prea văzut marea decât de la balconul hotelului – de unde se zărea doar un colț, pentru că vederea era de fapt înspre un bazin cu apă turcoaz. După ce ne ostoiam pasiunea, ne hotărâm să mai ieșim din camera aia și să ne plimbăm puțin. Însă nu puteam să ajungem prea departe, pentru că ne tremurau picioarele de oboseală, așa că dădeam câteva rotocoale în jurul hotelului, apoi ne lăsam păgubași și urcam iarăși în cameră. Și acolo, după puțin timp, dă-i si luptă, puicusorule, iarăși!...

La Majestic n-am stat decât două zile, pentru că eu voiam s-o duc la Costinești, locul „*cool*” unde în timpul liceului mergeam în fiecare vară cu gașca. Desigur, la Costinești nu e *cool* să stai la hotel, ca babalâcii, așa că am tras la o gazdă în sat.

Camera era întunecoasă și mică, umplută până la refuz de un pat conjugal pus în mijlocul ei. Dacă deschideai ușa, simțeai aromele îmbietoare de la cocina de porci din apropiere. Pe servanta de la capul patului erau mai multe bibelouri, așezate cu grijă pe mileuri, să nu zgârie mobila, iar de deasupra, de pe perete, ne privea gazda dintr-o poză de nuntă înrămată, mare cât un tablou. Femeia ori avea un sân mult mai mare decât celălalt, ori – atunci când fusese pozată – i se eliberase unul din sutien pe sub rochia de mireasă. Cine știe când fusese făcută fotografia! Poate înainte se zbânțuise la horă de-i săriseră toate desuurile... Lângă ea stătea un nene cu mustață și cu ochii mici înfundați în grăsime, îmbrăcat în ginerică. Fața ei era ca o lună și rima perfect cu luna din carpeta de pe peretele alăturat, unde un cerb privea duios cum ciuta lui bea apă.

Desigur, animalele erau în rut, iar nările cerbului fremătau de miresmele pline de feromoni eliberate de

sexul cald și umed al tovarășei lui. Peste puțin timp avea să părăsească postura maiestuoasă, cu luna profilată între coarne, se va urca cu picioarele din față pe ea și, cocoșat, va căuta cu mădularul lui hămesit coliba primitoare. Iar el, mădularul, va fi poftit înăuntru, va fi așezat ceremonios la masă și va fi tratat regește. La sfârșit, i se vor servi cafeluță și bezele.

Cât despre poza de nuntă – ce să mai vorbim? Ei deja i se întăriseră sfârcurile (și astfel diferența dintre sâni era și mai marcată), iar el profita că partea de jos a corpului nu se vedea și și-o lua la labă discret, printr-o gaură de la buzunarul pantalonilor (costumul, deși era nou, fusese prevăzut cu o astfel de ușiță tainică).

Cu toate că atmosfera camerei era una, precum se vede, de sexualitate generalizată, noi n-am făcut să tremure bibelourile de la capul patului prea mult timp, pentru că am preferat să mergem la plajă. La nudiști, desigur, în Golful Francezului. Luminița nu mai făcuse nudism până atunci și eu aveam plăcerea s-o inițiez în tainele acestei arte.

— Să știi că-i foarte periculos să faci nudism, mi-a spus ea la început. Mai ales pentru o femeie.

— Te referi la cancerul de sân?

— Sânul ca sânul, dar pielea de *acolo* e foarte fină și nu e bine s-o vadă soarele.

Și a apăsat pe cuvântul *acolo,* încât nu mai exista niciun dubiu la ce se referea. Că – cică – ultima dată când o văzuse, bunica ei (o țărancă dintr-un sat extrem de sărac al Moldovei) îi zisese la despărțire: „Și să ai grijă de cutiuță!”...

Până la urmă s-a dezbrăcat, mai ales că pielea ei de *acolo* nu avea cum să fie văzută de soare: cum era păroasă, avea o podoabă „inghinală” (cum este numită, eufemistic, în limbajul saloanelor cosmetice) de invidiat. Tipa nu-și „îngrijise” niciodată părul pubian. Deși o ascultase pe bunică și de cutiuța îmbrăcată cu generozitate în vegetație brună avusese grijă în mod special.

Era mișto la plajă. Stăteam fără griji la soare, iar musculițele care-și făceau veacul în brâul de alge de lângă țărm se mutaseră aproape toate pe noi. De fapt, ne preferau chiar podoaba inghinală, pentru că, desigur, aducea cu locul pe care tocmai îl părăsiseră. Asta cu atât

mai mult cu cât la gazdă nu aveam unde să ne spălăm după ce făceam amor. Din când în când, le îndepărtam cu mâna în treacăt (cum ai alunga o musculiță), dar ele nu păreau deranjate de gesturile noastre. Făceau un mic ocol prin aer, după care se așezau rapid pe noi, așa cum pilitura de fier e atrasă de magnet.

Pe lângă noi erau yoghini de-ai lui Bivolaru (Grig, pentru prieteni), care, de dimineață, își făceau plini de importanță asanele. Trebuie să profiți de energia benefică a soarelui la răsărit și să știi cum să o combini în mod judicios cu o altă energie benefică, cea telurică. Cocteilul astfel obținut, agitat în prealabil bine într-un *shaker* și perfect frapat, era mai indicat decât orice cafeluță. Cel mai haios era rolul pe care-l jucau sexele lor – mai ales la bărbați – în toată coregrafia. Îl vedeai pe unul care stă în cap, dar căruia mațul îi atârna nefiresc înspre buric și se bălăngănea ca un clopot la fiecare mișcare: bang, bang; pe altul, cu scrotul foarte mare, cum stă crăcănat, într-o poziție care aducea cu statul pe vine, și cum punguța cu doi bani ajungea să se târască neputincioasă pe nisip, adunând în cutele ei scoici minuscule și cochilii de melci; pe altul care făcea un soi de mătănii, dar care de fiecare dată îți arăta cu generozitate al treilea ochi, cel maro... În fine, noi eram cei perverși, pentru că, în loc să vedem desăvârșirea spirituală la care ajunseseră, ne împiedicam de asemenea amănunte. Oamenii își achitaseră biletul către Shambala, erau fericiți de o astfel de croazieră la clasa întâi, iar noi ne zgâiam și rânjeam la ei ca puradeii de pe marginea drumului cu degetele-n nas. Poate că nenea cu puța ce-și căuta buricul era de fapt un sfânt și, deși avea viziuni cu guru în erecție înconjurat de fecioare ofertante, el își controla jucăria să fie doar un umil clopot care, bălăngănindu-se, să anunțe ora de rugăciune.

Altfel, când nu se conectau la absolut, yoghinii erau tipi veseli: se zbenguiau în apă și făceau tot felul de poante cu șarpele Kundalini (care nouă ne erau obscure).

„Ți-ai terminat, dragă, cura cu saramură?” „Nu, mâine-i ultima zi. Dar am început să fac, deja, numai lichid alb, ca dovadă că intestinul gros e perfect curățat.” „Am auzit că Shri Mataji a făcut, la sfârșitul unei cure de saramură, un fel de mulaj din sare al stomacului ei, ca o statuetă. Cică a recuperat-o din oliță și încă mai

păstrează statueta aia...” „Da, e extraordinar! Îți închipui la ce iluminare a ajuns Shri Mataji!...” „Bine, îmi închipui că a făcut chestia asta mai pe la-nceput, că adevărații iluminați nu mai apelează la chestia cu sarea pentru curățirea intestinului. Știi prea bine că ei folosesc funia[1]: înghit o funie destul de groasă și apoi o scot pe partea cealaltă. Când iese, funia este, desigur, plină de excremente, dar apoi începe să fie din ce în ce mai puțin murdară, iar la capătul celălalt, care iese ultimul, este perfect curată... De obicei, acel capăt este tăiat și oferit ca ofrandă gurului, care la rândul lui despletește funia și din fire face lumânări pentru ocazii speciale. Am auzit că și Grig are câteva lumânări din ăstea, făcute din propriile lui funii.” „Ce n-aș da să am și eu una! Să-mi fac asanele la lumina ei...” „Ce, că dac-aș avea una, nici măcar n-aș aprinde-o. Aș păstra-o cu sfințenie. Îți închipui cu ce energie benefică e încărcată...”

Desigur, noi ne vedeam de ale noastre. Care, de fapt, nu erau ale noastre, ci făceau parte din arsenalul religiei fericirii sexuale cu care suntem de obicei bombardați. Și, rând pe rând, dărâmam tot felul de astfel de mituri. De exemplu, celebrul *sex on the beach,* pe care-l auzi până și-n refrenele cântecelor sau îl poți degusta visător, cu gândul la ce mare fericire poate fi, sub formă de cocktail. Amorul pe plajă este, de fapt, ce poate fi mai neplăcut. Cei care ne tot vorbesc de el omit un singur amănunt: existența nisipului. Nisipul îți intră peste tot, mai ales la locul faptei – și dacă a ajuns acolo, e jale, pentru că, precum știm, e abraziv. Dacă vrei să vezi cum e să o dai pe dânsa la polizor, iar tipa vrea să știe cum e cu o pilă pentru prelucrarea metalelor prin așchiere, atunci n-aveți decât să încercați această experiență.

Cât despre sexul în apă – o altă bazaconie. Îi vezi prin filme cum și-o trag în apă și te gândești „Mamăă, ce chestie *cool*!”. De fapt, astfel de scene *hot* au o explicație foarte simplă: apa îi acoperă pe cei doi protagoniști și, prin urmare, producătorii nu mai au bătăi de cap cu organele în drept și nu mai pot fi acuzați că arată scene explicite. Astfel, au împușcat doi iepuri dintr-odată: s-au pus și la adăpost de vigilența ochiului puritan al societății și au arătat și o scenă care, în mintea oricărui spectator, este considerată drept una „foooarte

tare!”. Totul e să zgândări imaginația, nu? Iar imaginația, după cum ne spune Einstein, bate la popou orice știință.

Dar să revenim. Ca amorul în apă să nu fie neplăcut, trebuie ca apa să aibă cel puțin 36,7° C – cât e temperatura normală a corpului. Or e greu să găsești o mare cu o astfel de temperatură. Căci problema e că, la fiecare mișcare de du-te-vino, penisul acționează ca un piston și pompează o cantitate de aprox. 58 ml de apă din mediul înconjurător în vaginul dumneaei. Care dumneaei se pare că simte cu strășnicie aceste variații de temperatură, mai ales că *acolo,* după cum știm, pielea este foarte fină (și puternic vascularizată). De fapt, în cazul de față nu mai vorbim despre piele, ci de-a dreptul despre mucoasă. Și unde mai pui că uneori temperatura vaginală – numită în cărțile de specialitate „bazală” – este mai crescută decât cea a corpului... Iată, deci, un alt mit care se năruie sub greutatea argumentelor bazale (păcat, că era fainã ca idee: să faci dragoste, să te joci deci de-a procrearea, într-un lichid plin de săruri binefăcătoare, care aduce cu cel primordial sau chiar cu cel amniotic, bla, bla, bla...).

Desigur, am încercat și chestii mai *soft* (acuma să nu creadă cineva că făceam sex în văzul lumii; eram noi păliți de flamă, dar nu chiar exhibiționiști; existau și locuri mai retrase, plaja putea fi frecventată pentru astfel de activități oneste și noaptea etc.). Chestii mai *soft* – cum ar fi sărutul sub apă.

Sărutul este activitatea erotică care are acceptul tuturor, care practic nu scandalizează pe nimeni („...crezând, așa cum fac mulți oameni proști, că «practic» funcționează în ambele sensuri – reduce adevărul unei afirmații și face ca un truism să sune asemenea adevărului”, ne spune Nabokov; pe de altă parte, „erotică care” este de-a dreptul poetic, nu? Sărutul – căcare erotică. Și, dacă mai pui și eufonia „care are”, ești de-a dreptul în Eminescu!).

Dar să ne întoarcem la activitatea noastră erotică care. Aici luminile din sală se sting și pe ecranul alb al Cinematecii Sala Eforie (alb, dar cu o discretă pată galbenă ce amintește de o inundație de la vecinul de sus) începe proiecția. Mai întâi ni se prezintă un mic istoric. Sărutul în filmele mute, dat cu repezitorul, în care cei

doi protagoniști se ciocnesc cap în cap și rămân o clipă nemișcați așa, după care-și reiau agitațiunea; sărutul din perioada lui de glorie, al Hollywood-ului anilor ’40–’50, când însă era foarte clar normat și nu trebuia să depășească un anumit număr de secunde; desigur, sărutul lui Clark Gabie & Vivien Leigh din *Pe aripile vântului* – și de aici săruturile urmate de palme (aplicate de dame pe obrajii proaspăt bărbieriți ai domnilor); apoi, săruturile precedate de palme – când o damă pălmuiește un bărbat, asta înseamnă că ea se cere sărutată; sărutul ca metonimie (eufemistică) a unei nopți de amor: cei doi se sărută, apoi *fade to black,* și în momentul imediat următor o vezi pe ea, luminată de razele dimineții, stând sub cearșaf și privindu-l drăgăstos pe el cum îi aduce micul dejun la pat; sărutul în timpul unei acțiuni palpitante, în care eroul se prinde cu o mână de o frânghie suspendată deasupra hăului, cu o alta își ține iubita strâns în brațe, iar cu cealaltă îi aplică lovitura decisivă dușmanului care, venit pe o altă frânghie, ar fi vrut să-i deranjeze pe cei doi porumbei aflați cioc în cioc; sărutul efectuat cu calm, în timp ce cifrele roșii (întotdeauna roșii) de pe ecranul bombei cu ceas se apropie alarmant de zero – după aceea, cei doi se salvează desigur *in extremis;* și tot așa, până la sărutul din *Velvet Goldmine,* unde ecranul este invadat, pentru mult timp, de încleștarea pătimașă – cum altfel decât „pătimașă”? – a capetelor celor doi bărbați îndrăgostiți (la acest capitol nu trebuie să lipsească și trimiterea la *Sărutul femeii păianjen, n. n*). Apoi, vedem o serie de săruturi sub apă, unde cireașa de pe tort este, desigur, cel dintre Leo DiCaprio și fătuca aia căreia i-am uitat numele (o cheamă Kate Winslet, să știi...), în Titanicul umplut de apă. Și totul se termină cu genericul filmului *L’ultimo bacio.* Regia: Gabriele Muccino. Con: Giovanna Mezzogiorno, Marco Cocci, Sabrina Impacciatore, Daniela Piazza, Regina Orioli, Sergio Castellito, Ines Nobili, Bruna Rossi etc.

„«Căcat!», zise Svejk ca să intre în vorbă.” Căcat, adevărat vă zic vouă, căci această activitate *nobili & impacciatore* bună de *piazza* endependenti își pierde orice farmec (dacă l-a avut vreodată) prestată *underwater.* Te concentrezi cum să-ți ții respirația, gura ți-este invadată nu de gustul iubitei, ci de cel al

lichidului în care ești scufundat, iar buzele nu mai simt nicio atingere. Și să nu uităm: „Un corp scufundat într-un lichid este împins de jos în sus de o forță direct proporțională cu volumul lichidului dislocuit”. Prin urmare, dacă săruți o piatră, dar pe mal, ieși ceva mai câștigat. Mă întreb de ce n-au avut producătorii de filme ideea să-și pună eroii să se sărute și-n alte medii ostile – cum ar fi o baie de acid sau un cazan cu smoală încinsă. Cred că ar fi fost palpitant!...

Dar să-i lăsăm pe eroii de filme să se sărute în legea lor (și în cea a businessului hollywoodian) și, totodată, pe fraierii care încearcă bovaric să-i imite, și să ne bucurăm de o zi de plajă pe cinste. Valurile mării care-ți mângâie delicat gleznele, țipetele pescărușilor care-ți mângâie delicat auzul, nisipul care-ți mângâie delicat pielea. Și, peste toate, soarele binefăcător, care scânteiază în apa mării, în scoici, în miile de grăunțe de nisip, în ochelarii de soare ai iubitei de lângă tine, în antena aparatului de radio al vecinului, în cadranul ceasului de la mână, în luciul poșetei de plajă a tipei cu fundul mare. În fața unei asemenea invazii a luminii, nu te apuci s-o ucizi pe respectiva tipă cu fundul mare, așa cum ar fi făcut franțuzul ăla fascinat până la crimă de lucirea lamei de cuțit a magrebinului (fapt pentru care a ajuns să fie un celebru personaj de roman – *étrange type, ma chère*!), ci te lași purtat de această simfonie eclatantă. Adică stai întins pe cearșaful tău și îți expui cât mai bine pielea la soare. Ceea ce am făcut și noi – cu vârf și îndesat. Nu mă întrebați cum e să-ți expui pielea la soare cu vârf și îndesat, care-i vârful și unde se îndeasă, că nu știu. Ceea ce pot să vă spun e că la sfârșitul zilei am simțit pe pielea noastră, *d’une manière très pointue* (ca să zic așa), ce înseamnă puterea marelui astru care ne încălzește Terra. Cum nu avuseserăm nicio cremă de protecție (plecaserăm din București pe nepusă masă), seara eram amândoi roșii ca racul și cu o insolație de toată frumusețea. Cu ultimele urme de luciditate, în delirul febrei, am decis să ne întoarcem acasă cu un tren de noapte. Care noapte era duminică spre luni, așa că trenul era plin până la refuz de tot felul de zurbagii cu alcoolul în nas ce se întorceau după câteva zile bestiale petrecute la mare.

Am ajuns cu greu în compartimentul unde aveam locuri, căci coridoarele gemeau de omenet. (Nu că-i simpatic substantivul ăsta? Omenet, puiet, stejăret... Oare stejăret o fi existând?)

În compartiment era un aer stătut și, când am intrat, am fost priviți insistent de câteva perechi de ochi cârpiți de somn, care luminau ca ochii de pisică în bătaia farurilor. Odată ușa închisă, forfota și strigătele guturale de pe hol erau reduse brusc la tăcere. O deschideai – te invadau din nou. O închideai – liniște de mormânt. În lumina chioară dinăuntru puteai distinge o mamaie rotofeie, cu trei sâni și părul permanent, care se îndeletnicea în timpul ei liber cu dezghiocarea rămășițelor de ojă de pe unghii. Pentru această trebușoară se folosea de propriii dinți din față, în număr tot de trei, foarte dezvoltați de altfel; la crustele mai îndărătnice, apela însă și la măsele. Lângă ea stătea un fel de madonă cu pruncul, unde madona este secanta AB, iar pruncul un corp geometric cu un cap exagerat de mare, hidropic. În fața ei moțăia Tatăl, care probabil visa din când în când că aleargă, pentru că dădea spasmodic din picioare. Celelalte locuri erau ocupate de un cuplu (un el și-o ea) de siamezi, cu capetele unite; aceștia, neputând să-și dezlipească țestele unul de celălalt, scrutau mediul înconjurător cu un aer blazat. Probabil pentru a se susține unul pe celălalt într-o lume ostilă, se țineau de ambele mâini.

La un moment dat, pruncul din icoana de mai sus – altfel complet anesteziat – s-a transformat într-un vierme cu pielea lucioasă și vag pulsatorie și s-a branșat, ca o ventuză, pe o excrescență din corpul mamei sale. Excrescență care nu aducea nici pe departe a sân. Mama nu i-a dat nicio importanță și a continuat să strănute aprig, din cauza piperului pe care-l folosea din abundență.

Locul rămas liber în compartiment a fost ocupat la scurt timp după ce trenul s-a pus în mișcare de un tip de vreo douăzeci de ani care se scobea cu ambele mâini în nările-i enorme. N-a stat însă mult, pentru că după vreo zece minute ușa compartimentului s-a deschis violent și pe ea a intrat un individ care a început să-i care pumni. I-a zis „Aici te-ai ascuns? Gândeai c-am murit, neică?” și l-a înhățat să-l scoată afară. În timp ce era târât,

amărâtul se uita cu ochi rugători la mine și îmi zicea „Nu-l lăsați, nenea, să mă ia!”. Sau poate n-o fi fost el, ci pruncul – cu mama lui, care-i devenise o anexă neputincioasă. În timpul acesta, Tatăl alerga în continuare prin Câmpiile Elizee, siamezii se lipiseră, printr-un proces firesc, și de scaune, iar Reparata cu trei sâni terminase cu manichiura și trecuse la pedichiură. Luminița se încovrigase speriată pe locul ei, ca un câine care stă cu nasul sub coadă și privește clipind des la ce se întâmplă.

Ca să scap de atmosfera aceea apăsătoare, am ieșit clătinându-mă pe culoar să fumez o țigară. Uitasem însă ce era acolo – o viermuială greu de imaginat, ca într-un mare ceaun cu spaghetti aflat pe foc. Numai în compartimentul vecin era liniște: acolo se aflau niște yoghini care levitau imperturbabil, lovindu-se din când în când de pereți, când trenul trecea peste macazuri.

O lungă vară fierbinte (continuare)

Animalele, când sunt în rut, își pierd instinctul de conservare și acționează orbește, haotic, aberant. Perpetuarea speciei este mult mai importantă decât viața fiecărui individ în parte. Acum, e-adevărat, noi doar ne făceam c-o perpetuăm, păcăleam natura cu tot felul de mijloace contraceptive. În general rudimentare, căci nu aveam mare experiență în domeniu pe vremea aceea. Cel mai des foloseam prezervativul – care uneori se rupea când ne iubeam mai înfocat, astfel că trebuia să ne oprim să-l înlocuim. Eram apucați rău! Ne aflam în faza acută, încă nu ajunseserăm la amorul cronicizat, funcționăresc, pe care-l fac oamenii după câțiva ani de căsnicie. („Ești obosită în seara asta, draga mea?” „Da, am avut o zi grea, șefa m-a pus să-i fac bilanțul pe ultimele două luni. Auzi și tu, acu’ s-a trezit!... E ceva de speriat femeia asta!” „Bine, pisi, atunci cred că ar fi mai bine s-o lăsăm pe altă dată.” „Da, sigur, dragă!” Și se sărută cu zgomot – țoc! –, își zic noapte bună, apoi el se-ntoarce cu spatele, trage un vânt baritonal sub plăpumioară și în câteva minute începe să sforăie. Ea își va uni vocea cu a lui ceva mai târziu, după ce, în capul patului, va fi terminat să-și dea pe față cu crema de noapte „Gerovital”. În timpul somnului, ei i se va ridica până la

brâu cămașa de noapte, dar cine va lua în seamă fofoloanca ei somnoroasă și transpirată? El va avea o semierecție de-abia dimineața, când se va împiedica în puță în drum spre toaletă. O nouă zi de lucru începe...)

Prin urmare, păcăleam natura, precum zic (așa, școlărește, cum o făceam). Natura însă ne păcălise și ea la rândul ei – și ne transformase în niște marionete supuse orbește agitației browniene din trupurile noastre. Căci ce altceva să fie marea și neprețuita dragoste, cântată de poeți, menestreli și maneliști, decât o răbufnire a hormonilor? Romeo, săracu', era doar un bun conductor de testosteron. Iar dragostea lui – un rezultat al producției în exces și pe stoc a făbricuțelor din corpul lui numite glande, care erau setate pentru perpetuarea speciei. „Ce se-abate și la paseri de vreo două ori pe an" – ehei, facem ce facem și tot la Eminescu ne întoarcem... *Toate-s vechi şi ouă-n toate.*

În scurt timp, anul universitar s-a terminat, iar noi trebuia să eliberăm camerele de cămin și să mergem pe la casele noastre. Numai că noi nu voiam să ne mai despărțim. Pur și simplu nu concepeam să stăm nici câteva minute unul fără altul. Așa că am hotărât să mergem la casele noastre, dar împreună.

Mai întâi ne-am dus la ai ei, într-un oraș din nordul Moldovei, al cărui nume mi-ar plăcea să nu mi-l mai amintesc. (În orașul acela am văzut pentru prima dată femei bete criță, mergând pe stradă pe trei cărări; și nu din acelea care dorm prin boscheți, ci doamne respectabile, unele în taior. Și tot acolo am văzut cele mai multe gravide – nu întâmplător, se pare, cea mai importantă construcție a urbei este maternitatea. Uneori – și gravide și bete. În orașul acela erau mai mulți țânțari și decât în Deltă, și asta în orice anotimp, chiar și în mijlocul iernii – din cauza gunoaielor și mai ales a faptului că toate subsolurile blocurilor-cutii de chibrituri care-l populează sunt inundate. În orașul acela apa caldă era „rațională" chiar și la zece ani de la Revoluție. În orașul acela aleile dintre blocuri erau pline de tot felul de resturi alimentare: coji de semințe, coji de pepeni, cotoare de varză, verze murate întregi, oase de toate mărimile, capete de pești sau tendoane de vită. În orașul acela locuitorii cutiilor de chibrituri îți povesteau cu un aer superior despre casa unei „jidoavce" din

centru, de unde, după moartea proprietarei, s-au scos câteva camioane cu gunoi. Când n-aveau povești moralizatoare cu evrei, erau mari amatori să discute despre încâlciții arbori genealogici ai amantlâcurilor din urbe – cum Acatrinei se ține cu Aciobăniței, în timp ce bărbatu-său o vizitează regulat la ceas de seară pe Ailenei, care la rândul ei are grijă de bătrânețile și banii lui Agafiței, care și el mai are o protejată, în persoana secretarei șefului cu aprovizionarea de la fabrica de stofe, care stofe sunt posedate și ele periodic de portarul de noapte, în schimbul trei, care portar de noapte are la o mână doar trei degete... În orașul acela Iliescu și ai lui au avut întotdeauna cele mai mari scoruri electorale. Altfel, leagăn al culturii românești, care a dat mari nume etc. etc.)

Pentru a ajunge în orășelul cu pricina, ne-am cumpărat bilete la vagon de dormit. „O să vezi, la vagon de dormit nici n-o să simți cum trece timpul", îmi spusese Luminița, văzându-mă îngrijorat de perspectiva celor opt ore de drum. De la agenție, ne luaserăm locuri în același compartiment, desigur. Numai că socoteala de-acasă nu s-a potrivit cu cea din târg. Nici nu ne instalaserăm bine în compartimentul nostru că ușa a fost larg deschisă de Dom' Șef. Dom' Șef care, îmbrăcat în sacou de ceferist și pantaloni cu dungă, dar cu șosete de un alb murdar și cu șlapi în picioare, ne-a cerut mai întâi biletele, s-a uitat suspicios la noi și apoi ne-a zis să-i arătăm buletinele. Ne-am executat, fără să bănuim ce vrea. Păi vede că nu suntem căsătoriți. Da, și ce-i cu asta? Ehei, nu merge așa. Ia să facă bine domnișoara să-și strângă lucrurile și să vină cu el. Domnișoara s-a uitat la mine cu o față căzută, și-a luat poșeta și pijamaua din bagaj și l-a urmat. Iar Dom' Șef avea să se-ntoarcă peste câteva minute, însoțit de un bărbat corpolent și foarte transpirat. Dânsul este noul meu coleg de compartiment. Dacă eu mi-am ales patul de sus, el poate să stea în cel de jos. Și s-a făcut nevăzut, închizând ușa. Noul meu coleg s-a scuzat politicos pentru încurcătura produsă (oare ce încurcătură?), și-a tamponat ceafa și fața cu o batistă, s-a descălțat și s-a vârât îmbrăcat în pat. În momentul acela am fost lovit până în sinusuri de un miros incredibil. Era un amestec de varză murată cu hoit, care într-o primă fază te năucea, apoi îți provoca un

fel de beție, din aceea cu „cefalee, eructații și vărsături”. M-am dus ca în transă la geam, l-am deschis și am scos capul afară. Acum ar fi trebuit să fac observația de bun-simț că aerul îmi biciuia obrajii, numai că ar fi incorect: aerul, săracu’, nu făcea nimic; eu mă împlântam cu viteză în el și deci obrajii mei erau cei care-l biciuiau; dar cum să biciuiești aerul cu obrajii, cum să biciuiești cu două pernițe moi? Prin urmare, chestia cu biciuitul nu ține – deși dă bine în astfel de situații, pentru că urmarea firească a acestei acțiuni ar fi fost „și mi-am mai revenit puțin” (leșini, ți se dau câteva palme pe obraji și îți revii, deși nici chestia asta nu funcționează în realitate – *a se vedea passim, n. ed.*). Nu, cel care m-a făcut să-mi revin din reverie a fost tot colegul meu de compartiment, care la scurt timp m-a rugat politicos să închid geamul, pentru că se face curent și el este transpirat. Poți să refuzi un om așa de drăguț? Desigur, nu. Așa că eu am ieșit pe hol, unde mi-am petrecut toată noaptea, fumând, privind luminițele care fugeau ca bezmeticele în întuneric (a mea dormea liniștită cu noua ei colegă de compartiment) și, din când în când, lăsându-mă biciuit și biciuind la rândul meu. Un mic intermezzo a fost când Dom’ Șef m-a chemat în cabina lui: „Ia vino, mă,’ncoa’!”. Și după ce i-am pășit pragul: „Păi bine, mă, așa se procedează?... Trebuia să vii la mine ca un om civilizat și să-mi spui: «Dom’ Șef, vreau și eu să fut în noaptea asta». Și ne înțelegeam și nu era nicio problemă... Așa – vezi? – o iei în mână de Mălineanu... Deh, ce să-ți fac?!”. Prin urmare, melodiile lui Mălineanu, tezaur componistic de neuitat, m-au însoțit toată noaptea și le aveam încă în cap și când am intrat în apartamentul celor doi oameni mărunței, cu priviri speriate, care s-au recomandat drept părinții Luminiței.

Desigur, ai ei ne-au primit cu stinghereală. Oamenii afișau față de mine o politețe convențională, dar, sub măștile lor cvasi-amabile, îi simțeam de fapt foarte intrigați și suspicioși. Și era firesc să fie așa. Cum ar fi să te pomenești cu fiică-ta la un moment dat că îți aduce un străin, așa, pe nepusă masă? În plus, și ei erau destul de ciudați. Nu aveau prieteni și stăteau singuri cuc în apartamentul lor întunecat și mic, cu două camere. Cel mai mult timp și-l petreceau în bucătărie.

Amândoi erau oameni scunzi și se deplasau prin casă ca niște umbre. Îi vedeai cum răsar la un moment dat din semiîntunericul holului de la intrare, se uitau tăcuți la tine, pentru a se topi iarăși în vreun alt cotlon. El ieșea în evidență, pentru că avea părul complet alb și o față cu trăsături ferme (urma să aflu peste câteva ore că albise de la optsprezece ani, în urma tratamentelor pe care i le aplicase Securitatea). Ea avea o față comună, iar ochii de un albastru spălăcit, cândva probabil frumoși, erau acum flancați de niște impresionante riduri „laba gâștii".

Cum am ajuns, ne-au pus la masă și bucătărioara strâmtă unde stăteam toți patru a fost repede invadată de mirosul ochiurilor prăjite cu jumări, amestecat cu cel al cafelei. Luminița s-a apucat să le povestească câte-n lună și-n stele, banalități, cu o dezinvoltură ce dorea probabil să compenseze tăcerea lor îngrijorată. Ai ei dădeau din cap din când în când și schimbau între ei priviri.

După ce am mâncat, hai să-mi arate orașul. Firește, nu era mare lucru de arătat, dar în parcul central, cu numele Poetului Nepereche, mi-a fost spusă povestea părinților ei. Da, el albise de la optsprezece ani, de când și-a văzut tatăl tăiat în două de tren – fusese adus de Securitate să-l recunoască (deși nu mai era mare lucru de recunoscut din grămada de carne pe care o vedea). Desigur, toată povestea cu trenul era o gogoașă: tipii îl omorâseră dinainte, dar pentru păstrarea aparențelor îl puseseră apoi pe linie, să se spună că s-a sinucis. Cu câteva zile înainte, tot ei îl ridicaseră de acasă. De ce îl ridicaseră? Păi se pare că tipul era în legătură cu partizanii din munți, cu ai lui Arnăuțoiu, și el era cel care le ducea mâncare și le dădea informații despre ce se mai întâmpla prin sat. Tatăl Luminiței era un puști pe vremea aceea, el nu știuse desigur nimic. Numai că a avut și el de tras după toată povestea asta... După ce i-a murit tatăl, securiștii l-au luat pe el la rând. Cică veneau în mijlocul nopții cu GAZ-urile (el ajungea să facă pe el de frică numai când auzea motorul de GAZ), le întorceau casa cu fundul în sus și le căutau până și sub podele, apoi îi luau pe el și pe maică-sa, le puneau ochelari negri și îi duceau la „secție", unde le aplicau tot felul de tratamente binevoitoare. La scurt timp, maică-sa a murit

de inimă. El a albit, s-a îmbolnăvit și el de inimă, însă a supraviețuit. S-a înscris de mai multe ori la facultate, dar, când venea dosarul, era dat afară imediat. A reușit până la urmă să se angajeze undeva contabil și toată viața lui a avut o „codiță” – securistul însărcinat să aibă grijă de el. Pe la sfârșitul anilor ’60, exasperat, omul a vrut să se înscrie în partid. S-a dus spășit cu o cerere, dar ăia au pufnit în râs și i-au rupt cererea în față.

Ăsta era taică-său. Care – și aici povestea, deja șocantă pentru mine, se ramifica suplimentar – nici măcar nu era taică-său. Cum?! Păi da, că maică-sa o făcuse din flori. A aflat asta pe la șaișpe ani. I-a spus-o, chiar în acel parc, un pictor ciung. Ea stătea singură pe o bancă și omul a venit și s-a așezat lângă ea. Era îmbrăcat – ține minte foarte bine – într-o helancă roșie. A intrat în vorbă cu ea, i-a spus că e pictor, că ea are un profil frumos pe care ar vrea să-l picteze, deși el se ocupă mai mult de peisaje și bla, bla, bla... și, la un moment dat, a întrebat-o: „Cum se comportă cu tine cel care este acum tatăl tău?”. „Cel care este *acum* tatăl meu?!...” „Păi da, nu știai? El nu este tatăl tău adevărat.” Bang!... Mama ei avusese în tinerețe o legătură cu un anume Nicu, care a lăsat-o însărcinată și apoi a dispărut. Ea, care pe atunci tocmai terminase liceul și stătea în gazdă la Iași, s-a întors acoperită de rușine în satul natal, la părinți. Pentru naștere a trebuit să se deplaseze însă de urgență la oraș cu Salvarea, pentru că i-a venit sorocul la șapte luni. (Luminița își amintea că și mama ei îi spusese că o făcuse la șapte luni, că era foarte mică și foarte slabă și a trebuit să stea două luni în incubator, „să mai pună carne pe ea”.) După ce a scos copilul din spital, l-a adus înapoi la țară și l-a lăsat în grija bunicilor, care l-au crescut până la vârsta de șase ani. Femeia s-a întors la oraș (nu în Iași, desigur), unde s-a angajat și, după vreo doi ani, l-a cunoscut pe Fănică, un om cu privirea dură și părul complet alb, care însă s-a dovedit un suflet mare și a acceptat s-o ia de nevastă așa cum era, cu copil... Și apoi a fost un tată foarte bun, nu are nimeni ce să-i reproșeze, nu?

(*El, închizând cartea, dar ținând un deget semn la această pagină:* „*Ei, ai văzut*? *Ți-am zâs eu cî magaru’ ceala di Nelu pictoru’ tre’ sî-i fi spus*”. *Ea:* „*Magaru’*! *Ci să spun*! *Pictoru’ lu’ peşti*!...”. *El:* „*Măi*! *Pictor,*

nepictor, vorba-i cî el i-o spus. Ai văzut c-am avut dreptati?!”. *Ea, cu o voce resemnată și privindu-l pe el cu respect:* „*Așa-i, Fanicî*!... *Ai avut dreptati...*”)

Luminița s-a sculat buimacă de pe banca aceea, s-a dus acasă și a început să caute „dovezi”. Prima dată a găsit certificatul de naștere, care însă nu era întocmit când se născuse, ci trei ani mai târziu. În dreptul tatălui scria „natural”. Când își făcuse buletin sau se înscrisese la liceu, avusese nevoie de certificat, dar de fiecare dată se ocupase tatăl de toate formalitățile, așa că ea acum vedea pentru prima dată ce scrie în el.

Tată – „natural”. Acest cuvânt a obsedat-o mult timp după aceea. Ai un tată? Natural, fiecare om are un tată. Numai că el este natural. Ține cumva de natură, de forțele ei incontrolabile. Nu i te poți opune, iar procesul prin care respectivul genitore însămânțează o femeie are loc firesc, așa cum crește firul ierbii sau cum curg izvoarele. Desigur, cu un astfel de tată te afli în plină poveste biblică. Tatăl este puternic – și-a dovedit forța prin sâmburele de viață pe care l-a depus acolo unde trebuie dar totodată absent și învăluit în mister.

Luminița a întors problema pe toate părțile și prima dată a crezut că însuși pictorul ciung și cu helancă roșie e tatăl ei. Ce dacă nu avea o mână? Era tatăl ei și era bun și-așa! Omului i-o fi fost jenă să-i spună direct și a luat-o pe ocolite... A crezut asta vreo două zile, timp în care s-a autosugestionat că-l iubește cu dragoste de fiică. Vedea în lipsa membrului chiar un șarm al său. Asta până când a găsit pe fundul unui sertar o poză mică, de buletin, cu un tip de care nu știa nimic, dar despre care a fost sigură că el trebuie să fie genitorele. Era clar ca bună ziua: aceleași sprâncene groase și negre, aceeași căutătură. El trebuie să fi fost Nicu! Cu pictorul ăla blonziu de parcă era decolorat nu avea nici în clin, nici în mânecă, cum de s-a putut gândi că el e respectivul? Și mai era și ciung pe deasupra...

(*El, fulgerând-o cu privirea:* „*Adic-ai mai pastrat o pozî de-a dumnealui*?!!”. *Ea:* „*Da’ cini știe ci pozî o fi gasât ea*?...”)

În seara aceleiași zile, când părinții se întorseseră de la serviciu, Luminița a luat-o deoparte pe maică-sa (de fapt, a chemat-o din bucătărie, unde-și făcea toată

familia veacul, în sufragerie) și i-a spus că ea știe că tatăl ei de acum nu e de fapt tatăl ei. Maică-sa a privit-o speriată și, fără nicio vorbă, a zbughit-o în bucătărie, să-i zică grozăvia lui Fănică. Acesta a venit după vreo cinci minute, singur, și a-ntrebat-o pe Luminița cu un glas tăios: „Și dac-ar fi așa, care-i problema?”. Luminița s-a pierdut și a bâiguit: „Nu-i nicio problemă...”. „Atunci să nu mai discutăm despre chestia asta!”, a pus el, liniștit, piatra tombală. Și viața lor a decurs ca înainte și, într-adevăr, n-au mai discutat niciodată despre chestia asta. Desigur, pe ea a frământat-o în continuare problema, dar nu a mai avut cu cine să vorbească despre ea. Pe pictor l-a mai văzut o dată pe stradă, îmbrăcat în aceeași helancă roșie, dar era destul de departe și, până să ajungă la el, omul s-a făcut nevăzut.

M-am ridicat, la rândul meu, buimac de pe banca aceea. Dacă mi-ar fi spus că ea însăși are un copil din flori, care e acum crescut de o mătușă semiparalitică de la Dorohoi și de fapt maică-sa nu e maică-sa, ci sora geamănă a maică-sii, care se deosebește de maică-sa doar printr-o aluniță pe obrazul stâng, nu m-ar mai fi surprins deloc.

Ne-am întors acasă. Între timp ai ei plecaseră la serviciu, așa că a putut să caute din nou poza tatălui prezumtiv.

— Nu-i așa că seamănă? m-a întrebat ea când a găsit-o.

Ce să zic? Nu puteai să-ți dai seama de mare lucru dintr-o fotografie cât un timbru. Ca s-o încurajez însă, i-am spus că da. Da, era clar: aceleași sprâncene, aceeași căutătură. Din petecul de hârtie îngălbenită mă privea, cu aceeași căutătură (sau naiba știe!), un șmecheraș brunet, cu față de bișnițar. Parcă-mi făcea cu ochiul, invitându-mă să schimb valută sau să beneficiez de grațiile unei „fetițe” pentru care el garantează. „Am o fetiță bună rău, șefu’! Îți face tot tacâmu’.” Poate că într-adevăr avea o fetiță, numai că eu îl țepuisem și beneficiam de favorurile ei pe gratis. Pe de altă parte, treaba cu „tot tacâmul” nu era decât vrăjeală, tăticu’! Bună pentru fraieri, care să pună botu’... Să moară mama dacă te mint!

Și, dacă tot eram la acest capitol, mi-am zis că n-ar fi rău să beneficiez de respectivele favoruri chiar atunci.

M-am apropiat de ea cu zâmbetul acela tâmp pe care-l au bărbații când vor *ceva* de la femeile lor. Femeile recunosc imediat zâmbetul cu pricina. A fost și cazul Luminiței. Care însă a dat un pas înapoi.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu pot, înțelege-mă, nu pot!... Nu o pot face în casa asta.

Păi atunci de ce am venit aici? mă gândeam eu.

După câteva minute am primit și explicația pentru refuz: toată copilăria a fost terorizată de sunetul cheii în ușă, când veneau ai ei acasă. Nu sunau, ci deschideau direct cu cheia și te pomeneai cu unul din ei când ți-era lumea mai dragă. La început, când se trezea singură, Luminița credea că toată lumea e a ei și-și făcea de cap. Odată, de exemplu, a tăiat perdelele și și-a încropit din ele o rochie de mireasă și voal. Nu se gândea niciodată la consecințe, nu conștientiza faptul că mai există și ai ei pe lumea asta. Cu vremea însă, după ce a fost surprinsă de câteva ori în situații care apoi s-au lăsat cu bătăi crâncene cu cureaua (după care câteva zile nu se mai putea așeza în fund), și-a dat seama că acea casă nu-i oferă protecția pe care o credea. A continuat să facă tot felul de „prostii”, dar era conștientă că oricând putea fi surprinsă și stătea permanent cu urechile ciulite să audă cheia în ușă. Era așa de terorizată de acest sunet, încât de câteva ori a și făcut pe ea când l-a auzit. O ultimă tentativă de a i se opune a fost odată când a invitat o prietenă pe la ea. Au început să se joace cu păpușile, să facă mâncare din pământul din glastre, amestecat cu lapte, scorțișoară și piper, sau să folosească rujurile maică-sii pentru a le face bujori în obrăjori păpușilor. Era sigură că nu i se mai poate întâmpla nimic, pentru că avusese grijă să pună siguranța la yală. Acum nicio cheie din lume n-o mai putea deschide!... Firește, la un moment dat s-a auzit sunetul pe care-l aștepta. Cheia a intrat în yală și Luminița a distins, cu ușurare, un zgomot nou – cel al butucului care țăcănea și mergea în gol. Apoi – cum cineva încearcă de mai multe ori nervos clanța. Ușa rămânea în continuare închisă. L-a auzit pe tatăl său cum o strigă: „Luminița, ești acolo? S-a întâmplat ceva?”. Desigur, nu a răspuns nimic. Apoi bufnituri în ușă – dar ușa era solidă și nu se lăsa cu una, cu două. Fetița cu care era s-a oprit din joacă și a

întrebat ce se aude. „Aaa, nimic. Hai mai bine să mergem în sufragerie și să facem o serbare – din aia frumoasă, cu cântece.” „Hai!” Și-au început să lălăie care mai de care, în timp ce în fața ușii apartamentului se consuma o adevărată dramă: se adunaseră vecinii, discuții, presupuneri, vociferări – toate punctate din când în când de bufnituri în ușă și de apeluri disperate, în serii de câte trei („Luminița! Luminița! Luminița, deschide!”). Apoi tatăl a trimis niște copii să o strige la balcon și să o cheme la joacă. Dar ea și-a dat seama de stratagemă și a rămas în continuare în sufragerie, imună la astfel de ispite. He-he, ce?... Credeau c-o prind cu asta? Va sta liniștită în sufragerie și nu are ce să i se-ntâmple. Mai rău era cu amica ei, care începuse să se impacienteze și zicea că vrea acasă. Dar până la urmă a liniștit-o și pe ea, propunându-i alte și alte jocuri, care mai de care mai atractive. Totul era perfect, mai ales că de la o vreme bufniturile și agitația din fața ușii au încetat să se mai audă. Era stăpână pe casă și fortăreața ei o apăra de minune. Ce simplu fusese!... Fericirea ei s-a spulberat însă peste câteva minute, când activitățile din fața ușii s-au reluat. Tatăl venise de data asta cu scule și spărgea ușa. N-a durat mult până când a intrat și revolta maselor călăuzite de idealuri nobile a fost înecată în lacrimi, în sunetul triumfător al curelei paterne aplicate pe fundul gol.

Luminița avea deci motive serioase să se abțină de la practici rușinoase și firești în casa părinților ei. Copilărie nefericită, tată violent, lipsa siguranței de acasă... Așa că am frecat-o pe acolo până când au venit ai ei. Care au deschis direct cu cheia, firește. După venirea lor, toate activitățile s-au mutat în bucătărie, unde am stat până seara.

Înainte de culcare, tatăl a luat un tub de spray cu insecticid, cumpărat de la bișnițarii ruși, și a făcut un tur prin toată casa, să dea pentru țânțari. Insecticidul era unul ieftin și foarte toxic. Mirosea de-ți muta nasul și, desigur, nu puteai să deschizi vreun geam, că intrau alți țânțari. În atmosfera aceea îmbietoare ne-am culcat – Luminița cu maică-sa în dormitor, eu cu taică-său în sufragerie.

Fănică s-a schimbat pe hol în pijama, a intrat apoi pășind cu grijă în sufragerie, a stins lumina și s-a vârât

lângă mine în pat. Cum nu spunea nimic și-l vedeam prin întuneric că stă cu ochii deschiși, fixați în tavan, eu i-am zis „noapte bună” așa, să mai salvez aparențele printr-o iluzie de normalitate. Mi-a răspuns și el cu un „noapti bunî” ursuz, apoi s-a întors cu spatele la mine. Credeam că n-o să pot adormi, însă, cum eram destul de tare luat de cap din cauza insecticidului, n-am stat prea mult treaz.

Am dormit un somn de plumb, fără vise sau scântei galbene, dar la un moment dat am simțit prin somn că Luminița se aciuase lângă mine, cu capul pe pieptul meu. Am vrut s-o întreb cum de a reușit să facă rocada, dar mi-a fost foarte greu să mă trezesc. Până la urmă am reușit să deschid, totuși, ochii și atunci am văzut cum sub bărbia mea se odihnea o claie de păr alb. Am adormit la loc, cu sentimentul că am un coșmar din care trebuie să mă trezesc cât mai repede. M-am trezit însă de-abia dimineața, când tatăl nu mai era lângă mine, ci se auzea de undeva din baie. Pe locul lui își lăsase doar pijamaua, frumos împăturită.

Am rămas în pat și, când el a intrat nu știu ce să-și mai ia din cameră, m-am făcut că dorm. Am stat așa până ce amândoi au plecat la serviciu. După ce-am auzit ușa de la intrare închizându-se de două ori cu cheia, m-am dat repede jos din pat și m-am dus țintă la toaletă (adevărul e că sufeream de mult, în tăcere). Acolo încă persista un miros greu de fecale, iar baia nu avea niciun geam de aerisire. Cum, de obicei, deși găsim înțelegere pentru mirosurile proprii, suntem foarte intoleranți cu cele produse de alții, am făcut tot posibilul să nu întârzii prea mult în „locul cela strimtul ce știi și domniia ta” (așa-i zicea câteodată Luminița, ca filoloagă ce se afla). Când am ieșit, am răsuflat degajat, pentru că până atunci făcusem eforturi eroice să-mi țin cât mai mult respirația.

— Da, îmi pare rău... Tatăl meu are de câțiva ani o colită cronică și pancreatită și este tot timpul deranjat la burtă, s-a scuzat Luminița când m-a văzut cum respir în timp ce ieșeam din baie. Apoi s-a agățat de gâtul meu, m-a sărutat (desigur, „dulce”) și m-a întrebat cum am dormit. Am mormăit că nu prea bine. Încă mai aveam în minte imaginea capului care se odihnise pe pieptul meu și în nări mirosul produs de o colită altoită cu pancreatită, veche de câțiva ani.

— Azi de dimineață am vorbit cu mămica.

Ea le spunea alor ei „mămica” și „tăticu’”.

— Ce ai vorbit?

— I-am zis că noi suntem de fapt împreună și că nu are rost să dormim separat.

— Și ea ce-a zis?

— N-a zis nimic, că oricum se grăbea să plece la serviciu.

Se pare însă că femeia preferase să nu spună nimic ca să-și păstreze forțele pentru când avea să-și deșerte tolba în fața bărbatului său. Care, când s-a întors seara de la serviciu, era deja montat.

A urmat un consiliu de familie ale cărui lucrări s-au ținut în bucătărie și unde eu nu am avut acces (Luminița îmi spusese să rămân în sufragerie, că ea trebuie să discute cu ai ei). Primul care a luat cuvântul a fost desigur tatăl. Îi auzeam vocea, că vorbea destul de tare, dar nu puteam să înțeleg ce zice. După discursul introductiv nu s-a mai auzit, timp de vreo zece minute, nimic. Apoi, deodată, a izbucnit simfonia. Vocea bărbatului repeta întruna: „Nu am bani acu’ sî ti mărit!! Înțelegi?!!”, punctată din când în când de o picolină cu „Tăticu’ știe ci zâci!”. Luminița avea și ea partitura ei, dar destul de neinteligibilă pentru spectatorii din ultimul rând, unde mă aflam eu. Apoi iarăși „Nu am bani acu’ sî ti mărit!! Înțelegi?!!” și „Tăticu’ știe ci zâci!”. Piesa a fost condusă cu mână de maestru de către dirijor până la momentul culminant, când alămurile din bucătărie au început să cânte *fortissimo* și timpanul a ieșit din amorțeala lui obișnuită. Lovitura de gong finală a fost, de fapt, o palmă, după care lucrurile s-au liniștit ca prin minune. În momentul următor Luminița intra valvârtej în sufragerie, cu obrazul stâng mai roșu decât celălalt.

— A dat în mine! Nu pot să cred!...

— Cum?!! A dat în tine?!

— El crede că mai sunt aia mică pe care o bătea el tot timpul...

— Nu se poate! Vrei să mă duc să-i zic vreo două?

Se deșteptase în mine bărbatul care trebuie să-și apere femeia. Sau, cel puțin, așa se impunea să mă arăt. De fapt, nici n-aș fi știut ce să fac dacă m-aș fi dus în bucătărie. Ce să-i zic? „Tataie, dacă mai dai în Luminița, o să ai de-a face cu mine”? Desigur, pentru asta ar fi

trebuit să fiu cu gulerul trenciului ridicat și să-l privesc pătrunzător pe sub borurile pălăriei lăsate pe o sprânceană. Iar când zic, calm, „cu mine”, să întorc degetul arătător, care stătuse până atunci ațintit spre el, către pieptul meu neînfricat. *Cool*! *Cool* și grețos! Și-apoi, ce-ar fi urmat după o asemenea zicere? Ceva încă și mai grețos. La câteva secunde după ce mă oferisem să pun lucrurile la punct, deja regretam că am făcut-o. Salvarea mi-a venit din partea Luminiței:

— Nu, stai liniștit. N-are rost. Hai să ieșim, că nu mai pot să mai stau în casa asta. Mâine de dimineață plecăm cu totul de aici.

Și ne-am dus, desigur, iarăși în parcul Poetului. Acolo am ascultat o altă poveste, cea a micuței Luminița și a bravului ei tată adoptiv (despre care însă micuța nu știa la vremea aceea că este adoptiv – și deci nici bunul cititor).

După cum mi-a mai spus, a fost crescută până la vârsta de șase ani de bunici într-un sat uitat de lume, taman la apa Jijiei. Copilăria i-a fost fericită: se juca în legea ei, mânca morcovii din grădină direct scoși din pământ și bea lapte de capră cald, proaspăt muls. Bunicul îi citea povești dintr-un manual de istorie de clasa a șaptea, iar cu bunica se ducea la biserică sau în țintirim, unde smulgeau bălăriile de pe mormintele rudelor. Din când în când mergeau cu toții la cules balegi de pe drum ca să prepare chirpici. Pe bunici i-a numit întotdeauna „mama” și „tata”, iar părinților, care au apărut în viața ei când avea șase ani, le-a zis „mămica” și „tăticu’”.

Mămica și tăticu’ au intrat, la un moment dat, năvalnic pe poarta șubredă de lemn a curții lu’ mama și tata și, astfel, cele două personaje îmbrăcate elegant, cu pantaloni evazați și ochelari de soare, i-au tulburat existența ei liniștită, de copil mozolit pe la gură, desculț și cu rochița pătată. Veniseră, pe nepusă masă, să o ia la oraș. Fata era deja mare și trebuia să înceapă școala... Rugămințile și plânsetele de la despărțire nu i-au înmuiat, firește, deloc. Mama plângea și ea, ștergându-se la ochi cu colțurile baticului, dar tata se ținea tare.

Au adus-o la oraș și, ține minte și acum foarte bine, primul lucru pe care l-au făcut după ce au intrat în apartamentul de bloc a fost să o așeze la masă și să-i dea

o cană cu cacao cu lapte. Și pâine cu unt și cu miere. Cacaua i-a plăcut foarte mult (nu mai băuse așa ceva), dar asta nu a împiedicat-o, peste vreo săptămână, să fugă de acasă și să se ducă din nou la bunici.

A așteptat să plece ai ei la serviciu, apoi a băgat într-o sacoșă două borcane de dulceață din cămară (că știa că mama se va bucura mult când va vedea ce i-a adus), a luat un ghemotoc de bancnote lăsat pe frigider și a plecat pur și simplu. Nu știa unde e autogara, dar în scara blocului s-a întâlnit cu un vecin care tocmai ieșea din apartamentul lui și i-a spus că mămica ei a trebuit să fie internată de urgență în spital, că e bolnavă cu inima, că tăticu' stă la capul patului, iar ea trebuie să ajungă la bunici. Nu vrea el s-o ducă până la autogară? Omul n-avea timp de asta, dar a dus-o până în stație, a urcat-o într-un autobuz, a așezat-o lângă șofer și i-a spus acestuia că fetița trebuie să coboare la autogară. Acolo s-a luat după puhoiul de lume, a ajuns la casă, și-a luat bilet și, după ce a așteptat puțin, s-a urcat în rata care o ducea la mama și la tata. De fapt, autobuzul n-a lăsat-o chiar în satul bunicilor, ci în comuna de care aparținea acesta, așa că și-a mai prelungit puțin aventura. După ce a coborât din rată, n-a mai știut ce să facă și s-a așezat pe malul Jijiei. Pe când se chinuia să nimerească cu pietre într-o buturugă de pe malul celălalt, au găsit-o niște copii, care ieșiseră cu învățătoarea în natură să culeagă plante pentru ierbar. (Ea nu începuse școala, pentru că tăticu' nu avusese încă timp să se ducă s-o înscrie.) Copiii au înconjurat-o curioși și mai apoi a venit și învățătoarea. A cui era ea? Păi a Floarei a Ilincăi. Și ce căuta acolo? Fără să stea pe gânduri, i-a turuit și învățătoarei povestea cu mama în spital. Biata de ea!... Rata o lăsase acolo și nu mai știa cum să ajungă acasă. Așa? Păi asta nu era o problemă! Învățătoarea a stat puțin pe gânduri, apoi a găsit soluția. Ia să-l trimită ea acum pe Iliuță să-l cheme pe frate-su Mitică, să vină cu faetonul și s-o ducă pe fată la bunică-sa!

...Și așa a ajuns fata la bunică-sa (a ajuns chiar foarte repede, căci Mitică, un băiat aprig de vreo șaisprezece ani, mânase caii ca la curse). Când a intrat pe poartă, mama a dus speriată mâna la gură, dar apoi s-a liniștit și s-a bucurat că-i venise iarăși nepoata acasă. A îmbrățișat-o, a pupat-o și l-a chemat pe tata să vadă pe

cine avea ea acolo. „Nițuca, tu?” (așa îi ziceau ei, că „Luminița” li se părea prea serios). Și dă-i iarăși cu îmbrățișări și pupături... Apoi au pus-o la masă, i-au făcut repede un scrob și i-au așezat alături o cană cu lapte de capră. Scrobul acela cu lapte a fost cea mai bună mâncare pe care a mâncat-o vreodată. Au povestit ce se mai întâmplase prin sat de când plecase ea, cum porcul Cocuței scăpase în grădina de zarzavaturi a vecinului de la drum și cum s-au chinuit trei oameni să-l prindă și să-l bage în cocina Cocuței... cum tata s-a dus apoi să-i repare borta ceea, să nu mai dea porcii într-însa, și tot așa. Au stat la povești până târziu, la lumina lămpii, apoi s-au culcat – tata pe cuptor, iar mama cu ea, în camera de la drum. Totul era liniștit și frumos. Se întorsese acasă. („Cum adică «tata s-a culcat pe cuptor»? Ce, urma să-l mâncați la micul dejun?” „Eu îți povestesc lucruri serioase și ție-ți arde de glumă!...” „Nu, da’ nu-nțeleg: cum pe cuptor?” „Bine, pe cuptor.” „Și-a așternut și-a dormit acolo, nu?” „Păi eu ce-am zis?” „Și avea loc acolo?” „Sigur că avea loc, uneori dormeam toți trei pe cuptor. Mai ales iarna.” „Și nu vă frigeați?” „Auzi, dacă ție-ți arde de glumă, nu-ți mai povestesc.” „Nu, zi-i mai departe.” „Nu-i obligatoriu să-ți povestesc dacă nu te interesează.” „Ba mă interesează. Hai, zi-mi!” „Ești sigur?” „...Deci tu te-ai culcat cu bunică-ta în pat, iar bunică-tu pe cuptor.” „Da.” „Deci?...”)

La o bucată de noapte, s-a trezit singură în pat și i s-a părut că aude pe cineva plângând. La capul patului i-a văzut ca prin ceață pe mămica și tăticu’ stând în picioare și privind-o furioși. Mama plângea într-un colț, așezată pe un scăunel. Când a făcut ochi, tăticu’ a întrebat-o scrâșnit: „Vii acum cu mine sau te aduce tata mâine dimineață?” Luminița l-a simțit cum clocotește și i s-a făcut frică de el. Și-a dat seama că nu mai are scăpare. „Vin acum cu tine”, i-a răspuns cu o voce pierită.

Acasă, deși era foarte obosit, tatăl i-a făcut pentru prima dată cunoștință cu metodele lui educative. Apoi, a doua zi, când au plecat la serviciu, părinții au avut grijă să-i încuie hainele într-un dulap. Asta n-a împiedicat-o ca peste vreo două zile să încerce să fugă iarăși. Îmbrăcată în pijama (singura pe care o avea disponibilă) și în papuci. De data asta n-a ajuns decât până la

autogară. Pe când aștepta ora de plecare a ratei, a apărut tatăl, care a săltat-o rapid, a dus-o acasă și i-a aplicat, tot rapid (că trebuia să se întoarcă la serviciu), corecția de rigoare.

Nu poate să-și explice nici acum cum a aflat. De altfel, toată copilăria a fost convinsă că tăticul ei afla, într-un mod de-a dreptul miraculos, tot ce făcea ea. Nu reușea să ascundă nimic de el. Știa de fiecare dată unde se dusese, cu ce copii se întâlnise, în ce încurcături intrase. Asta nu însemna însă că ea era ceva mai atentă și se ferea de boacăne. De fapt, teroarea că el afla totul o împingea la chestii și mai și.

Așa cum a fost, de exemplu, cu pachețelele de mâncare. Mămica îi dădea în fiecare dimineață câte un sandvici cu șuncă de Praga pentru la școală. Ea, desigur, nu avea chef să-l mănânce în pauze și se trezea, când trebuia să meargă acasă, cu el tot în ghiozdan. Pleca de la școală, dar nu avea curajul să arunce sandviciul pe drum la vreun coș de gunoi, pentru că era convinsă că tăticul ei îl va găsi și apoi va ieși rău de tot. Și astfel ajungea cu el acasă. Acasă – ce să facă? Trebuia să scape totuși de el, așa că-l ascundea în sufragerie, după bibliotecă. Azi așa, mâine așa, până când spațiul dintre bibliotecă și zid aproape că se umpluse de pachețele. Metoda părea să funcționeze... Până când, la un moment dat, ai ei au început să se întrebe de unde venea mirosul acela greu din sufragerie și, convinși că trebuie să fie pe undeva vreun șobolan mort, s-au apucat să caute prin toate cotloanele. Când au descoperit provizia de hrană din dosul bibliotecii, n-au apreciat desigur spiritul ei econom și, fără prea multe vorbe, i-au dat ce merita. („Dar eram un copil!... Oare chiar meritam un așa tratament?”)

În fine, cu vremea a încetat să se mai revolte și a sfârșit prin a accepta autoritatea lui. Tăticu’ se plimba cu ea de mână prin parc și o învăța tot felul de lucruri folositoare – cum ar fi, de pildă, felul fiecărui copac în parte și familia din care provine. Desigur, din ambiția lui ca ea să fie cum trebuie mai ieșeau și scântei, așa cum a fost odată când ea nu reușea să deseneze porcul exact ca în atlasul de biologie și el s-a văzut nevoit să o dea pe brazdă cu o palmă rapidă peste gură, care i-a spart buza și i-a scos un dinte de lapte care se clătina. Partea mai

proastă a fost că, deși a făcut până la urmă porcul ca acolo, chinurile ei nu au fost apreciate de profesoara de desen, care i-a dat notă proastă pentru planșă și i-a zis că asta e ca să se învețe minte și altă dată să nu-i mai pună pe părinți să-i facă tema... Dar porcul acela fusese desenat de ea! „Mai și minți, fetițo, să-ți fie rușine! Ar fi trebuit să-ți dau 1, ca la copiat. Și, dacă ești obraznică, te dau și afară!” Acasă însă, tăticu’ a fost de partea ei și i-a dat dreptate că profesoara aia era cam tâmpită...

Apoi relația dintre ei a devenit extraordinară. Tăticu’ îi alegea hainele cu care să se îmbrace, tăticu’ o pieptăna, tăticu’ îi freca trupul cu un burete aspru, la baie. Și tot el era singurul care reușea s-o facă să se simtă mai bine când, la pubertate, au apărut crizele nervoase. Îi potolea spasmele ținându-i mâna lui caldă și protectoare pe abdomen. Apoi nu se mai ducea să se culce cu mămica și adormea lângă ea. Iar ea se simțea în siguranță și știa că, atât timp cât este el alături, nu i se poate întâmpla nimic rău.

Armonia dintre ei a fost însă stricată în perioada adolescenței, când revoltele s-au redeșteptat în ea. Primul lucru pe care l-a făcut a fost să-i interzică să mai intre peste ea când făcea baie. Omul a fost intrigat: „De ce?”. „Uite așa, nu mai vreau! Pot să-mi fac baie și singură.” Apoi relația s-a degradat rapid, iar punctul culminant a fost la un moment dat, când, în timpul unei ciondăneli, ea i-a aruncat nervoasă: „Și să știi că tu nu ești Dumnezeu!”. A surprins-o și pe ea această remarcă și, cu ocazia aia, a conștientizat că, într-adevăr, el nu este Dumnezeu. Da, chiar așa... Cum de nu se gândise până atunci la acest lucru? („Îți dai seama?... Eu, până în momentul acela, credeam că el este Dumnezeu. Desigur, nu mi-o formulam așa, dar, inconștient, asta gândeam!”)

Ne-am întors acasă destul de târziu. Ne-a deschis mama ei, care apoi a dispărut, furișându-se în umbra holului (probabil din economie, ai ei nu prea aprindeau lumina în apartament). Noi ne-am dus în sufragerie, am întins canapeaua, ne-am pus pijamalele, am făcut pe rând câte o vizită la baie și ne-am culcat. N-am mai stat la discuții, pentru că ne temeam să nu fim auziți prin pereții subțiri de BCA ai apartamentului. Eu am îmbrățișat-o pe Luminița și, la scurt timp, am auzit-o

cum respiră rar. Din când în când mai tresărea prin somn. Cam începuse să-mi amorțească mâna care stătea sub capul ei, dar nu m-am încumetat să mi-o retrag de-acolo, de teamă să n-o trezesc. Am adormit și eu apoi.

La un moment dat, ușile ne-au fost deschise de tăticu' Luminiței, îmbrăcat în frac, dar gol pe dedesubt. Fracul se termina în față cam în dreptul buricului și oferea cu generozitate peisajul unui chiștoc de puță, dar însoțit de un scrot enorm, care-i ajungea până la genunchi și care adăpostea două bile cam cât cele de popice. Tăticu' ne-a zâmbit afabil și, cu o mică plecăciune (care însă a făcut să-i coboare boașele până aproape de glezne), ne-a invitat într-o sală de bal somptuoasă, cu marmură și candelabre de cristal. Înăuntru – lume destul de multă și îmbrăcată la țol festiv. Damele cu rochii de gală și pălării cu pene, domnii în smoching. Noi eram în jeans și am făcut niște mutre cam plouate, dar tăticu' a observat reacția noastră și ne-a zâmbit încurajator. Apoi s-a întors să discute cu un grup din apropiere. Din spate, aripile fracului îi acopereau perfect sacul de Moș Crăciun. A venit un chelner cu o tavă și noi am luat fiecare un pahar de șampanie. Pe fundul paharelor era pusă câte o perlă mare. La mine era una roz, la Luminița una neagră. Am început să discutăm între noi și să ne amuzăm de personajele împopoțonate care ne înconjurau. „Ia uite-o pe aia ce și-a pus în cap." „Dar uită-te la tipa de lângă ea, cum îi dau țâțele pe-afară din corset! Trebuie că se chinuie foarte tare, săraca..." „Sau nenii ăia doi, ce bățoși și plini de importanță stau! Parcă au un băț în cur." Cum vorbeam noi așa, la un moment dat s-au stins luminile din sală și câteva spoturi s-au concentrat pe o scenă pe care abia atunci o descopeream. În aplauzele entuziaste ale asistenței, a apărut tăticu', cu un microfon în mână, și a început să cânte. Avea o voce bună și, la refren, când zicea *I've got big balls, I've got big balls*...", damele țipau extaziate și unele dintre ele leșinau în brațele gata pregătite ale domnilor din apropiere. *Backing vocals* făceau două gagici, pe care, într-un moment de respiro, le-a prezentat: Smell B și Mel C – ultima avea, într-adevăr, o pălărie în formă de cochilie de melc. (Aveam să fiu foarte șocat peste câțiva ani, când le-am văzut pe cele două la televizor, cântând într-o formație.) „*My*

balls are always bouncing to the left and to the right, it's my belief that my big balls should be held every night." Când a rostit „*every night*”, muzica s-a oprit dintr-odată și tăticu' a coborât de pe scenă, urmărit de reflectoare. A ajuns zâmbitor la mine, s-a aplecat, a ridicat o bilă și mi-a întins-o. M-am uitat contrariat la el și apoi în jur. Deși în sală era întuneric, am putut să disting ochii tuturor îndreptați spre mine. M-am uitat apoi, sperând să găsesc un sprijin, la Luminița. Ea îmi șoptea ceva. Ce? „Bea-o!” Ce? să beau șampania cu perla?!... Luminița mi-a făcut semn din ochi că nu. „Ia-o!” Aha, „ia-o”!... Ce să iau? A înclinat ușor capul înspre tăticu-său. M-am întors din nou spre el. Tăticu' stătea în continuare cu o fudulie în mână, în timp ce ailaltă îi atârna între genunchi. Scrotul era aproape translucid și foarte întins, ca pielița de pe aripi a liliecilor. Ca hipnotizat, l-am lăsat să-mi pună bila în palmă. Greutatea ei m-a luat prin surprindere și m-am prăbușit instantaneu, cu mâna sub ea. Am încercat să-mi scot brațul, dar nu-l mai puteam controla. Bila mă apăsa pe el și durerea, amestecată cu amorțeală, se reflecta până în umăr. M-am trezit transpirat. Cum nu mai puteam să-mi mișc mâna, am luat-o cu cealaltă și am scos-o de sub capul Luminiței. Ea s-a foit puțin, a scrâșnit de vreo două ori din dinți, apoi s-a liniștit.

A doua zi, dis-de-dimineață, plecam la tren. Ai ei nici măcar nu ne-au zis „la revedere”. Tăticu' era în bucătărie și se uita pe geam, mămica își făcea de lucru cu cratițele.

— Las' c-o să mergem la ai mei. O să vezi că n-o să fie nicio problemă, i-am zis eu Luminiței.

Și, ca să ducem inconștiența până la capăt, nu ne-am dus direct la Pitești, la ai mei, ci ne-am oprit în Buzău, de unde l-am pescuit pe un coleg de facultate, un ratat și un bețiv notoriu, pe care însă noi îl socoteam (poate tocmai de aceea) un tip interesant, dacă nu chiar atins de geniu. Deh, modelul „Nichita”!... I-am zis: „Hai cu noi la Pitești, să vezi ce-o să ne distrăm!”. Și ne-am distrat. Ne-am distrat atât de tare, încât după vreo două zile plecam cu toții valvârtej de la Pitești, după ce eu mă bătusem cu taică-meu, căruia amicul buzoian avusese grijă să-i picure în ureche, în timp ce ciocneau pahare, tot felul de bazaconii despre Luminița (aveam să aflu

asta mai târziu). „Domnu' Bădescu, vă văd un om serios. V-ați crescut copilul cu dragoste și vreți să-l vedeți realizat și la casa lui. Îmi pare rău de el, dar v-a adus în casă ultima târâtură. I-a luat mințile, asta e! L-a găsit pe el mai fraier." Tipul o făcea pur și simplu ca să se distreze (iată ce distracții interesante au oamenii care trăiesc cu convingerea că trebuie să fie originali și geniali!). A vrut să experimenteze punerea în scenă a unei situații literare, să vadă cum dă rolul lui Iago în realitate și i-a ieșit de minune. Taică-meu a pus botul și la un moment dat a izbucnit: „Să iasă această curvă din casa mea!".

(Am avut, deci, și eu ocazia să joc, *avant la lettre,* rolul lui Mickey Knox care o salvează pe Mallory a sa din ghearele unui babac păros și insensibil; „*I love you, Pumpkin*!", „*I love you, Honey-Bunny*!" – asta-i din altă parte, dar să zicem... Apoi am bântuit prin țară, prin gări și pe la prieteni, până în septembrie, când am putut să ne întoarcem la cămin. Desigur, ne-am iubit în disperare, asta cu atât mai mult cu cât ne simțeam hăituiți. Așa că Pumpkin și Honey-Bunny, chiar dacă sunt din alt film, se potrivesc de minune aici.)

În fine, întâmplarea cu taică-meu a fost de toată jena și nu mai insist asupra ei, pentru că am mai povestit-o cândva (vezi p. 53, în *Tinerețile lui Daniel Abagiu,* Editura Polirom, Iași, 2004 – *n. ed.*)

Dar pentru a scoate la lumină, în toată splendoarea ei, tâmpenia mea de-atunci, nu pot să nu mă opresc la o altă scenă, petrecută cu vreo câteva ore înainte de încăierarea cu pricina. În după-amiaza aceea ne-am lăsat colegul să se cinstească cu taică-meu și noi ne-am dus în pădurea Trivale să ne plimbăm, romantic, braț la braț, și să încrustăm în coaja copacilor inimi străpunse de săgeți. Iubirea ne-a purtat pașii către un loc încărcat de duh și de lumină lină, Schitul Trivale, ctitorie a lui Varlaam, mitropolitul Țării Românești, în Anul Domnului 1677. Aici, legenda spune că, în anii negri din perioada ceaușistă, călugării se țineau departe de Necuratul și de răutatea vremilor prin rugăciuni, post și ospețe până în zorii zilei cu secretarul de partid al județului.

Am pășit pe poarta sfântului lăcaș cu inimile cât un purice, pătrunși de harul locului. În curtea schitului nu era nimeni, iar liniștea se potrivea perfect cu razele

blânde ale soarelui de după-amiază și cu mușcatele roșii pe fondul zidului alb, proaspăt văruit. Am ocolit fascinați biserica mică și apoi am intrat înăuntru. Biserica era și ea goală, dar de pe frescele afumate ne priveau niște ochi mirați de sfinți. Eram ca două muște nimerite din întâmplare într-un beci răcoros, unde nu mai intrase nimeni de ani de zile. Ne-am plimbat ușor prin biserică, ne-am uitat la icoane, apoi ne-am așezat pe o parte, în strană. Ne-am dat capetele pe spate și am privit îndelung, tăcuți, tavanul. Ne-am prins de mâini și ne-am strâns puternic, pe măsura intensității trăirii. Din cerul umbros al bisericii se uita blând la noi, cu înțelegere, Iisus Pantocrator, înconjurat de o spuzeală de stele ca niște floricele de porumb. Atunci eu am simțit nevoia să marchez solemnitatea momentului și am zis cu voce tare (care a sunat foarte straniu în liniștea dominantă): „Doamne, iată femeia mea!”. Mi se păruse că auzisem ceva asemănător în predici sau în slujbe – nu știam prea bine, pentru că pe vremea aceea, deși aveam un oarece respect pentru cele sfinte, nu frecventam biserica. Luminița m-a privit pe jumătate surprinsă, pe jumătate măgulită (sau, mai degrabă, 72 % surprinsă și doar 28 % măgulită). În momentul imediat următor am realizat, totuși, cât de penibilă fusese ieșirea mea în decor și am avut un sentiment amestecat, de rușine și teamă. Dacă mă va bate Dumnezeu pentru cabotinismul ăsta? Apoi, nici eu nu eram prea convins că voiam să mă prezint în fața lui Dumnezeu cu tipa de lângă mine; atunci de ce mă legasem la cap când nu mă durea? Poate mai mult ca să-i dau încredere ei, să se simtă în siguranță... Nu știu. Asta e, acum am zis-o, am zis-o! Om vedea ce-o mai fi.

Peste numai câteva ore, mâna lungă a lui Dumnezeu mă bătea prin brațele scurte ale lui taică-meu.

...Dar mai multe despre aventurile noastre religioase într-un episod viitor. Vă mulțumim pentru răbdarea cu care ne-ați urmărit și vă mai așteptăm și săptămâna viitoare, la aceeași oră.

Neoanele au pâlpâit mai întâi nesigure, apoi s-au aprins cu totul. Cu ochii cârpiți, spectatorii s-au ridicat alene de pe scaune, apoi au părăsit încet-încet sala

cinematografului. În urma lor, printre rânduri, au rămas floricelele de porumb împrăștiate pe jos.

(Nu că am încheiat-o ca la carte? V-a plăcut gargara cu floricelele de porumb!...)

PARTEA A DOUA

from: cezarpaulbadescu@yahoo.com
to: rbogdan@gmail.com
subject: din Germania

Dragă Bogdan,

Am vizitat ieri o manufactură de „Historische Tasteinstrumente", una din cele mai renumite din lume, J.C. Neupert, și m-am gândit la tine. Mi-ar fi plăcut să fii și tu și să ne bucurăm împreună de minunățiile de-acolo. Oamenii recondiționează instrumente vechi sau realizează copii după ele. Toate tipurile, până în pianoforte: clavicord, spinetă, virginal, clavecin, *Hammerflügel* sau *Hammerklavier.* A fost ceva senzațional: patronul, un Neupert, desigur, mi-a explicat pe îndelete particularitățile fiecăruia, cu exemplificări – pentru asta invitase o clavecinistă să performeze. Cum clavicordul este singurul instrument cu clape pe care poți realiza vibrato pe notă, cum sună clavecinul venețian față de cel „Antunes" (din Lisabona, 1758 – ăsta cică ar fi preferatul lui Gustav Leonhardt) sau față de cel „Blanchet" (Paris, 1737), cum poți schimba registrele, ca la orgă, la clavecinele cu două claviaturi, cum se cântă la clavecinul cu pedale etc. În fine, a fost o experiență deosebită, pe care, precum zic, mi-ar fi plăcut s-o împărtășim, așa cum împărtășeam cândva pasiunea pentru muzică restitutivă.

De fapt, n-a fost singura dată când, în această perioadă, m-am gândit la tine. Ți-am scris și scrisori de câteva ori, dar la care până la urmă am renunțat, pentru că erau prea patetice (singurătatea de aici și faptul că viața mea e futută îmi sporesc, vezi bine, patetismele).

Toate cele bune ție, Andreei și celei mici,
Cezar

from: rbogdan@gmail.com
to: cezarpaulbadescu@yahoo.com
subject: Re: din Germania

Dragă Cezar,

A fost neașteptat să văd un mail de la tine. Am crezut că gata, te-ai stabilit în Germania (adevărul e că nici eu n-am mai dat vreun semn de viață).

De ce zici că viața ta e futută? Din ce perspectivă? Oricum, din unghiul din care mă uit eu, fără credință, fără consolarea vieții de apoi, toate viețile sunt așa. Dar unde te plasezi tu? Spune-mi mai mult.

Cu drag,

B.

from: cezarpaulbadescu@yahoo.com
to: rbogdan@gmail.com
subject: Re: Re: din Germania

Dragă Bogdan,

Cărtărescu, în volumul de jurnal pe care l-a publicat astă-vară, zicea că, atunci când ești plecat pentru mai mult timp în străinătate, oamenii din țară te consideră mort. Și cred că are dreptate: eu nu mai exist pentru nimeni din România.

Nu, nu am plecat de tot în Germania, am să mă întorc în martie anul viitor, că bursa este doar de un an. De scris scriu bine și sunt mulțumit de ce mi-a ieșit până acum. Scriu un roman chiar despre viața mea futută.

De ce zic că este așa? Pentru că de la ultimul recensământ a rămas în aceleași date. Pentru că nimănui nu-i pasă de mine. Pentru că sunt absolut singur. Pentru că, dacă aș muri mâine, nimeni nu s-ar sinchisi de asta. Desigur, există o singură persoană pentru care mai însemn ceva: Tudor. Dar Tudor e departe și, oricum, chiar dacă aș fi la București, el nu mai face propriu-zis parte din viața mea. Nu pot să trăiesc cu el zi de zi și sunt nevoit să fiu doar un tată de duminică.

Încă nu mi-am revenit, după doi ani, de pe urma divorțului (și a întregii experiențe de dinainte) și cred că nu o să-mi revin niciodată. Psihologii spun că, într-un top al traumelor individuale, divorțul este pe locul doi după moartea propriului copil. Iar eu am simțit asta pe pielea mea. La mine a fost cu atât mai dur traiul de după, cu cât înfățișarea finală de la tribunal a avut loc, după cum știi, la începutul lunii decembrie. Au urmat sărbătorile de iarnă – care tocmai de ideea de familie se leagă („Crăciunul se petrece în familie...”). Am fost singur în toată perioada aceea și, în garsoniera în care m-am mutat cu chirie, îmi venea să mă dau cu capul de

pereți. În fine, după cum se vede, am supraviețuit... Asta nu înseamnă însă că m-am vindecat.

Acum m-am resemnat, dar consider că mi-am trăit traiul și mi-am mâncat mălaiul și că nimic bun nu mi se mai poate întâmpla. Desigur, nu e de vină nimeni altcineva pentru ceea ce mi s-a întâmplat. Nu e de vină nici Luminița (ea e așa cum e, face parte din datele problemei, este „ce ni se dă"), nu sunt de vină nici prietenele ei binevoitoare care au încurajat-o să divorțeze de nenorocitu' ăla (printre care, am aflat, se numără și Andreea), nu e de vină nici soarta crâncenă și nedreaptă. De vină sunt numai eu. Nu m-a obligat nimeni să mă însoțesc cu un om pe care boala l-a transformat într-un monstru, nu m-a ținut apoi nimeni legat de el, vreme de treisprezece ani. Desigur, tot timpul mă gândeam ce bine ar fi să fug, să scap de tot coșmarul pe care-l trăiam – numai că, vezi Doamne!, aveam conștiință și nu voiam să fiu laș. Căcat! Vezi ce fac cu mintea oamenilor cărțile frumoase pe care le scrieți voi, scriitorii? Mă gândeam: „Ce se va întâmpla cu femeia asta dacă o părăsesc în starea în care se află?". Și m-a părăsit ea, când nu a mai avut nevoie de serviciile mele și voia să fie independentă, șefă și „femeie *Cosmopolitan*". Și-a aruncat cârjele – căci asta eram, de cele mai multe ori chiar la propriu. Desigur, nu plâng acum după ea, pentru că trebuie să fii idiot să-ți dorești torționarul (deși tot cărțile dumneavoastră ne învață despre relația dintre victimă și călău), ci după anii de viață irosiți și, cel mai important, că mi-am pierdut familia, lucrul în care credeam cu adevărat. Și plâng că am fost un dobitoc, să trăiți!

Îmi cer scuze că m-am lungit (am făcut-o la invitația ta). De fapt, dacă veni vorba de plâns, nu-mi place să plâng cu capul pe umărul nimănui.

Toate bune,
Cezar

from: rbogdan@gmail.com
to: cezarpaulbadescu@yahoo.com
subject: lămurire

Dragă Cezar,

Nu m-am dat niciodată în vânt, ca scriitor sau cititor, după modelele de tipul victimă-călău sau dragoste-datorie. Marea primejdie în care mi s-a părut că mă aflu, la un moment dat, a fost aceea de a crede că surprinderea unei subtilități psihologice la un individ contează și mă ajută să caracterizez o situație în care se află acel individ. Ceea ce, până la urmă, este tot o formă autoindulgentă de a credita clișee. Am crezut, de exemplu, că felul tău de a interacționa (verbal sau prin cărți) cu mine, cu ceilalți, are, ca substrat psihologic, exercițiul tău lung de a face bufonerii *pince sans rire* și un anumit amuzament interior, nu lipsit de superioritate, că mulți se lasă amăgiți și cred în sobrietatea sau agresivitatea vocii tale. Dar probabil că m-am înșelat.

Nu ai de ce să te scuzi că te-ai lungit și n-ai făcut-o la invitația mea. Nu știu de ce ai făcut-o. Nu am nevoie de balet retoric din partea ta ca să-ți înțeleg și să-ți accept poziția. Avem o istorie a relației suficientă ca să fiu interesat de motivele pentru care tu crezi că viața ta e distrusă și eu, personal, am suficientă simpatie pentru tine și suficientă empatie (legată de propriile mele probleme) ca să mă mâhnească foarte tare că suferi.

Și vreau să mai elucidez o chestiune: oamenii au, în general, tendința să creadă ce li se spune, pentru că este mai simplu să crezi decât să fii suspicios. În toată perioada divorțului tău, Luminița a vorbit mult (e felul ei) și articulat. Tu ai vorbit o singură dată, cu mine, la ziua mea. Andreea a crezut ce-a vrut, separat de ce-am crezut eu, iar pozițiile noastre sunt disjuncte până în ziua de azi.

Și, tot legat de ce auzi și ce crezi, am auzit prin târg că ai bătut-o pe Raluca Ionescu – și eu n-am vrut să cred. Spune-mi tu cum a fost.

Pe curând,
Bogdan

from: cezarpaulbadescu@yahoo.com
to: rbogdan@gmail.com
subject: Re: lămurire

Dragă Bogdan,

Știu că nu agreezi prostiile de tipul victimă-călău sau pozele eroice. (*Moi non plus* – și o zic tot *pince sans*

rire.) Ce, tu scrii despre așa ceva?... Chestia cu „Vezi ce fac cu mintea oamenilor cărțile frumoase pe care le scrieți voi, scriitorii?” era o glumiță care făcea aluzie la ceva de genul „Mitică al dumitale” – iar continuarea firească „Ba al dumitale, țațo!”.

Ai dreptate, nu sunt un tip prea comunicativ și-mi vine foarte greu să discut problemele mele intime chiar cu cei foarte apropiați. Poate din pudoare. Poate că așa m-am învățat de când eram mic și a trebuit, din cauza felului tâmpit al alor mei, să devin un individ închistat. Nu știu și nici nu vreau, de fapt, să fac trimiteri la locul ăsta comun, la treaba cu copilăria. Oricum, un lucru este cert: am oroare să trezesc mila.

Ce s-a întâmplat după divorț în relația cu prietenii mei are însă o explicație foarte clară. Pur și simplu am încetat să-i mai frecventez, pentru că-mi aduceau aminte de vremurile de dinainte și asta îmi făcea foarte rău.

Eu, dacă vin la voi și o văd pe aia mică, mă înmoi instantaneu; nu pot să nu-mi amintesc cum era când vă vizitam cu Tudor și se jucau împreună – și asta mă aduce în pragul disperării. Prin urmare, în mod deliberat, mi-am pierdut și puținii prieteni pe care-i aveam înainte. Nu am știut să-i „prelucrez” în timpul divorțului și să-i câștig de partea mea, iar apoi mi i-am îndepărtat cu bună știință. Mi-a fost foarte greu singur (pentru că am fost mefient și m-am ferit să-mi fac alți prieteni), dar mi-ar fi fost încă și mai greu cu povara trecutului.

În legătură cu Andreea, nu am nici cel mai mic resentiment față de ea. Mai mult mă întristează că, în mod sigur, mă crede un monstru care i-a terorizat prietena (mă întristează pentru că țin la ea; dacă mi-ar fi indiferentă, nu mi-ar păsa). Numai că un mic exercițiu logic ar fi făcut-o să aibă oarecice dubii în privința a ceea ce trebuie că i-a cântat la ureche Luminița. Ce bărbat – monstru sau ne-monstru – stă treisprezece ani cu o femeie cu care, prin forța împrejurărilor, are de împărțit un coșmar? Un bărbat care, dacă ar fi fost după el, ar fi dus-o așa până la adânci bătrâneți, fiindcă se resemnase cu prostii de genul „asta mi-e crucea și trebuie să mi-o accept”. Nu zic că aș fi fost un munte de bunătate și altruism. (Acum gândesc că am fost doar un prost.) Dar nici torționarul ei n-am fost...

Cât despre Raluca Ionescu, mă așteptam că va împânzi târgul cu minciuni. De altfel, m-a și amenințat cu asta.

Să-ți spun cum a fost. Raluca a aflat, nu știu cum, că sunt singur și, la vreo două luni după ce am divorțat (prin ianuarie-februarie), mi-a dat un telefon, mi-a zis că vrea să ne întâlnim să vorbim și apoi, pur și simplu, s-a aruncat în brațele mele. Am început să ne frecventăm, dar chestia nu a durat prea mult, pentru că am văzut că se purta foarte ciudat.

La un moment dat m-am trezit cu un telefon de la ea în mijlocul zilei. „Vreau să ne vedem!" Întâmplarea făcea că eu eram chiar într-o ședință și nu puteam să mă întind la discuții. I-am spus că nu pot, ba, mai mult, că nu pot să vorbesc atunci și că o s-o sun ceva mai târziu. „Nu, eu vreau să ne vedem acum!" „Nu pot acum, mai ai răbdare câteva ore până când termin și ne vedem atunci." Și, dintr-odată, m-am trezit cu „nesimțitule! porcule!" și alte cuvinte dulci de genul acesta. Am rămas mască. A închis telefonul. Seara primesc un nou telefon de la ea, de data asta cu o altă voce, în care se scuza pentru ieșire, că e stresată, că e cu nervii la pământ etc. Am zis „OK", o fi fost o întâmplare. Numai că, la câteva zile, scena se repetă întocmai. Mi-am dat seama că tipa nu e normală, că suferă de ceva gen Dr. Jekyll & Mr. Hyde, și m-am hotărât să mă retrag. I-am spus că nu mai pot continua o relație cu un om care acum e OK, îți vorbește normal, e amabil și în momentul imediat următor, fără niciun motiv, se schimbă la 180 de grade și devine isteric. Mai ales că eu tocmai terminasem cu o poveste care tot sub semnul dereglărilor nervoase stătuse... Au urmat nenumărate și lungi telefoane în care Raluca mă ruga să uităm totul și să ne vedem în continuare. Cu implorări, plânsete, treceri de la rugăminți la injurii și viceversa. Apoi, la un moment dat, în timpul unei convorbiri din asta care nu se mai termina (eu rămâneam ferm pe poziție, dar, dintr-o stupidă politețe, nu-i închideam telefonul în nas), mi-a zis că vrea să vină la mine să mă convingă. I-am spus că nu e cazul să vină, că am vorbit destul pe această temă. A închis telefonul și, peste o jumătate de oră, mă trezesc cu ea la ușă. M-am gândit că, dacă-i deschid, voi trăi o scenă penibilă, cu ea agățându-se de mine și plângând, și

că nu voi mai putea scăpa de ea. Mi-am zis că va suna ce va suna, va crede că nu mai sunt acasă și apoi va pleca. Prost calcul. Tipa a sunat într-adevăr în disperare, apoi s-a pornit să plângă în fața ușii, să bată cu pumnii și cu picioarele și să urle. S-au strâns vecinii ca la spectacol. Au început să-i zică: „Doamnă, liniștiți-vă, duceți-vă acasă și veniți când sunteți mai calmă!”. „Ce să mă liniștesc, nu vreau să mă liniștesc, vreau să-mi deschidă!” Și, nici una, nici două, a început să-mi spargă ușa. N-o să-ți vină să crezi, dar din ușă săreau așchii și din tocul ușii moloz. Acum e-adevărat, nici ușa nu era prea solidă, era una normală, de PFL, dar tipa avea într-adevăr forță (dată probabil de starea în care se afla). I-am deschis până la urmă, cu lanțul pus, și i-am zis să plece, că o să chem poliția. Atunci i-am văzut fața. Era desfigurată, cu privirea dusă și, nu exagerez deloc, cu spume în colțul gurii. Nu am mai văzut așa ceva! La chestia mea cu poliția a venit și răspunsul ei, de fetița lu’ tata: „Cheam-o, că dup-aia va afla tata că m-ai băgat la poliție și să vezi ce va fi de tine. Și, oricum, va fi de ajuns să dea niște telefoane și mă va scoate imediat”. Nu am chemat-o, nu de frica lui taică-său, ci de penibilul situației, care oricum era de-ți stătea mintea-n loc. Ce-ar mai fi fost să vină și poliția pe deasupra?... În fine, cum nu s-a potolit și mi-am dat seama că ușa nu mai avea mult și ceda, i-am deschis. A sărit la mine să mă lovească și nu am făcut decât să mă feresc. Eu, mai ales după scena cu taică-meu, am oroare de bătăi. Îmi fac pur și simplu rău. În plus, știam că de-abia aștepta să dau și eu, ca într-adevăr să aibă cu ce să mă acuze. Atunci probabil că ea ar fi chemat poliția...

În fine, după ce s-a mai răcorit, a plecat urlând ca disperata. La parterul blocului a mai făcut o scenă, cu plânsete și strigăte, și le-a spus locatarilor care-au ieșit că am bătut-o. Astfel încât a venit și administratoarea sus la mine să mă întrebe ce s-a întâmplat. Norocul meu a fost că vecinii de palier văzuseră tot ce se întâmplase și i-au povestit ei – altfel în mod sigur nu m-ar fi crezut.

Zilele următoare am mai primit de la ea câteva SMS-uri în care-mi zicea că le va spune lui Dinescu și lui Pleșu că am bătut-o, ca ei să mă dea afară de la *Dilema.* Le-o fi spus, nu le-o fi spus, nu știu (oamenii nu

mi-au zis nimic, ca să le pot explica cum a fost chestia), dar iată că a împânzit târgul.

Când i-am povestit la un moment dat toată tărășenia unui tip cu care m-am întâlnit în acea perioadă și care-l cunoaște personal pe taică-său, el mi-a zis că nu îl surprinde deloc: tatăl Ralucăi a avut el însuși grave probleme nervoase în tinerețe și a stat mult timp internat la nebuni... (Asta nu-l împiedică, desigur, să fie acum un respectabil om de cultură.)

Am fost, firește, mult timp șocat după toată chestia asta. Cu atât mai mult cu cât eram foarte vulnerabil, cu rănile deschise după povestea cu Luminița. Am ajuns să cred că ăsta e destinul meu, să atrag numai femei cu dereglări nervoase.

Mă bucur că tu nu ai crezut bazaconia emisă de Raluca. Tu mă cunoști... Numai că nu toți ceilalți care-au auzit-o sunt ca tine și în mod sigur au pus botul. Dar, până la urmă, ce mai contează? La căcatul în care sunt, unul în plus sau în minus nu mă mai poate impresiona.

Îți mulțumesc că, în ciuda tuturor circumstanțelor, ești alături de mine.

Te îmbrățișez,

Cezar

from: cezarpaulbadescu@yahoo.com
to: rbogdan@gmail.com
subject: Re: lămurire

Dragă Bogdan,

Mi-am adus aminte, scriindu-ți mesajul precedent, de seria de femei dereglate mintal cu care am avut de-a face în viață de la un anumit moment încolo și m-am tot gândit, în ultimele zile, la asta. Poate că e ca la proprietarii de câini, care iau mirosul câinilor lor și ajung astfel să fie reperați de celelalte patrupede. Poate însă că e ceva în mine care le atrage și care, de la bun început, a făcut s-o interesez și pe Luminița.

Cât stăteam în cămin, la facultate, aveam vecină de palier o tipă care umbla numai cu negri. Ai putea zice că e ceva normal: tipa descoperise deliciile dotărilor suplimentare pe care se zice că le au bărbații de culoare (există, în fine, clișeul ăsta, că negrii ar fi toți super-dotați; în *Full Monty,* după cum știi, negrul nu voia să se

dezbrace pe scenă tocmai pentru că avea puța prea mică...). Dar se pare că nu era așa. Nu umbla cu negri din aceia vânjoși care se presupune că ar avea și obiectul muncii dezvoltat corespunzător, ci cu unii pirpirii – slabi, scunzi și rahitici. Acum mai trebuie să-ți mai spun ceva: tipa era grasă, destul de multă în general, cu un ten alb ca laptele și cu pilozități excesive. Printre altele, avea și o mustață destul de serioasă. Nu știu ce român s-ar fi uitat la ea. Așa că pe ea o vedeai tot timpul pe aleile Grozăveștiului în mari tandrețuri cu indivizi cât mai negri, cât mai rahitici și aproape cu un cap mai scunzi decât ea. De parcă erau toți efigia Africii înfometate. Te întrebai cum de găsea atâtea exemplare pigmee printre studenții de culoare veniți în România. Se pare însă că – după cum și ea i-a mărturisit la un moment dat unei amice, într-un moment confesiv – nu ea îi găsea pe ei, ci viceversa. Cărnurile ei exercitau o fascinație incredibilă pentru masculii Africii oropsite. Pentru ei, rolul feromonilor era jucat de imaginea abundenței, pe care fătuca o ilustra cum nu se putea mai bine – abundență de carne și de păr. Nu cred că ea era cea care-i schimba ca pe șosete, ci că era o adevărată viermuială la ușa ei și că masculii – așa plăpânzi cum erau – și-o disputau și se eliminau unul pe altul într-o fericire.

Așa s-o fi întâmplând și cu mine: poate că am eu un ce al meu care le atrage pe aceste femei ca becul fluturii de noapte. Mai rău e că nu pot să-mi dau seama ce este acest lucru. (Ce simplu ar fi dacă aș fi și eu râvnit de negrii rahitici!... Aș ști că am din belșug vitamina D. :-))

Dar dacă eu sunt cel care se duce înspre ele, cu înclinația mea prostească de a proteja toate femeile plăpânde?...

Din această dilemă nu o să pot ieși. Am zis!

Toate cele bune,

Cezar

P.S.: Te-a supărat ceva în ultimul meu mesaj sau doar ești foarte ocupat de nu mi-ai mai răspuns?

Frica de frică

Spitalul studențesc pentru afecțiuni neurologice și psihice se afla în spatele Regiei, lângă Spitalul

studențesc TBC, și era de fapt un cămin ca toate celelalte, cu paturi de fier, camere de patru inși și budele pe coridor. Singura diferență era că, acolo unde într-un cămin normal dădeai de o ușă pe care scria „Administrație", aici se afla una cu o coală A4 lipită pe ea, pe care cineva desenase, școlărește, o seringă. Conținutul seringii era colorat în roz și, ca să se știe despre ce este vorba, artistul anonim scrisese cu majuscule „DIAZEPAM". Desigur, culoarea roz era o metaforă (căci diazepamul e incolor sau cel mult albicios) și, măcar pentru această convertire simbolică a realității, desenul trebuia apreciat. Până la urmă, cam tot același lucru făcea și Gauguin când colora iarba în roșu...

În ciuda existenței cabinetului cu seringa pe ușă, era exagerat să numești „spital" acel stabiliment. Personalul medical se remarca mai mult prin absență. Medicul – de fapt o doctoriță stagiară care nu știa bine nici cum o chema – avea program acolo doar o dată pe săptămână, câteva ore. În restul timpului, oficiile de gazdă erau îndeplinite de o mamaie scundă și îndopată, a cărei singură legătură cu medicina era halatul alb care stătea să plesnească pe ea. Asistenta își petrecea toată ziua în cămăruța ei cu desen pe ușă, unde îmbina utilul cu plăcutul (adică împletitul de ciorapi groși, căciulițe și fulare cu dezlegarea integramelor), și trecea prin camerele studenților doar seara, la terminarea programului, să le lase la capul patului, pe o bucată de ziar, doza zilnică de diazepam.

Altfel, locul arăta ca orice cămin studențesc. Aceiași pereți scorojiți, același jeg în care colcăiau gândacii, aceleași bude înfundate la care, ca să ajungi, trebuia să pășești pe vârfuri, prin bălțile de culoare galbenă.

Luminița fusese internată acolo după ce o convinsesem să meargă la clinica studențească de pe strada Luterană (nu știam alți medici în București, așa că am apelat la serviciile dispensarului unde eram arondați ca studenți). Crizele ei se înmulțiseră în toamna care a urmat verii cu pricina, ba, mai mult, apăruse și ceva nou: din când în când, pe stradă, Luminița spunea că o ia amețeala și că-i era frică să nu se prăbușească. Nu căzuse niciodată – dar dacă se întâmpla? Prin urmare, îi

era teamă să mai iasă singură și trebuia ca eu s-o însoțesc de fiecare dată.

M-am legat de chestia cu amețelile ca să o conving să meargă la medic.

— Bun, nu-i spui că ai probleme nervoase... De fapt, poate că nici nu ai probleme nervoase. Problema ta e că amețești. Poate că ai o anemie. Sau poate ai ceva la otolite – știi, chestiile ălea din urechea internă care sunt responsabile cu echilibrul (îmi aminteam de existența lor de la Anatomie, din clasa a opta). Treaba poate să aibă o explicație absolut banală și, cu o medicație minimă, poți să scapi de neplăceri – o încurajam eu. (Observați termenii de specialitate folosiți – „ureche internă", „otolite", „medicație" – pentru a da greutate discursului și a-l face să pară unul avizat.)

Totul era să eufemizez și să minimalizez ceea ce ar fi putut fi: o afecțiune nervoasă. O afecțiune nervoasă este ceva de rușine, ceva care te blamează în propriii tăi ochi și, mai cu seamă, ai celorlalți. („Ce? Eu sunt nebună, să merg la psihiatru?") Orice altă boală stârnește compasiune, îi conferă suferindului chiar o aură de superioritate, un ascendent față de ceilalți. Dacă spui că ai ulcer, lumea te privește cu interes, simpatie și, până la urmă, respect. Dacă însă ai o problemă nervoasă, ești ultimul om, un paria, un tarat. Asta probabil e o reminiscență din vechime, când bolnavii de nervi erau considerați posedați de diavol, excluși din societate și, eventual, arși pe rug. Dar ce vorbesc eu de vremuri trecute? În zilele noastre, preoții fac pe bandă exorcizări pentru cazuri clare de epilepsie sau schizofrenie. Stau dracii pe săracii bolnavi ciorchine! Sau, ca să fim în ton cu limbajul specializat, *legiune.*

Medicul de la dispensarul studențesc, un șpăgar notoriu la care studenții mergeau cu plicul să le dea scutire pentru absențe (Luminița însăși apelase la el pentru o asemenea trebușoară), a zis exact ceea ce spusesem eu. Trebuie să fie o problemă de anemie. A trimis-o la analize de sânge și, când a văzut că rezultatele sunt perfecte, a înaintat varianta B: otolitele. A pus-o să închidă ochii, să stea într-un picior și să-și atingă succesiv nasul cu palmele. Luminița a efectuat tot baletul fără nici cea mai mică ezitare.

— Simți că amețești?

— Nu, acum nu. Dar să vedeți, pe stradă mă apucă așa, câteodată...

Omul a ridicat din umeri neputincios și a zis că tot ce poate să facă este s-o țină sub observație. Adică s-o interneze. Cum putea să fie o afecțiune neurologică, a trimis-o la spitalul de care vorbim. Deci tot „la nervi" a ajuns (așa cum a aflat că este numit stabilimentul unde fusese cazată, când a ieșit la un moment dat să se plimbe prin jur și un tip de la TBC, care a agățat-o, a întrebat-o încă de la început: „Tu ești de la nervi?").

Până la urmă ar fi fost benefică o astfel de internare dacă spitalul respectiv ar fi fost unul serios. Numai că „observația" sub care trebuia pusă Luminița era de fapt o glumă. Cine s-o observe? Tanti aceea în halat, când mai făcea o pauză de la împletitul flanelei sau între două integrame rezolvate cu brio? Lumea nu-și punea mari probleme acolo și toți ocupanții paturilor erau tratați la fel, cu obișnuita pilulă de diazepam pusă seara pe noptierele de metal, pentru un somn lin și netulburat de controverse existențiale.

De fapt, cei mai mulți internați nu aveau nicio nevoie de vreun tratament, pentru că erau sănătoși tun. Unii împinseseră cui trebuie ceva și făcuseră rost de un loc unde să stea (căci era mare bătaie pe locurile din cămine), alții împinseseră și ei, la rândul lor, ca să fie internați și să aibă o justificare apoi pentru multele absențe nemotivate de la facultate. Așa cum era, de exemplu, una dintre colegele de cameră ale Luminiței, care însă găsise o strategie mai economicoasă: nu dăduse niciun ban pentru internare și se prefăcuse nebună. În fine, rolul pe care se hotărâse să-l joace era de toată jena și oricine și-ar fi putut da seama de făcătură (își umpluse patul cu păpuși și era pregătită ca, în caz de inspecție, să ia câteva în brațe și să le legene), dar iată că-i mersese. Alții, care se știau în regulă cu „aranjamentul", nu-și mai puneau nicio problemă. Unii chiar dădeau petreceri monstruoase, până la ziuă, cu muzică tare și hărmălaie care nu puteau fi acoperite de niciun diazepam. În camera Luminiței exista și o dovadă a unei astfel de petreceri. Înainte, acolo stătuseră niște studenți la Teologie – ori se știe că aceștia, băieți simpli, de la țară, luați de cap de marea capitală care pervertește spiritele și distruge tot ce e frumos în sufletul țăranului

român, au mare drag de petreceri și se dau în stambă de fiecare dată la o astfel de ocazie. În mijlocul camerei unde stătea Luminița trona o mare arsură în linoleum, ca urmare a faptului că, la un moment dat, în timpul unui zaiafet nebunesc, băieții încercaseră să facă focul cu notițele de la cursul pe care tocmai îl absolviseră cu examen. De bucurie că au scăpat, tipii lăsaseră ca focul Gheenei să-și facă datoria.

La început încrezătoare în faptul că ar putea fi ajutată, Luminița a dormit o noapte acolo. A doua zi a aflat câteva din poveștile locului, a văzut care-i mișcarea, iar întrebarea care se voia curtenitoare „Tu ești de la nervi?" a pus capac. Și-a depășit frica să nu i se facă rău pe stradă și a luat-o încet-încet către căminul din Grozăvești unde stăteam (făcusem o manevră, dădusem ceva administratoarei și locuiam în aceeași cameră). M-am trezit cu ea gâfâind, cu fața palidă, dar radioasă că reușise să ajungă singură.

— Ce s-a întâmplat?

— Am plecat. Spitalul ăla e o tâmpenie.

Și mi-a povestit despre ce era vorba.

— Păi, în cazul ăsta, ai făcut foarte bine c-ai plecat. Mai rău îți făcea dacă stăteai!

— Așa m-am gândit și eu. Nu mă mai întorc acolo. Și uite că am reușit să vin singură. Nu-ți spun însă cu ce chinuri...

— Asta ar putea să fie o soluție. Anemie n-ai, cu otolitele stai bine – înseamnă că este doar o impresie că amețești. Poate o să scapi de ea prin exercițiu. Să încerci să mergi din nou singură pe stradă.

— Și dacă o să cad?

— Ei, acum, dacă o să cazi!... N-ai căzut niciodată. Mai întâi să cazi și dup-aia mai vorbim.

— Ție ți-e ușor să zici asta...

— Bun, să zicem că o să cazi. Și ce-i cu asta? Doar n-o să mori dintr-o căzătură! Cazi și te ridici apoi.

— Dar tu nu te gândești ce rușine mi-ar fi atunci? Ce-o să zică cei care mă văd?... Nu, n-aș suporta să mi se întâmple asta! Nu știu...

— Ce să spun, asta e problema ta: ce zice lumea.

— Da, de ce să nu fie asta o problemă?

— Da' dă-i în mă-sa pe ceilalți. Ce-ți pasă ție de ce zic ei?

— Ei, uite că-mi pasă!... Nu pot. Mi-e rușine.

Cuvântul „rușine” a mai apărut peste câteva zile în discuție, când am fost nevoiți să plecăm la pauză de la un spectacol foarte fain de dans contemporan al unei trupe franțuzești. Luminița mi-a mărturisit că, în momentul în care s-a stins lumina în sală, a cuprins-o un sentiment ciudat și teama că, fără să vrea, o să țipe. Ce-ar fi zis lumea din jurul ei? Tot timpul, până la pauză, a fost terorizată de această idee: dacă o să strige? Avea să fie ultimul spectacol la care am mers împreună.

Am luptat cu ideea de rușine ceva vreme, încercând să i-o scot din cap, până când mi-am dat seama că mă aflam de fapt pe o pistă falsă. Rușinea invocată era numai o încercare de a defini rațional ceea ce simțea. Poate că era o explicație pentru mine sau poate că nici ea nu-și dădea seama ce se întâmpla cu ea și se agățase disperată de acest pai care-i dădea impresia că se afla încă în sfera faptelor normale, logice. Numai că, aveam să aflu mai târziu, logica nu-și are locul pe teritoriul pe care pășeam amândoi, ținându-ne candizi de mânuțe. Pe vremea aceea însă nu știam acest lucru și-mi canalizam întreaga energie explicând, discutând și încercând să-i demontez punct cu punct tot eșafodajul aberant care i se construia în cap. Și care devenea, în fiecare zi, tot mai impresionant, în ciuda tuturor eforturilor mele. Totuși, eu aveam ambiție și eram convins că nu se poate, dacă îți dorești din toată inima un lucru, să nu reușești. Spiritele temerare izbândesc întotdeauna și efortul este răsplătit până la urmă, nu?... Ei bine, nu.

Eu îi tăiam balaurului câte un cap, iar în locul acestuia răsărea un altul, încă și mai puternic. Așa s-a întâmplat cu ideea de rușine. După discuții interminabile, în care am întors subiectul pe toate părțile, Luminița a renunțat până la urmă să o mai invoce, dar a naufragiat într-o altă idee fixă, care însă nu mai putea fi controlată așa de ușor. Ideea de frică. Ce să mai spui atunci? Că nu trebuie să-ți fie frică? Uite că mie mi-e frică și cu asta basta, n-am ce face! Așa simt, frica mă domină, nu pot s-o controlez. Deja făcuserăm un progres: părăsiserăm total orice iluzie că ne aflam în zona faptelor logice. Nu mai era frica de căzătură, ci una abstractă, care nu avea un obiect precis și care se combina cu o altă idee măreață, cea de amețeală.

Nici treaba cu exersarea nu a mers deloc. Nu e ca în cazul în care eroul, în urma unui accident, nu mai poate să mai meargă și învață apoi, puțin câte puțin, cu eforturi și voință, vechea deprindere. Nici de data asta dârzenia nu e răsplătită. La început o încurajam să iasă singură, dar rezultatul a fost că, după ce s-a întors de câteva ori acasă desfigurată de groază și la puțin timp după ce plecase, nu a mai putut să mai iasă deloc fără mine. Văzând că nu poate, am încercat s-o însoțesc eu, iar când apăreau momentele critice, să fiu lângă ea, s-o ajut și să-i spun că nu are de ce să-i fie frică. Sfântă naivitate!

Una dintre cele mai serioase crize din acea perioadă s-a petrecut în dreptul librăriei Eminescu, pe când mergeam la facultate. La un moment dat am simțit-o pe Luminița cum mă prinde puternic de braț și mă trage în jos. Mă grăbeam să ajungem la curs și m-am uitat la ea cu reproș.

— Ce te-a apucat?!

Avea fața lividă și privea în jur îngrozită, încercând să găsească un punct de sprijin.

— Aaa, da... am bâiguit eu prostește când mi-am dat seama despre ce era vorba.

Luminița însă nu mă auzea. Mă ținea de braț și mă trăgea în jos și, în același timp, înspre marginea trotuarului. Pășea nesigur și foarte crăcănat, de parcă ar fi vrut să aibă o suprafață cât mai mare de susținere. Picioarele îi tremurau ca unui paralitic care face, după foarte mult timp de stat la pat, primii pași. Am ajuns lângă zid și ea a dat să se așeze pe un fel de bordură a lui, care era la nivelul genunchilor. Dar bordura era prea îngustă și nu reușea. S-a sprijinit, totuși, de ea, susținându-se de fapt în picioarele fragile și stând pe vine. I-am luat palmele, care se descleștaseră de pe brațul meu și păreau că nu-și găsesc liniștea. Erau foarte transpirate. M-am lăsat și eu pe vine în fața ei și am privit-o în ochi.

— N-are de ce să-ți fie frică. Gândește-te că n-are de ce să-ți fie frică!...

Ea îmi ocolea privirea și căuta, disperată, spre un punct pe caldarâm. M-am uitat și eu într-acolo, crezând că a văzut ceva. Desigur, nu era nimic. M-am întors către ea:

— Mă auzi? Nu se întâmplă nimic. De ce ți-e frică?

Tăcea.

— Mă auzi? Mă auzi?!!

I-am prins capul între palme și l-am întors către mine.

— Mă auzi?!!

— Da, sigur că te-aud, mi-a răspuns ea foarte clar.

— Ce simți?

Și-a tras mâinile și a-nceput să-și frece nervos pumnii.

— Ce simți?

Cum ea nu zicea nimic, am auzit – de-abia atunci realizam – forfota din spatele meu. Oameni care treceau grăbiți pe lângă noi, frânturi de discuții, claxoane. Și parcă întreaga agitație a străzii se revărsa peste noi.

— Ce simți? am insistat eu, în nebunia generală. Mă agățasem de întrebarea asta și cred că încercam de fapt să câștig timp.

— Mi-e frică, a venit într-un târziu răspunsul ei.

— Frică de ce?

A-nceput să scormonească iarăși cu privirile în caldarâm. I-am îndepărtat un fir de păianjen care, adus de vânt, îi poposise pe bărbie. Apoi mi-am regăsit calmul și am mângâiat-o părintește pe cap.

— Frică de ce? De oamenii ăștia?

Zgomotul străzii ne învăluia și mai tare. Ca să mă fac auzit, trebuia aproape să strig.

— Uită-te la ei! Fiecare e cu treaba lui. Poți să treci neobservată printre ei. Nimeni nu se sinchisește de tine, d-apăi să-ți mai facă ceva!... Ce crezi? Că...

Ea părea că nu mă ascultă.

— Uită-te la ei! am continuat eu. Uită-te la mamaia asta! (Pe lângă noi trecea o bunicuță cu părul permanent și vopsit cu o tentă mov-albastru – probabil de la albastru de metil sau permanganat de potasiu –, care ținea de mână un băiețel.) Ce crezi că-ți poate face mamaia asta? Se gândește numai la părul ei vopsit de care e foarte mândră și la ce o să-i pregătească la prânz puștiului. Sau poate puștiul... Nimeni nu te agresează, nimeni nu-ți aruncă nici măcar o privire. Uite, mamaia nici nu a băgat de seamă că vorbeam de ea. Ei nu există, așa cum nici tu nu exiști pentru ei. Nici strada asta nu există. Ești ca și cum ai fi singură, în cămăruța ta.

Gândește-te că ești singură în cămăruța ta și nimic mai mult.

Am căutat cu privirea în jur să-i mai dau un exemplu de persoană inofensivă. Atunci am văzut că la vreo doi metri de noi era o cerșetoare, așezată și ea lângă zid, pe o pătură pe care mai stăteau și doi copii mici. Pe un al treilea îl ținea în brațe și-i dădea să sugă. Femeia se uita în direcția noastră insistent și, când mi-a întâlnit privirea, m-a întrebat:

— Ce are fata, domnu'? E borțoasă?

— Tu taci dracului din gură! Te-a întrebat cineva ceva? Vezi-ți acolo de-ale tale!

— Aoleu, da' rău mai ești! Ce-am făcut, mânca-ți-aș? Am întrebat și io...

— Care-i treaba ta?!! Du-te, femeie, și te plimbă!

— Păi un' să mă duc? Stau aici...

— Stai în mă-ta acolo și tacă-ți fleanca!

— Păi de-te-n sânge, să te unge, ce-am făcut? Că doar nu ț-am dat în cap! Ce-ai cu mine, mânca-ți-aș? Te iei de lume, așa?...

Între timp Luminița se sculase și, privind în continuare în pământ, dădea semne că ar vrea să plece. Am lăsat-o în plata Domnului pe cerșetoare și am ajutat-o pe fata borțoasă să meargă din nou. Domnul o va plăti pe cerșetoare cu împărăția Cerurilor, iar noi vom fi sortiți pieirii. Până una-alta însă, pieirea noastră se amâna, pentru că Luminița începea să-și revină. Desigur, nu ne-am mai dus la niciun curs. Când am ajuns acasă, după ce tăcuse tot drumul, mi-a spus:

— Nu mă ajuți deloc în momentele ăstea.

Lovitură grea. Eu, care-mi ziceam că o s-o protejez, că o să-i fiu un sprijin... Că o s-o salvez, ca un bărbat puternic ce eram!

— Păi ce-ar trebui să fac?

— Să fii lângă mine.

— Păi n-am fost lângă tine?

— Nu așa... Să fii lângă mine.

— Te referi la episodul cu idioata aia?

— Ce idioată?

— Cerșetoarea...

— Nu mă refer la nimic. Vreau doar ca în momentele acelea să fii cu mine.

— Da' ce trebuie să fac? Că doar sunt cu tine!

— Nu ești cu mine...

— Ce să fac?! Să mă apuce și pe mine fricile, ca să fiu cu tine?

— Nu așa mă ajuți.

Despre ajutor eu aveam o idee foarte primitivă, heirupistă chiar. Omul stă să se înece, iar tu, înfigându-te bine cu picioarele în malul solid, îi întinzi mâna să-l scoți din apă. E simplu!...

Inspirat de exemplele de prin cărți, mi-a venit și ideea „leacului de frică”. Vă amintiți: Alexandru Lăpușneanul, Negruzzi... Sau, cum se zice pe la noi, „cui pe cui se scoate”. Deși, logic, nu prea înțelegeam cum vine treaba asta, o acceptasem în mod automat, fără să mă gândesc prea mult la ea. Când Luminița a început să acuze frica de înălțime (nu putea să urce, într-un bloc de zece etaje, mai sus de etajul patru), eu m-am gândit că trebuie să-i ofer o experiență *strong,* în care să vadă ce înseamnă de fapt înălțimea. Asta nu avea cum să n-o vindece! În liceu mersesem mult pe munte și făcusem și ceva alpinism. Firește, nu era cazul să-i propun o ascensiune la coardă, dar muntele era o idee bună. Numai că ea respingea fără să stea la discuții orice propunere de-a mea. Nu mai fusese niciodată pe munte, pentru ea rămânea o abstracțiune, dar refuza pentru că era lesne de închipuit că trebuie să fie ceva mult mai înalt decât un bloc de zece etaje... Tocmai asta era și ideea: după ce urci pe munte, un amărât de bloc nu mai are cum să te impresioneze.

Ocazia să o duc să respire aerul tare al înălțimilor s-a ivit pe neașteptate. Eram împreună la un colocviu de literatură la Curtea de Argeș (o chestie ultraprovincială, dar la care noi ne-am dus plini de speranțe, gândind că așa intram în lumea literară) și, la sfârșitul lucrărilor, organizatorii ne-au pus tuturor un autocar la dispoziție să dăm o fugă la Barajul Vidraru. Luminița, care, mai nou, se temea să meargă și cu autocarul, n-a mai făcut mofturi, de rușine probabil să nu fie singura care refuză și astfel să trebuiască să le dea celorlalți explicații. Ce nu știa ea era că Barajul Vidraru se află la munte... Autocarul ca autocarul, dar stai să vezi!

Când am început să urcăm pe serpentine, printre viaducte, am simțit cum mă strânge din nou de mână. I-am zis să nu se uite pe geam și că imediat o să ajungem.

Nu mai durează mult!... A răbdat vitejește, palidă și cu palmele transpirate, până când am ajuns sus, la Vidraru. Acolo autocarul a parcat frumos pe marginea drumului și, așa cum fac toți care vizitează barajul, hai să urcăm la statuia electricității. Luată de val, nu a mai avut cum să mai dea înapoi. S-ar fi făcut de râs. Ce ar fi zis toți ceilalți? Păi bine, ai ajuns tu la Vidraru și nu urci să vezi statuia electricității? Nu se poate una ca asta!

Pentru cei care n-au fost niciodată pe-acolo, se impun niște detalii tehnice. La această statuie, numită de vizitatori și Prometeu (deși e un bărbat de metal cu fulgerul în mâini și, prin urmare, dacă vrei să faci aluzii mitologice, ar trebui să te referi la Zeus), se ajunge pe niște trepte care urcă în jurul unui pilon de beton, postat în locul unde zidul barajului întâlnește stânca. Oricum, de pe baraj vezi hăul și-ntr-o parte, și-n alta. Într-o parte e lacul, secat (pentru că se pare că în stâncă au fost niște zone calcaroase care s-au dizolvat și au lăsat apa să se scurgă), în cealaltă valea uscată a râului Argeș, sistematizată cu mândrie proletară. Urcat însă pe scările acelea, lucrurile devin și mai palpitante. Ai impresia că te afli undeva suspendat deasupra prăpastiei. Iată, deci, că acolo poți trăi experiența unei ascensiuni la coardă și să fii și în siguranță, cu treptele de ciment sub picioare. Ce putea fi mai nimerit pentru povestea noastră?

Luminița a început să urce scările aplecată mult înainte, că mai avea puțin și mergea de-a bușilea. Mă ținea strâns de mână și sunt sigur că strângea foarte tare și din dinți. (În perioada aceea însă, nu-și măcina măselele noaptea, cum avea să facă peste ceva timp.) Hai, trebuie să poți! Când termina un calup de trepte, se îndrepta de șale, se oprea puțin, trăgea aer în piept, dar continua să dea din picioare ca și când ar fi urcat în continuare. Parcă și le întorsese cu cheița și, independent de ea sau de locul pe unde pășea, acestea continuau aceeași operațiune. După câteva secunde în care-și făcea curaj și jocul de glezne pe tușă, Luminița măsura din priviri noua serie de scări, apoi începea iarăși, pieptiș, urcușul. Trebuia să reușească, nu? Mai avea încă o dată pe atât și era sus, pe platou. Oricum, eu însumi de-abia așteptam să ajungem, pentru că deja simțeam cum se acumula tensiunea. Când mai era puțin însă, Luminița s-

a lăsat dintr-odată pe vine, a început să tremure tare, să-și frece mâinile și mi-a zis ceva mormăit.

— Ce-ai spus?

— Nu mai pot! Înțelegi?!! Nu mai pot!!!

— Hai, liniștește-te!... Ai obosit. Îți tragi puțin sufletul și după aceea o să poți iarăși. Mai avem foarte puțin...

— Nu mai pot! Nu mai pot!!! – de data aceasta aproape că striga.

— OK, am înțeles, liniștește-te! O să-ți revii.

— Nu mai pot să mai stau aici. Vreau să cobor imediat! mi-a zis fulgerându-mă cu privirea.

— Dar e mai mult de coborât decât până sus pe platou... Uite, mai avem doar două rânduri de trepte.

— Vreau să cobor. TREBUIE să cobor!!

— Biiine, hai să coborâm...

Și am luat-o, șontâc-șontâc, pe scări în jos. Fiecare pas era o adevărată aventură. Luminița se ținea cu ambele mâini de brațul meu, iar picioarele ei pipăiau treptele ca bastonul unui orb. Simțeam cum mă apasă toată tensiunea aceea, care, neeliberată odată ce am fi ajuns sus, devenise insuportabilă. Nu mai vedeam pe nimeni în jurul meu. Eram doar eu cu Luminița ținându-se disperată de mine, suspendați deasupra prăpastiei. Stăteam agățați amândoi de un smoc de iarbă, pe care-l auzeam cum, pârâind încet, se desprinde de stâncă. Atunci m-a cuprins și pe mine frica și, mai cu seamă, amețeala. Simțeam nevoia să mă opresc, să mă sprijin de ceva, dar nu puteam, că sub noi era hăul care mă hipnotiza și-mi sugea toată energia. M-am prins de bara ce însoțea scările, însă asta nu m-a ajutat prea mult. Luminița mă trăgea să coborâm în continuare. Și coboram, și coboram, încet, cu grijă, călcând ca pe un teren minat, și treptele nu se mai sfârșeau... Când am ajuns jos, eram și eu la fel de transpirat ca ea.

Am realizat după aceea (atunci aveam vid în cap, nu mai eram în stare să mă mai gândesc la nimic) că nebunia se ia. Spre deosebire de bolile contagioase, care se transmit prin contact fizic sau pe calea aerului, ea se transmite pe cale afectivă. Compătimești cu cel de lângă tine în așa măsură, încât părăsești malul ferm pe care stai cu picioarele bine înfipte și, fără să-ți dai seama, intri și tu în apă. Îi întinzi, în virtutea inerției, mâna să-l tragi

afară, dar între timp ți-ai pierdut punctul de sprijin. Sub picioare ai acum mâl alunecos. Iar când te prinde, te trage și pe tine.

Eu, care făcusem alpinism și niciodată nu mă vizitase nici măcar ideea abstractă a răului de înălțime, eram acum făcut piftie și nu-mi doream altceva decât să fiu undeva la șes. Căci nici când am ajuns pe zidul barajului nu mi-am regăsit calmul. Simțeam, în continuare, că-mi fuge pământul de sub picioare, că totul e fragil, nesigur. A trebuit totuși să așteptăm lângă autocar până au coborât și ceilalți de la statuie. Așteptarea aceea mi s-a părut un secol. Nu mai aveam curajul să mă mai uit în jos și priveam departe, unde apa lacului se întâlnea cu cerul. De-acolo, făcând echilibristică pe linia orizontului și dotat cu o umbreluță japoneză, ne trimitea bezele un nene cu părul complet alb.

Desigur, mă joc, pentru că acum, după atât timp, îmi arde de așa ceva. Tăticu' Luminiței era un om cumsecade, respectat de vecinii lui (fusese ales chiar președinte de bloc) și, cu siguranță, la vremea aceea, își făcea veacul în bucătărie, privea calm pe geam la cei care treceau pe stradă și găsea câte un comentariu înțelept despre fiecare. Tatăl meu, în schimb, nu era la fel de liniștit. Descoperise deliciile picturii, era în perioada neagră și desena cu febrilitate cruci pe pereți.

Da, chiar așa. Aveam să aflu asta de la maică-mea, care la un moment dat a luat trenul și a dat o fugă până la București să se întâlnească cu mine. Ne-am văzut în Gara de Nord și am stat de vorbă pe peron cam jumătate de oră. Trebuia să se întoarcă cât mai repede înapoi, cu următorul tren, ca taică-meu să nu-și dea seama că plecase și să n-o ia la întrebări. Era ca o ilegalistă, numai că nu avea *Universul* sub braț ca semn de recunoaștere. Din când în când cerceta în jur speriată, să vadă dacă nu trece vreun cunoscut – care, desigur, ar fi putut s-o toarne.

Atunci maică-mea, după ce m-a îmbrățișat fugar și mi-a șoptit la ureche „Ești totuși fiul meu!...", mi-a povestit ce se întâmplase în episodul următor celui în care eu mă luasem la luptă dreaptă cu taică-meu.

A doua zi după ce am plecat de la Pitești, taică-meu o dăduse afară din camera în care dormeau împreună, zicând că de-acum vrea să fie singur. Apoi s-a încuiat cu cheia și a rămas toată seara acolo. În dimineața următoare, când a plecat la serviciu, a încuiat iarăși camera. Cât era acasă, nu schimba nicio vorbă cu ea și se ducea direct în refugiul lui. Maică-mea a găsit prin cămară o dublură a cheii și, în lipsa lui, a intrat în cameră. Când a văzut ce era acolo, a rămas fără aer. Pe pereți erau agățate mai multe cartoane pe care erau desenate cruci negre. La capul patului, deasupra, era unul pe care, sub crucea de rigoare, scria: „Fiul meu a murit. D-zeu să-l ierte!”. Pe noptieră zăcea un mănunchi de lumânări de biserică nefolosite.

Când el s-a întors de la serviciu, maică-mea a profitat de un moment când taică-meu era în baie și i-a căutat în geanta diplomat. Acolo a găsit un alt carton cu cruce, sub care de data asta scria „Ce rost mai are viața să fie trăită când fiul tău a murit?”. Totul într-un chenar frumos, făcut din cruciulițe mici.

Firește, când a văzut asta, maică-mea s-a panicat. Mai ales că soacră-sa, o femeie simplă de la țară și foarte credincioasă, se sinucisese în mod inexplicabil la vârsta de cincizeci și ceva de ani. Astfel, când la un moment dat taică-meu s-a încuiat în baie și a rămas acolo vreo câteva ore, ea și-a luat inima în dinți și a spart gemulețul de la ușă, a băgat mâna pe acolo, a tras zăvorul și a intrat peste el. („Cum, ai făcut tu asta?” „Da, am spart geamul de la baie și am intrat peste el!”) Taică-meu stătea pe marginea căzii, cu privirea în gol. S-a așezat și ea lângă el, l-a luat de mână și l-a întrebat: „Ce e cu tine?”. El prima dată nu i-a răspuns nimic, dar, la un moment dat, și-a tras violent mâna, i-a zis „Lasă-mă, femeie, în pace!” și s-a dus în camera lui. Nu a mai încuiat după el, așa că maică-mea s-a mai liniștit. În seara aceea, de la el din cameră s-a auzit tot timpul televizorul, dat foarte tare. A doua zi de dimineață o ruga să-i pregătească o omletă cu ceapă.

După aceea, puțin câte puțin, au început să-și vorbească și a lăsat-o și pe ea să intre în cameră. Cartoanele au rămas însă pe pereți și ea nu a avut curajul să le dea jos. („Și despre mine ce mai zicea?”) Desigur, nu se aducea niciodată vorba despre mine.

Înainte să plece, maică-mea m-a mai îmbrățișat o dată și mi-a vârât în buzunar niște bani – pe ascuns, dar și ostentativ, așa cum faci când dai bacșiș.

Când am ajuns în camera noastră de cămin și i-am povestit și ei, Luminița a găsit de cuviință să minimalizeze totul.

— Ce să spun!... Ce suflet sensibil! Ți-ai găsit!

Eu, firește, m-am revoltat:

— Cum poți să spui asta?!

— Uite așa! Las' că știu eu... Unora le plac spectacolele ăstea ieftine. Nu vezi că totul e demonstrativ, făcut să impresioneze?

Se spune că „bogatul nu crede săracului". Iată că nici săracul nu crede săracului, că există o competiție pentru locul privilegiat de exponent al suferinței. Oricum, Luminița urma să-l bată cu mult la puncte pe taică-meu. În scurt timp avea să adune o colecție impresionantă de fobii: de spații deschise, de spații prea strâmte, de lume multă, de înălțime, dar și de subsoluri, de scări, de lifturi, de stradă, de trotuar, de poduri, de autobuze, de tramvaie, de metrou etc. Și, desigur, având în vedere vechea marotă cu amețeala, de mers sau de stat în picioare.

O vreme, la început, nu a mai putut să mai iasă singură pe stradă. Pasul următor a fost ca, pe stradă fiind, să nu mai meargă decât la un metru în fața mea (dacă mergea în rând cu mine, i-era frică tot timpul că o las în urmă). Dar perioada asta n-a durat mult, pentru că a venit o alta, în care nu mai voia să mai meargă pe-afară decât dacă se ținea zdravăn de brațul meu. Apoi a refuzat să mai iasă din căminul în care locuiam, pentru că noi stăteam la etajul unu și, ca să ajungă afară, ar fi trebuit să coboare un rând de scări. După ceva vreme, nu a mai putut să iasă deloc din cameră, iar în cele din urmă nu a mai putut să se scoale din pat. Era ca la carte, ca-n nu știu ce exemplu dat de papa Freud: o pacientă de-a lui și-a atins la un moment dat din greșeală, pe stradă, pulpana mantoului de un câine răpciugos; s-a cutremurat de groază și s-a grăbit să ajungă acasă să se dezbrace; a pus mantoul într-un șifonier și nu l-a mai îmbrăcat niciodată; apoi nu a mai putut să se apropie de șifonierul respectiv, apoi a refuzat să mai intre în camera unde era

șifonierul, apoi a simțit că-i era imposibil să mai trăiască în casa aceea; în cele din urmă, s-a mutat din oraș.

Perioada frumoasă, cu statul Luminiței la pat, a durat aproape un an. O ajutam eu inclusiv să meargă la budă – și asta era o adevărată aventură, pentru că la cămin nu aveam WC-urile în cameră, ci la capătul palierului. Pe de altă parte, e o experiență „palpitantă", dacă nu ești coprofil, să-ți vezi iubita defecând sau să-i miroși miasmele intestinelor. Totul petrecându-se într-o cămăruță foarte îngustă – cabina de toaletă – în care noi ne mișcăm ca Stan și Bran în celebrul scheci cu vagonul de dormit. Aproape că ajungeam ca în faza aceea cu pantalonii, că ea trebuia să-și dea blugii jos și, după ceva vreme, în urma unei îmbârligături de brațe și picioare, ajungeam să-i îmbrac eu...

Dar, până la urmă, înghesuiala din locul acela infect (în care te fereai cu greu să te atingi de zidurile de care unii își șterseseră degetele) și, pe de altă parte, mirosul, glasul baritonal sau, dimpotrivă, sprințar al pârțurilor, zgomotul bucății care plonja moale în apa toaletei sau priveliștea seducătoare a căcatului cu guler de hârtie igienică, plutind într-o supă galbenă, erau ultimele lucruri care mă mai puteau impresiona la ora aceea. După ce apa anemică curăța, cât de cât, urmele picturii abstracte de pe porțelanul alb al WC-ului, trebuia să facem cale întoarsă în cameră. Asta era întotdeauna – ca să folosesc limbajul indivizilor eficienți de prin firmele la fel de eficiente – o provocare. *A challenge.* (Chiar: nu mă angajează nimeni pe postul de însoțitor la budă? Sunt ultraspecializat în acest job, specializare dobândită după o lungă practică la locul de muncă. Aș conduce angajații firmei dumneavoastră, stresați de atâtea ore petrecute în fața calculatorului, la locul acela de desfătare, i-aș ajuta să se descheie la șliț – sau, după caz, le-aș ține fustița ridicată –, i-aș sprijini când s-ar urca pe budă, i-aș încuraja când ar fi constipați și, în plus, domnilor le-aș scutura puțulica la sfârșit. Dacă-mi dați cu cincizeci de euro în plus la salariu, pot să șterg și la fund...)

În fine, la întoarcere măcar știai că ajungi acasă și că misiunea fusese îndeplinită. Au existat însă destule cazuri când plecam înspre toaletă și, pe la jumătatea drumului, deși eu o susțineam cu putere, Luminița se lăsa dintr-odată moale și-mi zicea că nu mai poate

merge. (Amețea, ce să-i faci?!...) Reveneam în cameră și așteptam vremuri mai bune pentru eliberarea vezicii sau a intestinului. Uneori cred că se autosugestiona de frica drumului și îi trecea pentru o bună bucată de timp. Cine știe? – poate reușea să facă să i se resoarbă. În fine, procesul acesta de sublimare internă a excrementelor funcționa numai la zile mari, așa că pentru zilele mici a trebuit să găsim până la urmă o soluție (căci, dacă deveneau sublime, asta nu însemna că lipseau cu desăvârșire). Soluția a fost una care, cândva, a făcut istorie: nu poate să meargă Mahomed la munte? vine muntele la Mahomed! Adică am făcut în așa fel încât să aducem WC-ul în cameră. Cum nu aveam canalizare pentru o astfel de treabă (era, lângă ușă, doar o chiuvetă amărâtă, cu scurgerea de la ea), am improvizat. Pipi îl făcea într-un borcan – pe care îl vărsa în chiuvetă, de rușine să nu mă vadă lumea pe hol ducând, trofeu, lichidul galben la budă –, iar caca pe un ziar, pe care-l împăturea apoi cu grijă și mă trimitea cu el la toboganul de gunoi. (În aceeași chiuvetă în care erau deversate apele reziduale, spălam și vasele – dar cine mai e atent la asemenea amănunte când e la ananghie?) Luminița ajunsese chiar expertă și reușea să separe cu măiestrie cele două ingrediente – pipi numai la borcan, caca la ziar. Din când în când borcanul, a cărui sticlă își pierdea cu vremea transparența din cauza depunerilor, trebuia schimbat.

Povestea cu WC-ul era însă doar un bonus. Adevărata problemă era că Luminița era infirmă și că infirmitatea ei nu era numai motorie. Statul în casă o făcea suspicioasă, uneori chiar paranoică. Când mă întorceam din oraș, îi povesteam mereu ce făcusem, dar nu o dată această treabă se lăsa cu reproșuri. Credea că cine știe ce fac, cine știe unde mă duc... Eu mergeam la facultate sau pe unde mai aveam treburi de rezolvat. Știa asta, dar simplul fapt că ieșeam din casă o făcea foarte geloasă. „Daa, tu n-ai probleme. Tu te plimbi pe unde vrei, te vezi cu cine vrei!...”, îmi reproșa deseori. Mă considera vinovat că eu merg și că ea nu. Și sfârșeam prin a ne certa.

Pe de altă parte, ea nu putea beneficia nici de ajutoarele sau înlesnirile pe care le primesc, de obicei,

handicapații. Nu există rampe sau locuri speciale pentru cei care suferă de fobii. Boala ei nu era „în nomenclator”. De fapt, nimeni nu o recunoștea nici măcar ca boală. La un moment dat, într-o seară, în perioada cea mai dură a suferinței ei, când zicea că se simte rău și stând în pat și intra în panică pe motiv că amețește, am chemat, în disperare de cauză, Salvarea.

— Ce e, dragă, cum te simți? a întrebat-o doctorița când a intrat în cameră.

— Amețesc foarte tare, i-a răspuns Luminița din mijlocul patului, cu un zâmbet pierit.

— Ia dezbracă-te, să vedem! i-a zis tipa, în timp ce-și scotea stetoscopul din poșetă.

A ascultat-o la inimă, la plămâni, a pus-o să respire adânc și i-a luat pulsul. Apoi a decretat:

— Păi n-ai nimic! Ce te doare?

— Nu mă doare nimic. V-am spus: amețesc.

— Cum adică amețești?

— Nu știu, dar amețesc foarte tare.

Doctorița a dat din cap cu o vagă iritare:

— Bine, atunci hai să mergem la spital să vedem ce ai. Dar îți spun eu că n-ai nimic... Ai suferit vreodată vreo lovitură serioasă la cap?

— Nu... sau cel puțin nu-mi amintesc.

— Păi vezi? Îți spun eu că n-ai nimic! Da’ hai, îmbracă-te, să-ți iasă din cap, i-a zis femeia în timp ce-și îndesa cu grijă stetoscopul în poșeta mică de piele grena.

Luminița și-a tras repede niște blugi pe ea, a îmbrăcat o bluză mai acătării și și-a pus geaca. După ce a terminat, s-a uitat la mine disperată. Urma să iasă din cameră și, în plus, să coboare scările – lucru de neconceput. Eu, în schimb, mă liniștisem. Aveam lângă noi autoritatea, medicul de pe Salvare, și asta-mi dădea siguranță. Dacă avea să i se facă rău, doctorița va fi lângă ea și va ști cum să o ajute. În plus, așa va vedea și ce are.

— Hai, dragă, ce mai aștepți? i-a zis femeia când a văzut că se codea. Hai, că nu am toată noaptea să stau după fundul tău!

Luminița și-a luat inima-n dinți și iubitul de braț și a ieșit din cameră. O simțeam cum mă strânge puternic de mână, dar – poate de rușine față de doctoriță – nu lăsa

să se vadă nimic din „zbuciumul interior”. Scările le-a coborât fără mari fasoane.

La Spitalul Municipal, unde ne-a depus Salvarea, au preluat-o câțiva medici care erau în noaptea aceea de gardă. Nu au băgat-o în niciun cabinet, ci au poftit-o să ia loc pe o targă care era pe unul dintre holuri. Au ascultat-o și ei la inimă și la plămâni, i-au luat pulsul și au pus-o să deschidă gura, să i se uite în gât. Atunci i-am văzut cum încep să vocifereze, să se strângă curioși în jurul ei și să-i mai cheme și pe alții să admire minunea. Eu rămăsesem dincolo de o ușă de sticlă, pentru că nu puteam intra, ca „civil”, în spital, așa că nu înțelegeam ce se întâmplă. Îi vedeam doar cum se agită și se uită toți curioși în gâtul ei. Luminița rămăsese cu gura deschisă și, din când în când, mai trecea câte unul pe lângă ea, arunca o privire înăuntru și se îndepărta rapid să dezbată problema cu ceilalți. De la un timp încolo, plictisită să tot stea așa, o mai închidea și ea, dar o deschidea imediat când se apropia vreunul dintre medici. După vreo zece-cinșpe minute de dezbateri aprinse, doctorii au înconjurat-o din nou pe Luminița și am văzut-o cum, uitându-se de jos la ei, le explică ceva. Au urmat alte minute bune de parlamentări, după care am văzut cum o conduc la ușă.

— Ei? Ce ți-au găsit?

— Nu știu... Au zis că n-am nimic.

— Cum așa?

— Uite așa!

— Da’ atunci de ce se agitau?

— Aaaa, au văzut amigdala.

— Ce amigdală?

— Nu ți-am zis? Amigdala pe care o am eu din naștere.

— Ce amigdală ai din naștere?

— Una mare. Uite!

Și a deschis gura să-mi arate și mie. Am tras-o mai spre lumină și, într-adevăr, am văzut în gâtul ei un guguloi de carne aproape cât un ou de bibilică. Dincolo de ușa de sticlă, medicii se uitau insistent la noi.

— Ce-i asta? am întrebat-o eu cutremurat.

— Păi, nu ți-am spus? Amigdala.

— Și te doare?

— Nici nu o simt. Ți-am zis c-o am din naștere.

— Și cum? Nu te jenează când mănânci?

— Deloc. Ei ziceau că se poate să fie ceva foarte grav, că nu au mai văzut așa ceva. Și voiau să-mi ia o probă din ea s-o ducă la laborator. Că poate-i o tumoare. Ce tumoare, când așa m-am născut cu ea?

Eu deja nu o mai ascultam. Mă gândeam la sărutările mai pătimașe pe care i le dădusem până atunci și mă felicitam că nu-i explorasem cu limba și fundul gâtului. Nu m-ar fi bucurat deloc perspectiva unei astfel de întâlniri de gradul trei. Vă închipuiți ce chestie: limba mea, ca un speolog într-o peșteră umedă, întâlnindu-se cu o creatură stranie, care pare la ea acasă și care-i zice, cu naturalețe, „Salut! Ce mai faci?”. Să nu dai într-un mic infarct?...

Luminița îmi povestea în continuare despre drăguța ei din fundul gâtului:

— Da, și tot din cauza ei nu i-am mai dat flori lui Ceaușescu.

— Ce flori? am întrebat eu, căzut din lună.

— Păi, când venea Ceaușescu în vizită la noi în județ, alegeau de fiecare dată niște copii să-i dea flori. Și m-au ales la un moment dat și pe mine. Știi, alegeau copiii cei mai drăguți. Au venit la noi în clasă și m-au ales. Îți închipui că eram foarte mândră de asta. Din păcate, trebuia să fii perfect. Te supuneau la tot felul de analize și, oricum, te țineau vreo săptămână în carantină înainte de venirea lui. Îți închipui, te scoteau de la școală – mare bucurie! Numai că pe mine m-au respins din prima, din cauza amigdalei...

Avea dintr-odată chef de vorbă, parcă uitase cu totul pentru ce veniserăm la spital. După ce mi-a mai povestit alte câteva peripeții ale bucății de carne din dotare, a revenit însă cu picioarele pe pământ:

— Problema e cum ne întoarcem acum acasă.

Era, într-adevăr, o problemă. Am căutat în jur să găsim vreun sprijin sau măcar să ne vină vreo idee. Medicii de dincolo de ușa cu geam plecaseră. Eram singuri. Am luat-o, încet, înspre ieșirea spitalului, neștiind ce vom face. Afară am dat din nou de doctorița de pe Salvare, care între timp mai adusese un alt caz – o bătrână pe care o ajuta să meargă spre intrarea spitalului. În timp ce pășea alături de femeie, doctorița ne-a aruncat peste umăr:

— Așa-i că n-avea nimic?

Părea foarte binedispusă. Nu a mai așteptat răspunsul și a intrat în spital. Nouă ne-a apărut o rază de speranță, așa că am stat lângă mașină până când s-a întors ea.

— Ei, fetițo, ia zi: este sau nu este ca mine?

— Cred că ați avut dreptate, i-a răspuns Luminița, mai mult să-i intre în grații.

— Cum adică... crezi? Poți să fii sigură. Îți spun eu că n-ai nimic. Le mai apucă pe fete chestii de-ăstea. Mărită-te și să vezi că-ți trece!

— Problema e că nu mai avem cu ce să ne întoarcem acasă.

— Da' ce crezi, dragă, că Salvarea e taxi? s-a repliat femeia.

— Mă gândeam că poate ne ajutați...

— Hai, să nu zici că sunt a dracului! Ai noroc că avem drum pe-acolo și vă putem lăsa. Dar, de obicei, să știi că nu se procedează așa, a ținut ea să precizeze, luând un ton oficial.

Salvarea ne-a lăsat pe Splai, în dreptul căminului. Luminița s-a apucat strâns de mine și mai mult am târât-o până în cameră. Ajunși acolo, ne-am reluat traiul nostru obișnuit, de parcă nimic nu se întâmplase.

Eram, deci, pe cont propriu, nimeni nu ne putea ajuta. Părinții ieșeau din calcul, iar la cei câțiva prieteni pe care-i aveam nu puteam apela, pentru că Luminiței îi era rușine să le spună care era problema ei. Când o invitau pe undeva, ea găsea tot felul de pretexte să refuze și, ca să se revanșeze, îi poftea ea pe la noi, unde-i primea în vârful patului, poziție din care era foarte locvace. Cine ar fi crezut că tipa aceea zâmbitoare și cu replici inteligente ascundea o neputință ca a ei? De multe ori eu nu puteam să mă dedublez și eram considerat de ceilalți un individ urâcios și fără chef. Asta mă făcea ținta ironiilor, la care punea umărul cu brio și Luminița, în veselia generală.

Ea părea să se fi împăcat cu situația. Eu, însă, până la urmă, am rupt pactul tăcerii și am cerut ajutorul unui profesor de la facultate, ale cărui cursuri le frecventam asiduu. Pe vremea aceea, eram mare fan al lui IMC. Acestea nu sunt inițialele unei întreprinderi, ci ale

numelui respectivului profesor – căruia toți studenții sau cunoscuții îi ziceau așa (eventual IMC-ul).

IMC-ul – fruntea lată, nasul acvilin, privirea pătrunzătoare, drept și bun la suflet – ținea câteva cursuri opționale la noi la facultate, alte câteva la Limbi Străine și altele la Facultatea de Filozofie. Tipul era mare pasionat de Freud, Jung, dar mai ales de Jacques Derrida și de Lacan și vorbea o păsărească teribilă, ce părea foarte interesantă. Din discursul lui alambicat, din beția lui prețioasă de neologisme și concepte, trăgeai concluzia că povestește lucruri adânci, și asta nu avea cum să nu-i fascineze pe câțiva adolescenți miopi care ajungeau să-i soarbă cu nesaț vorbele din gură (ce făceau cu ele apoi – asta conta mai puțin). Pe de altă parte, atracția era reciprocă. IMC-ul avea mare drag de tinerii studioși, cărora le arunca, în timp ce explica tot felul de idei mărețe, priviri feciorelnice asezonate cu grațioase mișcări ale mâinilor. În acea perioadă, fascinat de lucrurile adânci pe care le povestea, mergeam peste tot pe unde ținea cursuri sau seminarii – la ceilalți ani de la noi de la facultate, la Limbi Străine și la Filozofie. Eram impregnat numai de inconștiente colective, „*l'état du miroir*”, Iocasta/Iocastra, *différence/différance,* palimpseste și alte lucruri adorabile pe care le auzeam de pe buzișoarele lui țuguiate seducător.

Tot de pe buzișoarele lui am auzit și o expresie care se lega de data asta de povestea mea: „*la femme-crampon*” (omul era un rafinat, cum v-am spus). La un moment dat, după un curs, mi-am luat inima în dinți, i-am zis că aș vrea să vorbim și, în drum spre restaurantul Bulevard, unde mă invitase să discutăm pe îndelete, i-am povestit toată tărășenia. Mă gândeam că el, care era băgat până la gât în psihanaliză, nu se putea să nu cunoască ceva specialiști în domeniu la care să mă trimită. După ce m-a ascultat cu atenție, IMC mi-a oferit la minut și traducerea pe limba lui a ceea ce-i povestisem. Luminița era de bună seamă „*la femme-crampon*”, iar eu „bărbatul vampirizat”. Avea să dezvolte această teorie despre cuplul nostru și ceva mai târziu, la restaurant, în fața unor tipi pe care i-am găsit acolo și care-l cunoșteau. Vorbindu-le, își însoțea explicațiile cu mișcările lui coregrafice din mânuțe, cu care eram obișnuit de la cursuri.

— I-auziți! E obvios că este o „*femme-crampon*”! (Și-și sublinia cuvântul „*crampon*” cu o mișcare din degete ce sugera o mușcătură.) *Vagina dentata,* ce să mai vorbim!? Iar el, uitați-vă la el! Uitați-vă la faciesul lui! Se vede clar: e vampirizat! *Honni soit qui mal y pense*!

El era foarte serios, dar ceilalți se distrau de mama focului. La „*Honni soit qui mal y pense*”-ul lui, ei completau „*qui mal y penche*” și se prăpădeau de râs. El doar mustăcea. Mi-am zis că asta e condiția individului de geniu – să fie, desigur, neînțeles de oamenii de rând – și-l compătimeam pe IMC că este obligat să-și petreacă timpul cu astfel de idioți. Teoria lui stătea foarte bine în picioare, nu știu de ce râdeau ăia: Luminița mă parazita și se agăța de mine, de cele mai multe ori la propriu, ca și cum ar fi avut niște ventuze, iar eu eram supt de energie. Doar se vedea asta pe fața mea! Mă felicitam că-i povestisem unui om așa deștept oful meu. Ce *diferanță* era între el și ceilalți!

Mi-am petrecut seara bând cu moderație vinul care-mi era turnat în pahar și ascultând tot felul de calambururi inteligente. Când am anunțat că plec, IMC-ul, care, pe măsură ce bea și ceilalți se distrau în jurul lui, devenea tot mai bățos, mi-a zis că știe pe cine să-mi recomande pentru problema mea. Nici nu mă îndoiam de asta! O cunoșteam pe doamna Calomfirescu-Amza? Nu, n-o cunoșteam. E doamna aceea drăguță care vine pe la cursurile lui și ia loc în primul rând. Da, o văzusem, dar nu știam că o cheamă așa. Ei bine, doamna aceea este foarte inteligentă și se pricepe la multe. Cu siguranță va ști să mă ajute.

Doamna Calomfirescu-Amza nu era psihoterapeută. Era doar o femeie cu mare drag de treburi culturale, de altfel văduva lui Calomfirescu-Amza, prieten de-al lui Mircea Eliade – cum aveam să aflu mai încolo, din gura ei. Printre altele, mare specialistă în zodii, taoism și tarot. Locuia cu un motan în cartierul Lacul Tei, iar apartamentul ei era plin de lucruri vechi, de cărți, de lampioane chinezești, de statuete cu Buddha, de scoici de la 2 Mai aranjate cu grijă și de perne orientale așezate pe jos, care țineau loc de canapea și de fotolii.

Am remorcat-o într-o bună zi pe Luminița până la madam Calomfirescu-Amza acasă și prima întrebare pe care ne-a pus-o, în timp ce ne odihneam pe pernele ei

orientale, epuizați amândoi după efortul extraordinar al drumului, a fost cum ne înțelegem din punct de vedere sexual. Luminița i-a răspuns că excelent. Adevărul era că acesta rămăsese singurul domeniu al vieții noastre de cuplu care nu ne dădea dureri de cap. În patul în care se refugiase de lumea rea de afară, Luminița era, slavă Domnului!, o femeie normală, cu dorințe firești și orgasme la timp. Ba mai mult, de la un moment încolo, chiar cu orgasme multiple – ceea ce-mi alinta nespus mândria de mascul. Aflase dintr-un *Cosmopolitan* franțuzesc că o femeie deșteaptă, care știe ce vrea de la viață, putea să aibă mai multe orgasme la o partidă de sex și, după ce se exersase puțin în acest sens (urmând sfaturile revistei), devenise ceea ce articolul numea *une femme multiorgasmique.* Unei femei multiorgasmice totul îi este așternut la picioare; tonusul de viață i se schimbă, eficiența i se îmbunătățește simțitor și, prin urmare, cariera ei cunoaște o curbă ascendentă fără precedent. Devine pur și simplu femeia modernă, dinamică, femeia *Cosmopolitan.* Acum, e-adevărat, Luminița nu se putea lăuda cu prea mult dinamism, tonusul îi era la pământ, iar cariera ei se afla pe linie moartă – dar ce mai contau aceste amănunte? Era femeie multiorgasmică și asta îi conferea un ascendent față de celelalte muritoare de rând, care – unele dintre ele –, săracele, nici nu știau bine ce e ăla un orgasm unic! Cel puțin așa spunea articolul respectiv, care începea prin a deplânge condiția femeii, de care nimănui nu-i pasă dacă se bucură sau nu când face amor și care, secole de-a rândul, a fost un simplu obiect sexual la dispoziția bărbatului și o mașină de făcut copii. Venise, deci, vremea ca această situație să se schimbe și minusurile de altădată să fie compensate prin abundență, iar Luminița reușise – iată! – să devină una dintre pionierele unei epoci noi.

Până una-alta însă, noi ne aflam în apartamentul cu motan din cartierul Lacul Tei, transpirați amândoi după un drum istovitor și alături de o doamnă în vârstă care ne zâmbea cu înțelepciune.

— Draga mea, nici nu mă așteptam să-mi dai un altfel de răspuns, a zis doamna. Faci și tu greșeala, ca mai toată lumea, să crezi că a face dragoste înseamnă o simplă împreunare. Sunt lucruri pe care nu ai cum să le

înțelegi la nivelul la care ai ajuns... Pentru ca ființa umană să fie mereu în lumină vie, ea trebuie să cunoască adevărul despre valoarea ei și să-și trăiască viața în această dimensiune karmică prin trăire și simțire la nivel afectiv. Trăirea și simțirea la acest nivel dau omului libertatea de a fi ceea ce i se cere, adică să fie el însuși ca o valoare necuprinsă în Univers. Or, prin această valoare, el, omul, se deosebește de celelalte ființe de pe Geea, să știi!... El, omul, hotărăște ce poate fi sau ceea ce nu dorește să fie în această dimensiune karmică. Noțiunile de valoare sau nonvaloare în existența omului, ca trăire și simțire, aduc către viața lui în trupul materiei dense karma încărcată sau karma eliberată. Cunoașterea, ca valoare inițiatică, este aceea care-l poate ajuta pe om să hotărască pe ce cale merge. Fiți ceea ce vi se cere și vă veți regăsi în toate și în tot!

O ascultam amândoi ca hipnotizați. Ce era asta? Nu înțelegeam mare lucru din învălmășeala de karme, trăiri și simțiri, însă toată turuiala ei – spusă cu calm, dar dintr-o răsuflare, fără sincope, de parcă citea dintr-o carte – ne dădea un straniu sentiment de liniște. Parcă rostea un descântec.

— Ai să mă-ntrebi ce legătură au toate acestea cu sexualitatea, draga mea. Îți vorbeam de cunoaștere – și nu întâmplător. Omul este traversat de tot felul de energii ale universului, iar el poate să cunoască forța lor și să le controleze. Fiecare energie își are valoarea sa, dar cea mai înaltă forță a trăirii omului este energia sexuală, care dă viață și valoare ființei sale. Femeia produce ionizarea bărbatului, iar bărbatul, ca polaritate plus, efectuează transferul de energie care aduce împlinirea. În majoritatea situațiilor, energia sexuală nu este controlată de către om, de aceea el acționează instinctual și aceasta poate duce la boli psihice, la boli genitale sau poate chiar tulbura însăși existența omului, încărcându-i karma. Apoi, femeia poate să-și amplifice emoțiile negative în timpul actului sexual – căci punctul slab al nostru, al femeilor, draga mea, îl constituie emotivitatea –, dar practicile taoiste „Surâsul interior” sau „Sunetele vindecătoare” o ajută să se echilibreze emoțional. Firește, nu am pretenția să știi cu ce se mănâncă astea, de aceea voi încerca să te ajut la nivelul la care te afli, fără să-ți forțez Liberul-Arbitru. Fiecare

om este un el, un unicat în Univers, și se manifestă într-un mod personal. Iubiți pe fiecare așa cum este, pentru că iubirea este nemărginită și cei ce o trăiesc văd doar prin lumina ei. Iar manifestarea iubirii fără tandrețe e nulă, nu poate exista, și apare nonvaloarea. Nu încetați să vă iubiți și bucurați-vă de ceea ce puteți să fiți, căci adevărul e în voi!

În scena imediat următoare, Luminița stătea întinsă pe o sofa joasă, cu capul la nord, iar madam Calomfirescu-Amza îi așeza pe corp niște pietricele. Mie aproape că mi se închideau ochii. Eram tolănit pe jos, pe perne, și trăiam senzația aceea plăcută pe care-o ai când ești la frizer și o tanti îți trebăluiește prin păr. De undeva, de departe, o auzeam pe madam cum glăsuiește în continuare:

— Puterea cristalelor a fost utilizată în diferite culturi, de îndată ce Geea a început să fie locuită de către oameni. Cea mai veche legendă ne duce înapoi în istorie, în Atlantida, când această civilizație a folosit cristalele ca faruri de lumină în comunicarea telepatică cu strămoșii. Se spune că motivul pentru care a dispărut această civilizație evoluată a fost abuzul puterii înspăimântătoare a cristalelor, folosite din motive egocentrice. Supraviețuitorii Atlantidei au perpetuat cunoștințele despre cristale în Egipt, America de Sud și Tibet. Se spune că piramidele din Egipt erau la origine acoperite cu un cristal enorm, pentru a ajuta la împământarea acestei forțe cosmice.

O vedeam pe Luminița pe post de maica Geea, cu niște enorme girofaruri de poliție, amplasate în vârful celor două dealuri, în loc de sfârcuri. Pe dealul stâng ateriza o navă extraterestră translucidă, în care pilotul se zărea foarte clar, ca în desenul de pe mormântul aztec din Palenque. (Și când te gândești că în cazul mormântului aztec au fost unii care au susținut că ăla nu era desenul unui aparat zburător, ci că era vorba de arborele vieții... Ce naivi!) Nava a ageeizat elegant în dreptul unei alunițe și din ea s-a dat jos bunică-mea din Ardeal, *buna,* cu niște antene ciudate puse peste baticul ei înflorat. Daa... cum am putut crede că s-a sinucis? Cum să se sinucidă o femeie simplă, de la țară, și în plus de o religiozitate ieșită din comun? Cum să te sinucizi după ce tocmai ți-ai făcut rugăciunea de mulțumire către

Domnul după masa de prânz? Era clar: buna participase la un experiment extraterestru! Domnul o iubise atât de mult, încât o luase la el, să vadă din ce era compusă. Și, cum prin dăruirea ei extraordinară participase la îmbogățirea cunoștințelor extraterestre despre oameni, Domnul îi dăruise, la adăpostul vieții veșnice, un rang și o făcuse unul dintre comandanții legiunilor lui înaripate. Acum buna era îmbrăcată de sărbătoare, în ia în care fusese îngropată, dar în stânga, în dreptul inimii, avea un semn discret ca cei din *Star Trek,* pe care, cu siguranță, putea să facă „*engage*”. În timp ce pășea pe solul elastic, care se curba moale sub gumarii ei, buna mă privea drăgăstos și-i puteam citi pe buze cum îmi zice vorba ei, cu care mă obișnuise când eram mic: „Dragă-n cine, băiat drag!” („cine” = „tine” și, în zona Munților Apuseni, de unde era buna, se pronunță mai mult „tcine”). La un moment dat însă am văzut-o cum se oprește, își cercetează ceasul – în mod sigur era tot ceasul ei Pobeda –, apasă pe un buton și începe să vorbească cu el. După aceea s-a uitat la mine, a ridicat din mâini în semn că „asta e!” și a făcut cale întoarsă spre nava de unde coborâse. Nava și-a luat zborul de pe coama dealului la ora 5:47 PM. Jos, în vale, curgea un râu mititel.

Doamna Calomfirescu-Amza își strânsese pietrele de pe Luminița, care se ridicase în picioare. M-am ridicat și eu, să mă mai scutur de starea de toropeală, și m-am făcut că mă uit la cărțile din bibliotecă.

Madam îi dădea ultimele indicații. Firește, problema Luminiței avea la bază existența unei dizarmonii energetice. Din câte observase ea, Luminița stătea rău cu Vishuddha Chakra, cea care în plan fizic este situată în dreptul gâtului, în zona tiroidei. „Vishuddha” înseamnă în limba sanscrită „curat”, „pur”, „nepătat”, „greu de atins”, iar acest focar de energie se mai numește și centrul maximei purități. Organul de simț corespondent al Vishuddhei Chakra este urechea. („Iată că se leagă lucrurile”, avea să-mi zică Luminița după ce am plecat. „Păi Vishuddha Chakra, urechea, otolitele...”.) Era clar ca bună ziua pentru doamna Calomfirescu-Amza că, pentru a scăpa de necazurile pe care le avea, Luminița trebuia să-și redescopere puritatea. Cei inițiați fac asta prin exerciții specifice.

Cum Luminița nu era o inițiată, va trebui să înlocuiască aceste exerciții cu tot felul de alte lucruri care, până la urmă, pot să-i repare și ele dezechilibrele subtile.

În primul rând va trebui să renunțe la bijuteriile de argint pe care le poartă. Medalionul acela de argint de la gât e otravă curată pentru echilibrul ei energetic. Argintul este foarte Yin, atrage energiile lunii pline și predispune la inactivitate, tristețe, lăcomie, interiorizare, egoism, oboseală, slăbiciune și depresie. Ea are nevoie de o injecție cu energie dinamică, Yang! De aceea e bine să poarte cât mai mult aur. Sau, dacă nu are aur – care e destul de scump –, cupru. Și îi va da niște casete cu clopote tibetane ce rezonează cu energia de care are ea nevoie; să le asculte dimineața și seara. Când va pune casetele, se va uita pe niște poze pe care i le va da tot ea. Iar în timpul zilei să asculte Enya. Îi place Enya, nu? Enya e foarte bună pentru liniștire și meditație. Cum, nu are Enya? Nu-i nimic, îi dă tot ea o casetă. Și îi va mai da, de asemenea, niște fețe de pernă foarte drăguțe cu care să-și învelească puiuțul pe care doarme și pe care să le folosească alternativ: o noapte una, o noapte alta.

Ne-a pus, într-o pungă pe care scria „Duty-Free”, casetele, pozele și fețele de pernă. La plecare, când ne îmbrăcam în holul de la intrare, și-a mai adus aminte de o chestiune foarte importantă:

— Și încă ceva, draga mea. Sper că ești mândră de numele tău. Ai un nume așa de frumos, te duce cu gândul la lumină... Asta spune multe despre calea pe care trebuie s-o urmezi!

Apoi, către mine:

— Să-i folosești cât mai des numele, să o strigi numai așa!... Și să vă iubiți mult! Pa, vă pup!

Ne-am uitat la ce ne pusese-n pungă de-abia când am ajuns în camera noastră de cămin. Două fețe de pernă obișnuite, una cu floricele galbene, alta cu floricele albastre, trei casete, un plic cu niște poze și, pe fundul pungii, niște foi trase la xerox, unde era un text cu titlul „Cauzele spirituale ale bolilor – conform învățăturii maestrului Hilarion”. Pozele erau cu tot felul de peisaje frumoase (un lan de floarea-soarelui, niște dealuri domoale înverzite, o miriște cu flori de câmp etc.), iar de pe spatele lor ne-am putut da seama că

fuseseră decupate din reviste străine – nemțești, franțuzești și italiene.

Cum nu era încă vremea culcării, am pus caseta cu Enya. Era o muzică bleagă, cântată de o mironosiță care făcea eforturi evidente să pară pură și diafană. De atâta puritate și frumusețe aproape că ni se strepezeau dinții, însă am continuat să o ascultăm, așa cum iei un medicament care nu-ți place, dar despre care ți s-a spus că-ți face bine. În timp ce cântăreața ne gâdila auzul într-un mod așa de plăcut, am început să citim împreună din învățăturile maestrului Hilarion.

— Ia: ce e dacă ai probleme cu mersul...

> **Picioarele**: reprezintă ancorarea, conexiunea cu Terra și cu manifestarea; problemele la picioare simbolizează un refuz de a avansa, de a evolua sau teama de a stagna în viață.

> **Coapsele**: reprezintă Eul superior, sufletul. Sufletul simbolizează principiul unității și nu există decât un os în coapsă: femurul. Dacă individul își rupe femurul, aceasta înseamnă că el nu și-a ascultat ființa sa interioară, sufletul său. Dacă fisura are loc aproape de capul femurului, aceasta înseamnă că el trebuie să devină din ce în ce mai creativ și că personalitatea sa trebuie să se integreze din ce în ce mai mult legilor spirituale, pentru autoperfecționare. Dacă problema este situată aproape de genunchi, înseamnă că posibilitatea sufletului de a comunica (intuiția) este scăzută.

Grăia adânc! Oricum, Luminița nu cu picioarele avea probleme, ci cu frica și amețeala. Or, pe ăstea nu le găseam în lista maestrului. Capul era reprezentat doar prin cefalee.

> **Cefalee:** rezistență la curentul vieții sau la scopul încarnării sale/la schimbare; uneori autocritică și denigrare de sine; lipsă de iubire de sine.

Interesant!... Luminița avea uneori migrene. Și nici cu dinții nu stătea prea bine, pentru că-i era frică să meargă la dentist. („**Dinții:** dificultăți în a lua decizii.”) Era evident: nu se decidea să meargă odată la dentist! Și, din când în când, făcea herpes. („**Herpes:** culpabilitate sexuală.”) Uneori o mai înțepa la ficat. („**Ficatul:** Ficatul este legat de credință; credința în univers permite emoțiilor negative să curgă, pentru a curăța ficatul. Probleme cu vezica biliară arată îngustime de spirit.”)

Iar de când cu operațiunea WC-ul, avea deseori și constipație. („**Constipația**: atașament, posesivitate, refuz de a se debarasa de vechile scheme devenite inutile.”) Bun, am înțeles chestia cu posesivitatea și atașamentul, o simțeam pe pielea mea; se atașase de mine ca marca de scrisoare. Dar care erau vechile scheme care îi deveniseră inutile? Să fie vorba de trecut, de traumele din copilărie? Dar oare când sunt utile acestea?

Posesivitatea la care se referea învățatul era, firește, față de propriile producții rezultate în urma digestiei, pe care nu vrei să le mai dai nimănui. Mâncarea a fost digerată, ai luat toate substanțele hrănitoare din ea, însă te-ai îndrăgostit subit de produsul final. Nu-ți mai este de folos, dar îl ții pentru tine și, eventual, îl admiri din când în când în secret.

Era logic maestrul ăsta! Și de tot hazul. Avea și un nume potrivit: Hilarion. (Atât de potrivit, încât, dacă-l pui într-un text, nu te mai crede nimeni că vorbești despre lucruri reale. Uneori realitatea pare nimic mai mult decât o făcătură ieftină. Când îți propui să nu te abați de la faptele reale cu nicio coafare ulterioară, care să dea bine la masa literaturii, trebuie să-ți asumi, printre altele, și riscul să nu fii luat în serios. Și, oricum, prea mulți ciobănași cu imaginație bogată au strigat înaintea ta că văd lupul ca să te mai creadă pe tine cineva.)

— Ce scheme ți-au devenit inutile? am întrebat-o eu, lăsând la o parte foile.

— Păi de unde să știu eu?

— Înseamnă că ai avut tu în cap niște scheme...

— Ce scheme?

— Eu știu? Tu știi!... Ia să vedem dacă zice ceva de amigdala ta.

> **Gâtul:** orice problemă legată de gât corespunde temerii de a întreba și de a se exprima sau chiar blocaj al creativității inspirate.

— Întreabă-mă, de ce nu mă întrebi?

— Ce să te întreb?

— Ei, uite, vezi? Ăsta e un bun început! Continuă cu întrebările... Până te mai gândești tu la ce să mă întrebi, îți mai citesc ceva interesant. Iată că figurează pe listă și chestiunea noastră. Bolile nervoase – dacă ai așa

ceva (trebuia să fiu diplomat, chiar și când o dădeam pe glumă) – se află la sistemul limfatic. Ia-n ascultă colea!

> **Sistemul limfatic**: este strâns legat de mental și facultățile intelectuale (comunicație), reflexie, idei, gânduri, expresia de sine. Bolile nervoase arată o utilizare defectuoasă a cunoștințelor sau a calităților intelectuale, în această viață sau într-una anterioară. Ele indică o utilizare prea dogmatică, prea critică și prea rigidă a mentalului. Este necesar să se lucreze asupra toleranței și deschiderii spirituale.

— Vezi? Trebuie să te deschizi. Deschide-te, draga mea! i-am zis eu în timp ce-i deschideam primul nasture de la blugi.

Luminița a zâmbit și l-a închis la loc.

— Deci nu ești pentru deschidere. Biine!... Atunci să-ți mai citesc ceva. Hai să-ți spun de ce ești o fetiță minionă.

> **Înălțime mică**: într-o viață anterioară individul nu a dat importanță expresiei sufletului său sau a avut tendința de a se limita în mai multe domenii...

— I-auzi: te-ai limitat în mai multe domenii. Trebuia să te limitezi la unul singur. Și stai, că nu e totul:

> ...Uneori este o karmă rezultând dintr-o utilizare necorespunzătoare a forței fizice (violență) într-o existență anterioară.

— De multe ori m-am gândit că tu, cu pilozitățile tale, trebuie să fi fost bărbat într-o viață anterioară. Iată că, în plus, ai fost unul forțos și violent... Iar eu cred că am fost femeie. Una care-și odihnea capul bălai pe pectoralul tău păros și tare ca piatra, i-am zis eu, lăsându-mi capul pe sânul ei, în timp ce-l mângâiam pe celălalt.

— Ia dă-mi și mie să citesc, mi-a zis ea, smulgându-mi foile din mână. Uite: știi de ce-ai avut iritația aia pe gât?

> **Pielea:** reprezintă un aspect structural și unul estetic. Problema subliniază teama individului de a se exprima total, de a fi el însuși, de a se deschide complet. Cauza karmică constă în cruzimea față de animale într-o existență precedentă. În viața actuală, fie au teamă față de aceste animale, fie le adoră.

— Vezi? Și tu stai rău la capitolul exprimare și nu vrei să te deschizi complet.

— Ba da, draga mea, uite, i-am zis eu arătându-i șlițul, pe care-l desfăcusem să-mi las erecția să zburde în voie.

— Iar cu animalele ai fost de-a dreptul un băiat rău.

— Da, am fost și sunt un băiat rău. Îmi place să chinui animalele. De exemplu, pe animăluțul ăsta îmi place să-l chinui teribil, am completat eu și am început să-i morfolesc sânul.

Am făcut amor cu îndârjire și am acompaniat susurul lin al Enyei cu strigătele noastre de luptă. După vreo oră și ceva de ostilități, încununate victorios, în care eu m-am lăsat ionizat de mai multe ori și i-am transferat la rândul meu energia o dată și bine, am căzut lați de oboseală. Am mai apucat să schimbăm doar caseta și, în dangătul clopotelor tibetane, am adormit. Înainte să mă ia somnul, am realizat că, de fapt, sunetele prelungi pe care le auzeam nu erau produse de niște clopote adevărate, ci de un sintetizator.

A doua zi de dimineață, de cum și-a părăsit perna cu floricele galbene, Luminița a pus iarăși să bată clopotele. Nu i-am spus că nu ascultă de fapt clopote, ca să nu o deconcertez. Ea își luase, conștiincios, pozele și se uita cu atenție la ele. În fond, ce mai conta dacă totul era o gogoriță? Merita încercat. Dacă se vindeca? Măcar prin autosugestie... Cert e că eram foarte disperați, din moment ce închideam ochii și ne sforțam să luăm de bune asemenea prostii. Și, oricum, nu trebuie să fii prea disperat ca să pui botul la orice sună a minune. În chestiuni de sănătate, prea am fost setați pe ideea de vindecări miraculoase, de două mii de ani încoace, ca să nu ne așezăm cuminți la coadă la izvoarele tămăduirii. Iisus amesteca tină cu scuipat și-i reda orbului vederea. Maică-mea, de exemplu, a înghițit argilă, a făcut gargare cu ulei sau și-a dat pe piele cu creme din gândaci (toate ponturi vândute de revista *Formula As,* pe care o citește cu religiozitate de la primele numere), doar-doar o scăpa de bolile pe care le are. N-a scăpat, dar asta nu înseamnă că și-a pierdut credința în Biblia ei săptămânală. Va mai încerca multe bazaconii și de fiecare dată va crede că nu a făcut ea ce trebuie, de-aia nu i-a ieșit pasiența...

Luminița, în schimb, și-a pierdut încrederea în clopotele, pozele și fețele de pernă tămăduitoare destul de repede. După vreo săptămână, când a trebuit să dea fețele de pernă la spălat și astfel a fost nevoită să întrerupă tratamentul. Și, oricum, clopotele deveniseră mai întâi plictisitoare, apoi de-a dreptul enervante. Ce să mai vorbim despre poze, la care, după ceva vreme, Luminița era mai mult interesată de ce scria pe spate și încerca să ghicească despre ce fuseseră articolele respective. Nu a reușit să-și dea seama și atunci a renunțat cu totul să se mai uite pe ele.

A urmat iarăși o perioadă în care a trebuit să înfruntăm singuri fricile și amețelile. Eram numai noi doi într-un deșert unde nu aveam niciun loc să ne adăpostim, să ne mai tragem sufletul. Iar soarele era ucigător, ne încovoia. Săptămână de mantre, clopote și floricele pe câmpii nu lăsase nicio urmă, nu îmbunătățise deloc situația. Ba mai mult, în perioada imediat următoare Luminița a început să aibă un coșmar din care se trezea întotdeauna tremurând. Visul era cu un bărbat care intra peste ea în casă și o agresa. O călca în picioare, o strangula cu mâinile sau îi punea o pungă pe cap și o sufoca. Era foarte inventiv în a găsi de fiecare dată o metodă nouă de a-i face rău. Ea știa când vine și avea grijă să încuie ușa, să tragă zăvoare peste zăvoare și să pună siguranța. Bărbatul deschidea însă fără nicio problemă doar apăsând pe clanță. Din când în când apăream și eu în vis, dar eram imediat anihilat de agresor, așa cum ai da o muscă la o parte. Nu cu mine avea treabă, ci cu ea. Bărbatul era asiatic.

— Întotdeauna am avut oroare de asiatici, mi-a mărturisit ea. Sunt mici, delicați, dar perverși. Mai ales chinezii. Gândește-te ce tradiție au în ale torturii și ce chestii incredibile au dezvoltat!...

— Lasă asiaticii, nu cu ei ai tu treabă.

— De ce? Nu suport asiaticii. Sunt perverși.

— Mi se pare evident că visul tău are legătură cu taică-tău, am început eu să fac pe psihanalistul. Și nu că ar fi și el scund – deși iată că nici detaliul ăsta nu ți-a scăpat... Ia amintește-ți: cine a intrat peste tine în casă când tu încuiaseși totul și erai sigură că nimeni nu mai poate intra? Povestea aia în mod sigur ți-a lăsat traume. Și e și normal să fie așa, pentru că totul a fost ca un viol.

O dezvirginare. Taică-tău a spart ușa și a intrat în locul în care tu îți construiseși intimitatea. Tu acum te-ai retras în casă de agresiunile de-afară, dar, după cum se vede, ai conștiința că nici aici nu te afli la adăpost. După povestea cu taică-tău, casa, *Heim*-ul, a devenit *unheimlich*, neliniștitoare, înspăimântătoare. Iată de ce ai frici și coșmaruri! În plus, ți-ai pierdut *Heimat*-ul, locul natal, familia, rădăcinile, ești a nimănui, nu ai niciun punct de sprijin și asta-ți stârnește amețeala – am IMC-izat eu, încântat de chestiile pe care le scoteam pe gură.

— Stai, că nu-nțeleg. Deci faptul că tăticu' a intrat peste mine în casă a fost ca un viol. Ușa era himenul, iar casa vaginul. Sună logic, să zicem... Dar dup-aia spui că vaginul mi s-a transformat în ceva înspăimântător?

De fapt, eram așa de mândru de găselnița mea, încât mă interesa mai puțin logica la ora aia. Eram un brav învățăcel al profesorului meu favorit!...

— Ei, acum și tu! Înțelegi despre ce e vorba... Lucrurile ăstea se amestecă, se contaminează unele pe altele. Casa e casă, cea care-ți oferă protecție, siguranță – or, pentru tine, se pare că nu mai e așa. Pe de altă parte, intrarea aia a lui taică-tău peste tine a fost evident un viol. Mi se pare că visul ăsta decriptează foarte clar problema ta.

— Bun, și dacă ar decripta-o, ce? Ce să fac cu asta? La ce mă ajută?

— Nu știu, psihanaliștii spun că, în momentul în care ai conștientizat cauza, problema e rezolvată. Hai să vedem ce va fi, poate că într-adevăr e rezolvată!...

Perioada care a urmat nu mi-a confirmat speranțele. Nu, în mod clar nu puteam s-o ajut cu nimic, nici măcar cu teoriile mărețe care mi se vânturau prin cap. Dacă în viață ar fi așa de simplu cum scrie la carte... Luminița continua să aibă frici, amețeli și coșmaruri tot mai dese, iar ideea că bărbatul asiatic era de fapt taică-său n-o încălzea cu nimic.

Cea care ne-a ajutat când ne pierduserăm orice nădejde a fost o prietenă de-a Luminiței, Marina. Tipa s-a mutat la un moment dat într-o cameră alăturată și Luminița a-nceput s-o frecventeze. Era din același oraș cu ea și și-au descoperit cunoștințe comune. Altfel, Marina era o curviștină în toată legea și specialitatea ei

erau legăturile cu tipi cât mai dubioși. Desigur, ajunsese să-i povestească Luminiței totul, cu lux de amănunte – și de cel care o procopsise cu blenoragie, și de cel cu herpes genital, și de cel care-i dăduse tricomonas. Dar indivizii cu care umbla nu erau numai colecționari de boli venerice. Unul era kurd și se pare că organiza tot felul de întâlniri secrete cu tovarășii lui din PKK; altul, cu care a fost după aceea, era român fugit în Germania și stabilit acolo, dar venea în țară foarte des să cumpere timbre vechi și rare și să le treacă peste graniță – Marina avea semne clare că pe vremea lui Ceaușescu lucrase pentru Securitate și că fusese trimis în Germania de ei, cu misiune; altul era un tip straniu care, deși nu era student, stătea în cămin de foarte mulți ani și se interesa de activitățile studenților arabi... De fapt – nu știu cum îi găsea –, se specializase pe tipi care lucraseră (sau activau încă) în tot felul de structuri secrete. Cei mai mulți – securiști. Bomboana de pe tort a fost unul, Cătălin, pe care dacă-l vedeai, nu dădeai nicio para chioară. Era slăbuț, cu ochelari rotunzi și cu părul lung și soios, de ziceai că e copia lui John Lennon. Făcea Dreptul și stătea tot în Grozăvești, într-un cămin vecin cu al nostru. Dincolo de masca lui, pe care scria „*Peace, man*!” și „*Make love, not war*”, se afla însă un individ uns cu toate alifiile și cu o poveste incredibilă. Luminița a aflat-o când s-a dus o dată la Marina în cameră și a găsit-o simțindu-se foarte rău. Tipa fusese să-și facă un chiuretaj și, deși era încă ametită de anestezie, avea dureri groaznice; în plus, pierdea sânge din belșug. Era lividă la față și de-abia mai putea vorbi. Când a aflat că fusese singură la spital, Luminița s-a revoltat. Cum de nu mersese și Cătălin cu ea (prietenul ei la data aceea)? Răspunsul pe care l-a auzit a lăsat-o fără grai: Cătălin lipsea din ziua precedentă, pentru că era într-o misiune.

Și, cu vocea slăbită, Marina i-a depănat atunci povestea lui Cătălin, copil de casă. Omul era și el securist – în fine, sereist, dar ce mi-e una, ce mi-e alta? De mai multe ori pe săptămână se ducea la antrenamente (tir și arte marțiale), iar din când în când pleca pentru câteva zile în misiuni. Nu-i spunea ce fel de misiuni, dar se părea că tipul participase, printre altele, și la venirea minerilor în Piața Universității. Îi ziseseră Marinei niște colege de-ale lui că-l văzuseră îmbrăcat în miner, cu

părul strâns sub cască și fără ochelarii lui rotunzi, și, când l-a întrebat, Cătălin a recunoscut până la urmă. Da, avusese misiunea să se îmbrace în miner și să se infiltreze printre ei – dar nu de alta, ci să-i supravegheze, să nu facă nu știu ce tâmpenie...

Ei bine, ajutorul ne-a venit până la urmă tot de la unul dintre tipii Marinei. De la cel cu herpes genital. Într-o zi, încurajată de atmosfera confesivă care se crease, Luminița i-a vorbit și ea despre povestea ei. Marina – fată de treabă – s-a oferit s-o ajute și i-a zis că Ioan, cu care fusese în urmă cu câteva luni, e student la Psihologie și o să-l întrebe pe el dacă știe pe cineva. Asta o s-o coste, desigur, o noapte de amor, dar se va sacrifica bucuroasă pentru prietena ei.

După câteva zile, Marina a venit radioasă la Luminița.

— Ioan ăsta e fenomenal. Ferometal, ce mai! M-a futut, cum se spune, de mi-au sărit flocii în tavan. Proastă am mai fost că l-am lăsat pentru Cristi! Da' recuperăm noi timpul pierdut!... Acuma sunt din nou cu el.

Și i-a povestit de-a fir a păr cum a fost noaptea de pomină. După vreo două ore în care s-a lăsat năpădită de fierbințile amintiri, s-a ridicat să plece. În ușă însă s-a întors:

— Aa!... Uitasem pentru ce am venit. Ioan a zis că cel mai bine ar fi să vorbească cu o tipă, o profesoară de-a lui foarte bună. Cică-i cea mai tare pe hipnoză, are și cărți. Ioan e fanul ei. O cheamă nu știu cum... Ceva care se termină în „ici". Ceva gen Moschevici, un nume complicat, oricum. Zici că e mașina aia rusească.

Ziua următoare, Marina s-a înfățișat și mai radioasă. Mai petrecuse o noapte cu Ioan al ei, iar pentru noi avea un răspuns promițător. Doamna Moschevici, sau cum îi zice, o aștepta pe Luminița peste două zile la parterul pavilionului 11, la Spitalul 9. La ora două după-amiaza. Are cabinet acolo și poate s-o primească. Camera 2. Nu-i nimic dacă nu știam exact cum o cheamă. Avea un nume complicat și oricum Marina prea era euforizată de tratamentele la care o supusese ferometalul ei ca să-i mai stea mintea la asemenea amănunte. Dacă ținem să știm neapărat, putem să ne uităm pe ușă. Deci la pavilionul 11, parter, camera 2.

N-o chema Moschevici, dar, când am ajuns la ea și am văzut că arăta exact ca un Moskvich, așa i-a rămas numele. Era foarte solidă, o adevărată apariție, te impresiona prin statura ei! În apropierea doamnei Moskvich te simțeai mic și erai tentat să-ți așezi capul pe pieptul ei generos și să te lași mângâiat pe creștet. Aveam să aflăm mai apoi că era fată bătrână.

La față aducea puțin cu C.V. Tudor. Și, ca un făcut, la una dintre primele ședințe, doamna Moskvich i-a vorbit Luminiței despre cât de bun om este Vadim și ce bine ar face el țării ăsteia. Altfel, era o ființă foarte blândă și am pus aprecierile la adresa bardului pe seama bunătății ei și a incapacității de a vorbi de rău un om. Pe de altă parte, nu ne dădea mâna să facem mofturi. Era singura noastră speranță și, dacă o pierdeam și pe-asta, nu știu ce am fi făcut.

De altfel, încă din prima zi când am fost la ea, am constatat că e înconjurată de un fel de halou al coincidențelor și, având de-a face cu ea, intri și tu într-o Țară a Minunilor, unde lucrurile rimează unele cu altele când ți-e lumea mai dragă. Am însoțit-o pe Luminița și am ajutat-o, cu mari cazne, să facă drumul de la Complexul Grozăvești la Spitalul 9. Nu spun ce palpitații ne-a dat de altfel banala călătorie cu tramvaiul 9, noroc că am găsit un loc liber, unde Luminița să-și așeze frica. Pe de altă parte, nu e o glumă: tramvaiul 9 duce chiar la Spitalul 9. Tot acolo merge și tramvaiul 11, dar l-am luat pe 9 pentru că ăsta a venit primul. Până la urmă, am ajuns însă la 11, numărul pavilionului. Nu, nu erau doi porumbei pe treptele de la intrare, nici doi pitici de grădină de-o parte și de alta, nici treptele nu erau multiplu de doi. Dar era ora două și Luminița bătea la ușa cabinetului cu numărul 2.

Cât a fost ea înăuntru, am așteptat-o pe una din băncuțele din fața pavilionului. În apropierea mea stăteau la soare niște pacienți și vorbeau – despre ce altceva? – despre mașina Moskvich:

— Nu, îți spun: sunt mulțumit de Moskvich-ul meu. Să moară mortu' dacă nu e mult mai tare ca Dacia aia de-o aveam înainte! E-adevărat, Moskvich-urile consumă mult și sunt mai puturoase. Dar poți să le bagi

benzină de 75 și să pleci cu ele la război. Sunt ca tancurile: dacă dai cu pumnu' în tablă, sună a plin.

— Să știi că depinde de la tip la tip. Tu ai avut noroc. Ai mei au avut un Moskvich 412 care era pretențios la benzină ca o fată mare, dacă nu era măcar de 95 îi țăcănea avansul de numa'-numa'! În schimb mergea tare frumos, deși mai avea două tobe din trei. Nu se auzea nimic în mașină când stăteam la semafor.

— Nu pot să cred! Moskvich-ul pretențios la benzină? Hai, că asta-i o glumă bună!

— Dacă-ți spun! Mai există și cazuri de-ăstea. Pe de altă parte, niște cunoștințe din Moreni aveau un Moskvich 408, deci modelul ăla și mai vechi, cu stopuri verticale ascuțite pe spate... E! Ăla mergea cu tot ce făcea cât de cât flacără. De pe la sonde aveau nu știu ce produs secundar, nu mai știu cum îi zicea, ideea e că aveau la discreție și chestie d-aia băgau în mașină. La vremea aia mașina avea vreo douăzeci și cinci de ani și circa 7-800000 de km!

— Da, îți zic eu: Moskvich-urile sunt mașini adevărate!

— Nu vă supărați că intervin în discuție, a zis un altul, care stătuse tăcut până atunci. Am și eu o întrebare. Pentru Moskvich care sunt datele exacte ale cupurilor de strângere a chiulasei? Câți mecanici întrebi, ori dau din umeri, ori spun că se strânge la simțul mâinii.

— Păi da! Ridică din umeri pentru că nu mai e la modă să ai cheie dinamometrică. Ce să spun! Tușesc dacă o au!... Dar puteți să găsiți datele exacte în manualul mașinii.

— Da, manualul e sfânt... Dacă-l ai! De exemplu, la Moskvich 2141s nu găsești nimic. Aș da orice pe lumea asta să am și eu un manual, nu mi-ar mai păsa de nimic. Dar așa, să facă mecanicul experiențe...

— E belea cu mașina asta, 2141s! E o copie după Talbot 1307-1308 și Talbot 1501, modele 1979-1986... Renault 20 e aproape la fel. Ce motor aveți? Moskvich 1500, Lada ori Renault v6?

— Moskvich 1500... Uitați ce probleme am: în primul rând, la servofrână, în sensul că acționează cu întârziere când pun piciorul pe frână și reține o vreme frâna după ce iau piciorul. Servofrână e nouă...

— De unde-o aveți? Din Obor? Sigur e ovalizată...

— Da, din Obor.

— Ei, vedeți? V-am zis eu!

— Și sare din viteza a cincea, că trebuie să țin schimbătorul cu mâna.

— Asta nu e bine deloc!

— Știu. În plus, indicatorul de bord care semnalizează defecțiune la frâne stă aprins, deși frâne are și sunt aerisite (după metoda de la Dacie: fă pedale până se întărește, deschide ventilul, închide ventilul, ridică pedala).

— Da, nu e deloc în regulă! Trebuie să mergeți neapărat cu ea la un control. Că mașina-i bună!...

La un moment dat, de pe holurile pavilionului s-a auzit un urlet de femeie: „La maaa-săăă!” și cei trei s-au pornit agale spre clădire, târându-și papucii. Plecarea lor a coincis cu venirea Luminiței.

Așa a început epoca doamnei Irina „Moskvich”, o epocă luminată, benefică pentru boala Luminiței. N-a vindecat-o, dar a ajutat-o, încetul cu încetul, să părăsească patul și să iasă pe-afară. Nu putea singură, trebuia s-o însoțesc eu peste tot – dar asta era deja o victorie. Drumurile la Spitalul 9 au fost din ce în ce mai puțin stresante, tahicardiile și transpirațiile reci din tramvai au dispărut, iar mersul până la stație nu mai era punctat de pauze în care Luminița să-mi spună că renunță și că vrea acasă. Doamna Moskvich îi zisese și ce are: „atac de panică”, iar Luminița ajunsese să-și rafineze angoasele, să nu-i mai fie frică de obiecte (scări, lifturi, tramvaie, străzi etc.), ci să-i fie doar „frică de frică”, după cum spunea ea însăși.

— Mi-e frică să nu mi se facă frică – și-asta uneori mă blochează.

Teoretic, asta nu suna a ceva bun. Cum să-ți fie frică de frică?! Mai bine ți-e frică de lift, că pe-ăla-l poți pipăi, poate să pice cu tine și să te omoare. Pe scări te poți împiedica și să cazi să-ți rupi gâtul. Tramvaiul te poate secționa în două. Frica nu are cum să te omoare, e doar un abur în creierii tăi. Apoi, dacă de lift, de scări, de tramvai și de celelalte te poți ține departe, de frică nu mai ai cum să te ferești. Și ți se face frică.

Paradoxal însă, starea ei s-a îmbunătățit. Nu-i mai era frică de tramvai, ci de frica să nu i se facă frică în

tramvai. Frica de frică de frică de frică – toate fricile erau așezate cu grijă în capul ei, ca piesele unui domino.

Doamna Moskvich i-a dat și niște pastile, anafranil. Erau destul de puternice și de-aia lua doar câte una pe zi. Spre deosebire de Cristi Popescu, poetul, cu care ne-am împrietenit în acea perioadă, care lua zece pe zi. Cristi avea schizofrenie, iar în timpul crizelor, care-i reveneau periodic, la câteva luni, nu putea să adoarmă deloc vreme de vreo săptămână, vedea oamenii de pe stradă cu capete de draci, se credea Iisus Hristos și celor apropiați le dădea roluri biblice. Maică-sa era Fecioara Maria, soră-sa Maria Magdalena etc.; eu, cu voia dumneavoastră, eram Lazăr, iar Luminița, „cealaltă Marie”. La un moment dat, când am ajuns în fața ușii lui, am auzit un strigăt cutremurător dinăuntru: „Lazăre!”. Am intrat intimidat și pășind nesigur, iar Cristi se uita la mine cu un zâmbet triumfător. Mulțimile de pe dealurile Galileei, după câteva clipe de tăcere, au izbucnit în urale... Eram, deci, mici copii pe lângă Cristi Popescu, așa că o pastiluță de anafranil pe zi era numai bună, anafranil, dragostea mea!

La Spitalul 9 o duceam de două ori pe săptămână. Ea intra singură în pavilionul 11, iar eu o așteptam pe o bancă afară. Ședințele nu aveau o durată fixă și uneori puteau să ajungă și până la două ore. Doamna Moskvich le numea „ședințe de relaxare”. O întindea pe o canapea și îi spunea: „Acum nu-ți mai simți picioarele, acum nu-ți mai simți mâinile, devii tot mai ușoară...” și tot așa. Când ajungea ușoară ca fulgul, doamna îi zicea tot felul de propoziții, de genul „Nu trebuie să-ți faci griji”, „Ești în siguranță”, „Poți să-ți controlezi frica”. Uneori, când întârzia mai mult, Luminița îmi zicea că se relaxase foarte bine și că i-a fost greu să iasă din starea aceea. Alteori, după ce se ridica în capul oaselor, se întindea la discuții cu doamna.

Așa am aflat și de admirația ei pentru Vadim Tudor, și că nu a fost niciodată cu un bărbat până la vârsta de cincizeci și doi de ani cât avea (deși în tinerețe s-a îndrăgostit de unul, dar – ghinion! – l-a călcat tramvaiul), și cum a renunțat să mai creadă în psihanaliză după ce individul la care mergea i-a zis că visul pe care-l avusese, cu o lună plină, trimitea clar la un popou și la dorințele ei nemărturisite, și cum

locuiește cu mama ei, și cum e-nnebunită după pisici și i-a fătat birmaneza (nu vrei și tu un pisoi? sunt tare drăgălași!)...

Dacă Luminița îmi spunea povești dinăuntrul cabinetului 2, eu i le spuneam pe cele de-afară. Cu vremea, am început să-i știu pe aproape toți locatarii pavilionului 11. Oricum, pe cei care ieșeau pe băncile din față. Și ieșeau destui – ori la o țigară, ori pur și simplu să ia aer. Nu așteptam pe hol, înăuntru, pentru că nu aveam pe ce să mă așez. Mai târziu am aflat că în dormitoare era plin de purici (bolnavii înșiși se plângeau de asta și se scărpinau pe rupte), așa că am avut un motiv în plus să nu intru în pavilion.

În cei aproape doi ani cât mi-am făcut veacul, de două ori pe săptămână, în fața pavilionului 11, m-am obișnuit cu vecinii mei de băncuțe. Unii dispăreau o perioadă, apoi apăreau din nou în peisaj... Cel mai șocant era cum pe mulți îi vedeai un timp oameni normali, care se comportau ca oricine altcineva, de bănuiai că sunt acolo pentru cine știe ce lucru minor, iar după aceea, când veneai data următoare, îi găseai cu totul schimbați, cu privirea pierdută și mișcându-se cu încetinitorul, ca niște jucării electronice cărora li s-au terminat bateriile.

Alții, dimpotrivă, treceau brusc într-o stare de surescitare hiperactivă. Așa cum era un tip căruia eu îi ziceam intelectualul. Multe dăți îl vedeam stând liniștit pe bancă și citind o carte. Nu intra în vorbă cu nimeni și rămânea cufundat mai tot timpul în lectură. Avea trăsături elevate, purta niște ochelari fini, metalici, iar felul cum se purta, cum mergea, îi dădea o reală prestanță. Mi-am zis că trebuie să fie și el ca mine, că așteaptă pe cineva care se tratează înăuntru... (De fapt, pe băncile acelea nu stăteau niciodată oameni din afară, nu veneau vizitatori, rude, ca la celelalte spitale.) Până când l-am văzut în criză. Era un alt om. Intelectualul fin se transformase, peste noapte, într-o fiară. Cu privirea hăituită, părul răvășit și hainele puse strâmb pe el, se plimba pe aleile din fața pavilionului ca un leu în cușcă. Trebuie că avea o graniță imaginară, pentru că, în ciuda agitației, nu se ducea prea departe. Dădea rotocoale și mergea de parcă s-ar fi grăbit undeva și era în foarte mare întârziere. Totul acompaniat de un gâfâit foarte

sonor, gutural, ce părea mai mult o horcăială. Deși era o vreme destul de urâtă, se îmbrăcase cu niște pantaloni de stofă, iar în sus avea doar cămașa de pijama, încheiată strâmb. În picioare târșâia niște șlapi. S-a învârtit ce s-a învârtit, până când a intrat valvârtej în pavilion. S-a întors peste câteva minute, cu mâinile pline de sânge, a prins puternic un stâlp în brațe și a început să urle. Nu urla tare, dar era un sunet destul de anormal pentru o ființă omenească – gâjâit, nu știu cum. Și, în orice caz, sfâșietor. Îmi închipuiam, așa cum văzusem prin filme, că vor apărea ca din pământ câțiva zdrahoni în halate albe și, după o luptă disperată, îi vor pune cămașa de forță. Omul se va zbate, va urla, va da din picioare ca un gândac căzut pe spate, iar zdrahonii îl vor lua pe sus și-l vor duce într-o sală pustie, unde îl vor lega de pat și-i vor pune electrozi pe creștet. Intelectualul meu a urlat câteva minute bune, până când a venit o asistentă la el. Una micuță, bondoacă și cu înfățișare de femeie de serviciu.

— Ce-ai, mă?! Hai, fii cuminte! Fii cuminte!!

Tipul se uita la ea speriat și, încetul cu încetul, și-a transformat urletele în scâncete.

— Hai, fii cuminte! Lasă stâlpul și vino aici! Vino aici! Aici! Hai! Cuminte!

Și i-a întins mâna așa cum îi întinde mămica puiului ei de câțiva anișori. Vocea ei rămânea însă fermă:

— Lasă stâlpul și vino aici!!

I-a repetat de câteva ori, din ce în ce mai apăsat, până când omul a început să se smiorcăie ca un copil răzgâiat, a lăsat stâlpul, a luat-o de mână și a urmat-o spășit în pavilion...

Alții se manifestau verbal și spuneau precipitat vrute și nevrute, chiar dacă nu-i asculta nimeni. Uneori ceilalți bolnavi strigau la ei să tacă. Tăceau pentru câteva secunde și începeau iarăși.

— Taci! le strigau din nou.

— Da, tac! Tac. Da’ să știți că vine mămica lui și ne ceartă. Păi de ce să vină? Nu se poate una ca asta! Eu i-am zis: du-te și vezi de lucrurile ălea, să fie în ordine!...

— Taci odată, nebunule! (Era comic cum se făceau ei între ei nebuni...)

— Da, tac! Că doar nu te duci să le iei tu, că sunt prea grele. Trimite-o pe Vicuța, că se descurcă ea. Știe ce să le facă. Da' biletele le-ai cumpărat? Că nu se mai găsesc la alimentara. Au băgat pulpe și le-au dat pe toate...

Până la urmă ceilalți se lăsau păgubași și plecau. Individul rămânea pe bancă și-și depăna în continuare ofurile.

Odată m-a prins și pe mine unul din specia asta, a oratorilor. Pot să vorbească la o adică și singuri, dar, dacă-i ascultă cineva, este de-a dreptul perfect. Stătea pe o bancă din apropiere, drept, nerezemat, căuta cu privirea în stânga și-n dreapta ceva și, din când în când, scutura puternic din cap. Îl știam, era tipul care, în prima zi când venisem la Spitalul 9, se arătase interesat de datele de strângere a chiulasei. Când mi-a întâlnit privirea, mi s-a adresat politicos:

— Nu vă supărați că intervin, aș vrea să vă întreb ceva.

Nu a mai așteptat răspunsul meu și a început să turuie spre mine de pe banca pe care stătea.

— Ce se poate face în situația actuală? Căci, domnul meu, rușii or să cucerească lumea! Da!... Sunt dați naibii rușii ăștia! Aii de mine!... Păi știți ce-or să facă? Ehei! Nici nu vă gândiți! Stați aici pe bancă, la soare, păsărelele ciripesc frumos și, deodată, hopa! Te trezești că rușii au cucerit lumea. Au cucerit lumea! Pe toată! Și pe americani, și pe francezi, și pe englezi, și pe pakistanezi, și pe mongolezi. Da' pe mine nu mă duc! Nu mă duc, că eu le știu secretul. Le știu arma lor secretă. Marrma lor de ruși! Le știu arma secretă: Moskvich-urile. Au împânzit lumea de Moskvich-uri și cu asta au cucerit-o deja. Mașină bună, n-am ce zice! Băieți deștepți! Da' eu le știu secretul, că și eu sunt deștept. Pe mine nu mă duc. La ora H, toate Moskvich-urile din lume se vor transforma în sateliți interplanetari și cu asta vor controla tot ce mișcă. Vor controla tot ce mișcă! Unde să te mai ascunzi atunci? Că te vede Moskvich-ul oriunde te-ai băga! Acum sunt doar niște mașini – mașini bune! Da' le-au pus în ele un cip și, la ora H, se vor transforma în sateliți. În sateliți interplanetari. Ei nu trebuie decât să apese pe buton. Pac! Și Moskvich-ul își ia zborul și se stabilește pe

orbită. Ce mai faci atunci?... Eu de-aia mi-am și luat Moskvich, să-i descopăr cipu'. Nuuu, că nu vreau eu să le fac jocul rușilor! Nuu!... Eu vreau să le descopăr cipu'. Unde e? L-am căutat și-n carburator, și-n cutia de viteze, și-n bobina de inducție, am desfăcut și blocu' motor. Nimic!... Unde e? L-au ascuns bine, ai naibii! Da' nu mă las! Vreau să le descopăr cipu' și să-i dau în gât. Am vorbit și cu președintele Americii de chestia asta. El mi-a zis: „Descoperă cipu', dragul meu, și dup-aia avem noi ac de cojocu' lor!". Ehe!... să vezi ce le mai fac americanii atunci! Da' eu trebuie mai întâi să descopăr cipu'. Cipu' lu' tipu'. Cipu' lu' tăticu'. Hai, vino la tata, vino la tăticu' tău!... Da' asta până la ora H minus epsilon. Că altfel rușii or să cucerească lumea! Rușii roșii or să cucerească lumea! Rrușii or să rroadă lumea și-or s-o facă rroșie. Rrușine să lăsăm lumea pe mâna rrușilor! Rrușine mare! Rrușine! Să-ți fie rrușine! Cum ai putut să faci una ca asta?! Ți-am zis să fii cuviincios. Bagă rușinea-n pantaloni! Bag-o! Leag-o! Treabo!! Trreaboo!!...

Da, am asistat la multe cât am stat pe băncuță în fața pavilionului 11. Existau lucruri mai rele pe lume decât ce trăia Luminița (deși asta, drept să spun, nu mă prea consola cu nimic). De vreo două ori am văzut și brancardierii ieșind cu o targă pe ușă, iar pe ea un corp acoperit cu un cearșaf.

Epoca doamnei Moskvich s-a încheiat tot la fel de repede cum a început (a-nceput, ca orice chestie, dintr-odată, și tot așa s-a și terminat; iar azi o vedem și nu e).

La un moment dat doamna i-a zis Luminiței să nu mai vină la spital, ci la ea acasă, pe undeva prin Drumul Taberei. Ne-am dus de vreo câteva ori în apartamentul ei de bloc și, în timp ce Luminița se retrăgea cu doamna în dormitor, eu mă întrețineam, timp de vreo oră și ceva, cu mama Domniei Sale și cu pisicile Domniei Sale în sufragerie. Am aflat totul despre drăgălașele de ele – cum o cheamă pe fiecare, unde le place să stea, de câte ori au fătat, amănunte picante ale poveștilor de amor, ce preferințe culinare au, ce boli au avut, cât de păcătos e reumatismul ăsta, ce este viața și, în general, cât de deștepte sunt, cum înțeleg totul sau cât sunt de afectuoase. Mă gândeam că urma să-mi petrec alți câțiva

ani în compania doamnei bătrâne și a pisicilor – și că drăgălașele vor ajunge să-mi spună și ele până la urmă povestea Moskvich-urilor interplanetare. Sau oricare alta, la fel de genială.

Însă n-a fost să fie așa. După ce am plecat odată din Drumul Taberei, Luminița mi-a spus ce-i propusese doamna Moskvich în obișnuita lor discuție de după ședința de relaxare. „Ce stai tu cu ăsta? (ăsta, adică eu) Lasă-l și vino aici, să stai cu mine."

— Așa că, mă-nțelegi, nu mai pot merge la ea... Nu știu, dar a ajuns prea departe.

Auzeam pentru prima dată asemenea lucruri, deși, după câte se vedea, aveau deja o istorie.

— Cum adică „a ajuns prea departe"? Ai mai avut astfel de semnale de la ea?

— Aaa, nu!... mi-a răspuns ea parcă încurcată (să fi fost încurcată sau doar să mi se fi părut mie?). Dar, nu știu cum să-ți zic, parcă presimțeam.

I-auzi, ce interesant! Și eu nu presimțisem nimic... Discutam despre tumultuoasa viață a pisicilor și credeam că toate-s bune și frumoase.

— Cum presimțeai? Ce te-a făcut să ai bănuieli? am insistat eu.

— Așa... am avut eu un *feeling*.

Ce ți-e și cu *feeling*-ul ăsta! Lucru mare!...

PARTEA A TREIA

Și-al Sfântului Duh

Pierderea ajutorului doamnei Moskvich n-a fost o tragedie, pentru că noi – dacă nu știați – ne bucuram la ora aceea de ajutorul lui Dumnezeu. Dumnezeu, drăguțul, care are grijă de toate, se ocupa, printre picături, și de umilele noastre existențe. De ceva vreme avuseserăm grijă să-i atragem atenția asupra noastră printr-o viață cumpătată, rugăciune, post, mers la sfânta liturghie duminică de duminică, cunoașterea învățăturilor Domnului și respectarea lor. (Nu-i așa că nu vă așteptați la așa ceva? Trebuie să recunoașteți, totuși, că acum câteva zeci de pagini v-am prevenit că urmează și o astfel de poveste.)

Aventura mea religioasă a început într-o zi geroasă de decembrie, mai precis în a doua zi de Crăciun. Dumnezeu a vrut ca, odată cu Nașterea Mântuitorului, să mă nasc și eu ca un om nou, drept-credincios, și să pun orânduială în viața mea, atât de încercată de ale ei valuri. Căci ce este omul fără Dumnezeu decât o coajă de nucă aruncată pe o mare tumultuoasă? Știam eu, de când studiasem oracolele școlare pentru lucrarea de licență, că „Omul e o barcă,/ Sufletu-i pilot,/ Viața este marea,/ Iar mormântul port”, dar niciodată, până nu L-am descoperit pe Dumnezeu, nu mă gândisem serios la acest lucru...

Eram la ai ei.

(În momentul acesta vă întrebați: „Ia stai așa! Nu zicea că se certase cu părinții – și cu unii, și cu alții? Ce caută acum la ei?” ...Sau poate că nu vă întrebați, pentru că sunteți oameni deștepți și știți că timpul le rezolvă pe toate, că sângele apă nu se face sau cunoașteți anatomia simplă a unei inimi de părinte. Pe de altă parte, v-ați dat deja seama că nu urmăresc ca pistolul din primul act să se descarce până la sfârșit în pieptul cuiva. Și nici nu mă interesează să reconstitui întreg scheletul de dinozaur pe care-l dezgrop... Dar acum, dacă tot am deschis această paranteză, pot să le spun celor interesați de coerență că după ceva vreme ai ei ne-au acceptat împreună și, din când în când, mai mergeam pe la ei. Cât despre ai mei – peste ceva timp am ajuns să mă împac tacit și cu ei, iar când ne vedeam totul era OK, de parcă nimic nu se întâmplase. Și unii, și alții jucam o amnezie

binevoitoare. Uneori oamenii preferă să ascundă mizeria sub covor – nu de ochii lumii, ci de propriii lor ochi – pentru ca viața să li se pară mai uscată, mai curată și, în plus, acum la un preț mai mic.)

Mă aflam, deci, la ai ei, într-o iarnă foarte geroasă, la câțiva ani după vara vrajbei noastre. Deși în apartament era aproape la fel de frig ca afară, de uneori vedeai cum îți ies aburi pe gură, țânțarii erau nelipsiți și zburdau veseli prin peisaj până le tăia elanul insecticidul de noapte bună. În plus, la vremea somnului tăticul mai avea grijă să pună niște cărămizi în cuptor, să le încingă bine, să le învelească apoi în mai multe cârpe și să le vâre sub plapumă, ca să ai așternutul cald când te bagi în pat. Oricum, peste pijama trebuia să îmbraci și un pulover, că altfel te trezeai a doua zi înțepenit. (Asta se-ntâmpla la câțiva ani după căderea lui Ceaușescu, într-un oraș în care – după cum spuneam – foștii activiști erau iubiți și votați cu patimă.)

Firește, nu muream de plăcere să merg acolo și să retrăiesc deliciile frigului ceaușist, să călătoresc înapoi în vremea când singura sursă de căldură în apartamente era aragazul din bucătărie. Dar Luminița voia să fie cu mămica și tăticu' de Sărbători, care trebuie petrecute – nu? – în familie. Acum tatăl nu mai era cel care-i făcuse copilăria un coșmar, care-o maltratase și spărgea ușile când ți-era lumea mai dragă. Era doar un bărbat cu părul alb, ceea ce-i dădea o înfățișare de bătrân sfătos și blând, din vorba căruia nevastă-sa nu ieșea niciodată (semn că avusese și el cândva vremurile lui de glorie). Care se pricepea la toate și-ți explica insistent cum devine de fapt chestia și ce se află în spatele ei. Tăticu' știa și zișii întotdeauna. Nu suporta să fie contrazis. Când tăcea, îl vedeai cum își încordează mușchii maxilarului și, dacă ți-ai fi apropiat urechea de falca lui, cred că ai fi putut auzi cum scrâșnește, tainic, din dinți.

Cum în restul apartamentului nu era de trăit (sufrageria era folosită pe post de frigider, pentru castroanele cu piftie și oala cea mare cu sarmale), toată suflarea se strângea în bucătărie, unde ardeau necontenit toate cele patru ochiuri ale aragazului. Asta te apăra de frig, dar îți dădea în scurt timp o vagă durere de cap însoțită de amețeală, din cauza gazelor arse.

Bucătăria era mică și ne înghesuiam cu toții acolo. Eu, Luminița și tatăl ei stăteam pe scaune în jurul mesei, iar mămica se învârtea necontenit în jurul aragazului și prepara mâncăruri peste mâncăruri. Pe care, imediat ce le termina, ți le punea aburinde în față. Dacă refuzai, era o adevărată tragedie. Dacă nu voiai și porția a doua, era iarăși o tragedie, pentru că însemna că nu-ți plăcuse. Femeia se jignea foarte ușor când era vorba de ceea ce prepara, pentru că făcutul mâncării rămăsese singura ei rațiune de a fi.

Eram, deci, ghiftuit de bucatele cu care mă îndopa mama Luminiței, cu capul calendar de discursurile lui taică-său și amețit de gazele amestecate judicios cu mirosurile cratițelor de pe foc. La un moment dat, pe când îmi veneau pe gât tot felul de mâncăruri grase, mi-am zis: Stai așa! Crăciunul nu înseamnă numai sarmale, piftie, cârnăciori, tobă și caltaboși. Cu ce mă deosebesc eu de toți oamenii ăștia superficiali care nu știu altceva decât să bage-n ei? Crăciunul e o sărbătoare creștină! – redescopeream eu apa caldă. Ce fac creștinii de Crăciun? Păi, până la Crăciun țin post. Eu nu-l ținusem, așa că acest punct cădea. Și ce mai fac? Merg la biserică. Bun! Se spovedesc și se împărtășesc. Ei, păi vezi? Așa mai vii de-acasă!... Voi merge și eu să mă spovedesc și să mă-mpărtășesc.

De fapt, voiam să evadez cumva din infernul din bucătărie la care fusesem osândit. Și să mă curăț de păcatele exceselor alimentare, pe care le simțeam cum apasă. Dacă eram în America, probabil că aș fi mers la o sală de forță să-mi vărs amarul pe fiare. Sau m-aș fi trezit cu noaptea-n cap și m-aș fi dus la jogging. Mă aflam în România, așa că m-am trezit cu noaptea-n cap și m-am dus la biserică.

Era o bisericuță veche la capătul celălalt al orașului, pe care-o vizitasem cu câteva zile înainte împreună cu Luminița. Bântuiam, la derută, pe niște străduțe prin preajmă, am dat de ea, ne-a intrigat cum era înfiptă acolo, în acea zonă liniștită, și am intrat. Iar înăuntru, în ciuda aerului stătut, cu un vag miros de bătrân incontinent, ne-a plăcut. Toate icoanele acelea afumate îi dădeau un aer pe care-l consideram autentic. Trebuia să fi fost o biserică veche, că prea era afumată!

Mi-am zis că acolo trebuie să merg. Între două refluxuri esofagiene, l-am întrerupt pe tăticu' din nu știu ce teorie de-a lui și l-am rugat să-mi dea și mie ceasul deșteptător.

— Da' ci-ți trebuie ție ceasu' dișteptator? m-a fulgerat el scurt cu privirea, iritat că l-am întrerupt.

— Să mă trezesc mâine de dimineață.

— Di ci vrei sî ti scoli tu di dimineațî?

— Vreau să merg la biserică.

— La biseericî?! Ci sî faci tu la bisericî?

— Să mă spovedesc.

În bucătărie s-a lăsat dintr-odată tăcerea. Se auzea doar cum bolborosește ceva într-o cratiță pe foc. Pe sub geam au trecut niște oameni, care vorbeau în legea lor. Mămica se întrerupsese din mestecatul maionezei și se uita la soțul ei ca picată din lună. După ce-a schimbat câteva priviri cu mămica, tăticu' a spart tăcerea, adresându-i-se ei:

— I-auzi, tu! Vrea sî si ducî sî si spovedeascî!...

Mămica a dat din cap fără să zică nimic. Cu siguranță, amândoi gândeau despre mine că trebuie să am păcate mari din moment ce m-am gândit la asta. Am eu un lucru teribil care mă copleșește și pe care trebuie să-l mărturisesc!... Iată că se confirma că baiatu' aista, care sucise mințile fetei lor, nu era în regulă. Pe mine însă mă durea undeva de ce gândeau ei, că le dădusem satisfacție sau că se adeverea pentru a nu știu câta oară că tăticu' știe ci zâci. Luasem hotărârea să merg să mă spovedesc și deja mă simțeam mult mai bine. Parcă și chestiile care-mi veneau pe gât se mai potoliseră.

Cum nu știam la ce oră începe programul la biserică, m-am gândit să mă scol de la șase și jumătate. Dacă voi fi acolo pe la șapte, preotul va avea timp cu siguranță să mă spovedească înainte de slujbă.

Tăticu' nu mi-a dat ceasul, pentru că avea nevoie de el: când se scula noaptea să se ducă la toaletă, trebuia să vadă cât era ora. (Și se scula des, pentru că era fericitul posesor al unei colite și al unei pancreatite cronice, după cum știm.) Dar va avea el grijă să mă scoale. La șase jumate zic? Bine, cum știu eu... Mă va scula la șase jumate.

Noaptea a trecut fără nu știu ce revelații sau apariții ale Maicii Domnului în vis, iar la ora stabilită un cap cu

o aură albă stătea în deschizătura ușii de la dormitor și-mi zicea să mă trezesc. Înainte să vină la mine, tăticu' mersese la baie, fapt pe care l-am simțit când am fost să mă spăl. Când am ieșit de la baie, m-am ciocnit de mama Luminiței, care aștepta cuminte, în întunericul holului, să intre. Eram prea adormit ca să-mi sară inima din loc. Luminița nu se trezise. Mă felicitase în seara precedentă, când am ajuns amândoi în dormitor, pentru hotărârea pe care-o luasem și-mi spusese că poate, cândva, o să meargă și ea să se spovedească.

M-am îmbrăcat cât am putut de gros, cu două pulovere unul peste altul, paltonul și, cum nu aveam altceva, mi-am tras pe cap un fes de lână gri de-al Luminiței. M-am uitat în oglindă și arătam ca un papă-lapte cu căciula aia. Nu-i nimic – mi-am zis – la biserică nu te duci să faci parada modei. E chiar mai bine să arăți idiot și să nu ieși în evidență cu nimic. Eram, deci, așa cum trebuia.

Am plecat de-acasă cu însuflețire, dar mă simțeam cam năuc de somn. Aerul rece de afară nu m-a trezit, așa cum mă așteptam, și, chiar dacă mergeam cu pas grăbit, dormeam în continuare pe mine. Mi se părea foarte straniu ce făceam, cum traversam eu orașul acela pustiu și întunecat – și parcă trăiam un vis. Sub pașii mei, zăpada înghețată trosnea, iar zgomotul, reflectat de blocurile sumbre pe lângă care treceam, se auzea ca-ntr-un depozit gol. La scurt timp mi-a înghețat fața, iar nările au început să mi se lipească, de frig. Încheieturile degetelor mă dureau deja, deși îmi băgasem mâinile înmănușate în buzunarele de la palton. Dincolo de gerul năprasnic, pustiul prin care înaintam îmi dădea fiori pe șira spinării.

Pe la jumătatea drumului mi-a trecut prin cap să mă întorc. Imediat însă mi-am alungat o astfel de idee. Nu, nu m-am gândit că sunt ispitit de diavol, care nu voia ca eu s-o apuc pe drumul cel bun și să mă eliberez de lanțurile păcatelor, ci am văzut, într-o străfulgerare, fața tăticului și zâmbetul de satisfacție că dădusem greș. A zis el că baiatu' aista nu-i bun de nimic! „Nu se poate, trebuie să ajung la biserică!", mi-am zis dârz și mi-am continuat marșul către Polul Nord. Când voi implânta steagul victoriei, Dumnezeu mă va răsplăti cu siguranță pentru sacrificiul făcut...

În curtea bisericii era liniște și întuneric ca într-un mormânt, iar pe ușa sfântului lăcaș trona un lacăt mare. M-am oprit din elanul meu de temerar explorator și o picătură din nas mi-a căzut, ca o lacrimă, în fața porților închise ale Raiului. Am mai încercat o dată ușa... Nu-mi venea să cred. O-ncurcasem! Dacă mă puneam pe așteptat, înghețam de tot. Dacă făceam drumul înapoi, înghețam de asemenea, căci deja simțeam cum îmi degerau picioarele. Am mai dat un ocol bisericii, orbecăind prin întuneric și împiedicându-mă de niște gărdulețe, în speranța că voi găsi, totuși, o intrare. Nimic... Asta e! Voi face cale-ntoarsă și voi supraviețui. Măcar am încercat! Am început să pășesc încet spre ieșirea din curte, tot sperând că, dacă trag de timp, avea să vină până la urmă cineva. Am ajuns la poartă și, tot cu-ncetinitorul, am ieșit în stradă. Mi-am încordat auzul să aud vreo mișcare înăuntru. Tot nimic... Am făcut, fără convingere, câțiva pași pe trotuar, de-a lungul gardului de fier al bisericii, dar nu înspre casă, ci în direcția opusă. Am mers până am dat de niște case adormite în beznă și, tot încet, am luat-o înapoi. Când am ajuns iarăși în dreptul porții, m-am oprit dezorientat și am mai intrat o dată în curte. Dacă între timp venise cineva? Ușa bisericii – tot încuiată. „Și-or fi luat liber, că e sărbătoare” – am făcut eu haz de necaz în gând, în timp ce mă îndreptam spre ieșirea din curte. „Nu cârti!”, mi-am zis tot eu, cu o formulă pe care-o auzisem nu știu unde, în vreo predică, ceva. În momentul acela am distins undeva, în spatele meu, o tuse venită parcă de nicăieri. Nu zgomot de pași, nu altă mișcare. „Ăsta trebuie să fie un semn de la Dumnezeu!”, m-am gândit eu și mi-am ciulit iarăși urechile pe sub fesul de lână al Luminiței. După câteva momente de tăcere am auzit o cheie cum se răsucea în lacătul de la ușa bisericii și un nou acces de tuse. Apoi s-a aprins lumina înăuntru.

Era – probabil – preotul, slavă lui Dumnezeu! Asta da minune!

Am intrat și eu în biserică, dar părintele nu se vedea nicăieri. M-am așezat cuminte într-o strană și, cu căciula în mâini, am început să mă uit pe zidurile afumate. Ce-am să-i spun la spovedanie? Păi, în primul rând, că am ridicat mâna împotriva tatălui meu – care trebuie să fie un păcat groaznic... Că m-am certat cu părinții. Apoi, că

nu obișnuiesc să merg la biserică. Și că nu am ținut post. Și că nu-mi fac rugăciunea seara, așa cum m-a învățat bunică-mea când eram mic. Și că mai înjur din când în când. Și că mai și mint. Și că prin clasa a opta am devenit pasionat de paleoastronautică, după ce am citit cartea *Amintiri despre viitor,* și eram convins că Dumnezeu este extraterestru. Și acum mă mai vizitează uneori gândul că, de fapt, carul de foc al Sfântului Ilie era o navă cu autopropulsie. Sau că steaua care i-a călăuzit pe cei trei magi era un OZN. Și că sunt leneș. Și că sunt cam egocentric. (Oare să-i spun „egocentric", o înțelege cuvântul? Mai bine să-i zic ceva pe-aproape, că sunt orgolios sau mândru. Da, „mândru" e mai bine, pentru că ăsta e un păcat mare – din cauza mândriei a căzut și Lucifer, nu?) Și că am tot felul de răutăți. Să-i spun și că m-am masturbat în adolescență? Trebuie! Cam penibil, dar o s-o fac, văd eu cum îi zic... Și că nu-mi iubesc aproapele, că sunt destul de mizantrop. Și că nu-mi iese niciodată chestia cu întorsul obrazului celălalt... Multe păcate!... Oare unde-o fi preotul ăla?

Gândului meu i-a răspuns un acces de tuse care venea din altar. Mi-am zis că ar fi bine să-i semnalez și eu prezența mea și m-am forțat să tușesc. Mi-a ieșit o tuse scremută, un fel de dres glasul. Atunci am văzut un cap foarte bărbos cum se ițește după o draperie a altarului.

— Bună dimineața! i-am zis eu.

Capul a dispărut la loc fără să spună nimic.

La scurt timp a mai venit un nene, tot cu barbă mare, care s-a închinat cu mătănii ample pe la toate icoanele, s-a dezbrăcat fără să-mi arunce o privire, și-a aranjat cu grijă hainele într-un cui bătut în lemnul stranei, a deschis o carte și a-nceput să citească cu glas tare rugăciuni. Am ascultat ce-am ascultat rugăciuni, până când mi-am luat inima-n dinți și m-am dus la draperia pe după care apăruse capul. Nu puteam să ciocănesc în ea, așa că am zis:

— Nu vă supărați...

Nu mi-a răspuns nimeni. Se auzea doar vocea celui care citea imperturbabil în strană. Am așteptat puțin, apoi am zis din nou:

— Nu vă supărați, domnu' părinte!

Mi s-a părut că „domnu' părinte" suna ca dracu', dar o zisesem... Ori domn, ori părinte – era clar că cele două nu mergeau împreună! Domnu' sau părintele însă nu a dat nici de data aceea vreun semn de viață. Nu știam ce să mai fac. Să mă întorc în strană? Am mai scos o tuse forțată fără prea mare convingere, dar, pe când mă pregăteam să mă duc la locul meu, a apărut din nou barba de după perdea.

— Ci dorești?

(Preotul, ca și medicul, te tutuiește – căci ce e preotul dacă nu un medic de suflete?)

— Mă scuzați... Aș vrea și eu să mă spovedesc și să mă împărtășesc.

Barba a făcut ochii mari:

— Acu'?!

— Nu se poate acu'?

— Păi nu sî prea poati... Stai mataluțî la Sfânta Liturghie șî dup-aia mai vorbim.

Și a dispărut după draperie.

M-am întors la locul meu și m-am pus pe așteptat. După ceva vreme au început să vină și alți oameni. Femeile erau cu baticuri și broboade (unele, mai răsărite, cu baticul pus peste căciula de blană), iar bărbații cu bărbi foarte mari, ceea ce-i făcea să semene între ei și cu preotul, de parcă erau frați gemeni. Cu toții, înainte de orice, se închinau pe la icoane. Unii făceau mătănii smucite, alții, mai liniștiți, atingeau podeaua doar cu degetele după fiecare cruce, ca și când ar fi cules niște scame de pe preș. Vedeam pentru prima oară chestia asta. Să fi fost un fel de a-și lua energie de la pământ? Sau, dimpotrivă, un mod de a-și descărca energia acumulată în timp ce făceau crucea?

Am plecat de la locul meu și m-am dus să mă închin și eu la icoane, să încerc noua metodă de făcut crucea, cu împământare.

Bun, să mă concentrez. Deci: în numele Tatălui, al Fiului și-al Sfântului Duh. Amin. La „Amin" cred că trebuie dusă mâna la podea. OK, mai fac o dată. În numele Tatălui, al Fiului și-al Sfântului Duh. Amin.

Îmi ieșea destul de bine mișcarea, numai că, deși am încercat de mai multe ori și pe la icoane diferite, nu simțeam nimic deosebit la contactul cu pământul – nici încărcare, nici descărcare. Am reușit doar să-mi pierd

căciula pe undeva pe acest drum al crucii de la o icoană la alta. Am luat-o înapoi pe traseu și am găsit-o în cele din urmă printre picioarele unei femei îmbrobodite, care, cu mâinile împreunate și fața puțin ridicată, asculta cu evlavie rugăciunile care se citeau. Când m-am aplecat să o iau, femeia a făcut rapid un pas înapoi, a zis „Ptiu, drace!” și a-nceput să se închine cu cruci largi. ...Adică eu eram ăla? Mie mi-o fi zis „Ptiu, drace!”? Poate că dacă mă văzuseră străin pe-acolo și că nu-mi iese din prima crucea aceea acrobatică, or fi crezut că sunt dușmanul infiltrat.

— Vă rog să mă scuzați!... i-am zis încurcat femeii care se uita chiorâș la mine și bătea în continuare cruci.

Mi se părea că toată lumea mă privește cum fac gafe peste gafe, cum mă dau de fapt de gol. Nu-l rabdă Dumnezeu, drăguțul, pe intrus și-l demască imediat! Domnul are grijă de mioarele din turma sa, să nu fie înșelate de lupi îmbrăcați în piei de oaie. „Nu vei reuși tu să ne duci așa de ușor”, behăiau oițele în cor. Să dăm slavă lui Dumnezeu că ne-a arătat înc-o dată de cine să ne ferim!

Îmi venea să intru în pământ de rușine... Mi-am zis că ar fi mai bine să mă refugiez la locul meu, numai că l-am găsit ocupat, așa că a trebuit să rămân în picioare. Simțeam nevoia să mă sprijin de ceva și, cum nu aveam de ce, mi-am proptit privirea în pământ și am așteptat să înceapă slujba.

A trecut o veșnicie până a început și, dup-aia, a durat o altă veșnicie. Mi se părea că nu se mai termină. Când îmi ziceam că gata, s-a încheiat, auzeam pentru a nu știu câta oară un „Iarăși și iarăși Domnului să ne rugăm” și totul o lua de la-nceput, iarăși și iarăși. Coloana mă durea groaznic, iar prin picioare simțeam furnicături. Mai schimbam de pe un picior pe altul, dar nu ajuta prea mult. Când se așezau cu toții în genunchi, mă bucuram că mă mai relaxez și eu. Dar bucuria nu ținea mult, pentru că în scurt timp îmi amorțeau gambele și începeau să geamă rotulele sub greutatea corpului. Când se ridicau ceilalți, făceam eforturi disperate să-mi îndrept picioarele. Oamenii din jur nu păreau că suferă și erau preocupați doar să cânte cu însuflețire când le venea rândul, să facă cruci și să culeagă scame. Aveau antrenament – era clar! Și asta nu numai cei viguroși și-

n floarea vârstei, ci chiar și mămăile îmbujorate și îmbrobodite. Credința te călește, cu siguranță, te face supraom, insensibil la durere. Și-ți dă o infinită răbdare să suporți, dacă nu chiar să te bucuri de aceleași lucruri repetate la nesfârșit. Poate că noutatea-i de la diavol. Ce e de la Dumnezeu s-a spus deja și nu trebuie decât repetat. Iarăși și iarăși...

Când s-a terminat slujba, nu mă mai gândeam de mult la astfel de lucruri. Nu mă mai gândeam la nimic, nu mai vedeam nimic în jurul meu. Aveam gol în cap, eram anesteziat cu totul și nu-mi doream decât să ajung acasă și să mă bag sub plapumă. Gata, greul a trecut! Acum o să mă spovedesc, apoi mă împărtășesc – și plec acasă. Cât să mai dureze cu totul? Vreo zece minute, să zicem, după care alte douăzeci drumul până acasă.

Preotul a ieșit din altar, dar s-a apucat să miruiască. Uitasem: mai era și miruirea! Treizeci de minute până ce termină de miruit. M-am așezat și eu la coadă să fiu uns pe frunte. Coada înainta însă destul de greu, pentru că preotul nu se grăbea deloc și din când în când se mai și oprea să vorbească cu câte un enoriaș. Când mi-a venit rândul, i-am zis:

— Nu m-ați uitat...

— Nu, draguțî, cum sî ti uit? m-a asigurat el, în timp ce-mi întindea mâna la sărutat.

I-am sărutat-o și mi-am târât picioarele spre strană, căci acum se eliberaseră locurile. Când m-am așezat, am văzut cu adevărat ce înseamnă să beneficiezi de harul divin. Îl simți în toată splendoarea lui (așa cum trebuie) doar când ești în suferință. Și dai slavă lui Dumnezeu. Slavă Domnului! Bucata de scândură pe care-mi așezasem fundul era pentru mine Raiul – și eram fericit. Nu-mi doream mai mult de la viață. Poate că ăsta-i și secretul fericirii, mi-am zis: chin și privațiuni cât cuprinde, pentru ca apoi lucrurile normale să ți se pară mană cerească. După ce ai mărșăluit prin deșert, un pahar cu apă e cea mai bună băutură din lume... (Iată, deci, că o slujbă bine administrată te face și mai înțelept.)

De pe locul meu priveam acum liniștit cum se scurge coada către cel care împărțea mângâierea Domnului pe creștet. După ce a terminat de miruit ultima persoană, preotul a dispărut în altar și s-a întors

peste câteva minute bune. Dar nu pentru mine: niște enoriașe îl rugaseră să sfințească ceva, așa că am mai asistat la încă o slujbuliță, ca bonus pentru răbdarea cu care mă învrednicisem.

În fine, după ce a terminat cu toate operațiunile, omul mi-a făcut semn să mă apropii și s-a așezat într-o strană. M-am dus și, neștiind ce să fac, am luat loc lângă el.

— Aaa, păi nu așa! Stai mataluțî frumos în genunchi! Hai! În genunchi!!

M-am executat. Mi-a pus patrafirul pe cap, mi-a citit niște rugăciuni și din când în când trebuia să-mi zic numele de botez. Sau mi-a înșirat o listă de păcate și mi-a zis să repet după el „căci acestea șî mai mult dicât acestea am facut". Apoi a terminat de citit, mi-a luat patrafirul de pe cap și și-a apropiat barba de fața mea, ca și când ar fi dat să mă sărute pe gură.

— Ia spuni! m-a îndemnat el. Începe cu celi mai greli.

Și am început să-i spun. În primul rând de chestia cu taică-meu, că doar era un păcat groaznic, nu? Omul nu zicea nimic. Văzând că tace, am continuat și cu celelalte.

— Mândria – groaznică și ea –, căci Lucifer din cauza ei a căzut, am vrut eu să-mi arăt cunoștințele. Și minciuna cred că-i destul de gravă. Și neiubirea de aproapele. Și să știți că în adolescență m-am masturbat. Iar înainte cochetasem cu paleoastronautica, adică cu ideea că Dumnezeu ne-a vizitat Pământul într-o navă spațială.

— Ia lasî aiestea! Spuni-mi: cu dragostea cum stai?

Am rămas cam fără grai, nu mă așteptam la o asemenea întrebare într-un asemenea loc, mai ales că zicerea aceea, „Cu dragostea cum stai?", era dintr-o reclamă și toată lumea făcea haz de ea. Era pe buzele tuturor și îi auzeai și pe puști zicând-o.

— Păi, cum să stau?... Bine...

— Bini, bini, da' cum?

— Cum adică – cum?

— ...Ești cu vreo fatî?

— Da, sigur că da...

— Bun așa! Acu' ia spuni: trăiți împreunî?

— Adică dacă... Da, trăim împreună.

— Ei, păi cu aiasta trebuia sî începi! Aista-i cel mai greu pacat.

— Păcat?! Dar ne iubim!..

Mi se părea că dragostea te absolvă de orice păcat. Dragostea înnobilează. Dragostea îndelung rabdă, dragostea este binevoitoare, dragostea nu pizmuiește, nu se laudă, nu trufește. Dacă dragoste nu e, nimic nu e. *All we need is love*! E păcat doar atunci când o faci cu cine apuci, pentru a-ți satisface poftele, nu când iubești.

— Ci dacî vă iubiți? Vorba-i cî nu sunteți cununați în Sfânta Biericî, mi-a întrerupt preotul elanul. Trăiți în pacat. Mari pacat! Pentru aiasta, nici nu pot sî-ți dau Sfânta Cuminecaturî. Ai mâncat ceva di dimineațî?

— Nu, n-am mâncat, că voiam să mă împărtășesc.

— E, eu o sî-ți dau sî iai niști sfântî aghiasmî, sî ti curețe. Da, și trebuie neapărat s-o iei di soție. Nu mai puteți sî mai trăiți în așa di mare pacat. Ia sî veniți voi la mine sî vă cunun!

N-am mai apucat să mai zic nimic, că mi-a pus din nou patrafirul pe cap și a-nceput să zică ceva, ca dat cu repezitorul. Apoi s-a ridicat, s-a furișat pe lângă mine și a dispărut în altar. A revenit după câteva minute de după perdea, cu o lingură în mână.

— Hai, ci stai acolo? mi-a zis când a văzut că rămăsesem așa cum mă lăsase.

M-am dus la el și mi-a întins să iau din lingură. Mi s-a părut că lingura era cam murdară, dar nu mai aveam cum să mai dau înapoi.

— Cu grijî, sî nu dai pi jos. Hai, gura mari!

Am deschis gura, iar el mi-a împlântat lingura până în amigdale, a vărsat conținutul și a retras-o rapid. Mă simțeam ca după o consultație la medic, când îți bagă fierul acela în fundul gâtului să vadă mai bine. Dar apa a fost bine-venită, că-mi era gura uscată de sete. M-am abținut cu greu să nu-i mai cer.

— Hai, acu' du-ti frumușăl acasî, vorbești cu fata ș-apoi veniți sî vă fac celi trebuitoari pentru Sfânta Cununie.

Am plecat de la biserică pe trei cărări, ca după o noapte de chef. În plus, îmi mai era și o sete groaznică. Cum să mă fi căsătorit atunci? Nu mă gândisem niciodată la așa ceva. Când strigase la Luminița tatăl ei cu „N-am bani sî ti mărit!", mi se păruse o gugumănie.

Cine vorbise de asta? Noi ne iubeam, stăteam împreună, „trăiam împreună” – și asta ne era de ajuns. Dac-o fi să ne căsătorim, o vom face mai încolo. Să terminăm facultatea, să ne așezăm la casa noastră și de-abia atunci putem „să întemeiem o familie”. Unde mai pui că o familie presupune responsabilități, copii – iar noi n-aveam de niciunele și, în plus, Luminița nu putea să aibă grijă nici de ea singură... Nu, era clar: preotul ăsta voia să mai facă rost de o cununie, să-i iasă și lui ceva.

Pe măsură ce îmi treceau prin cap astfel de gânduri, mă enervam din ce în ce mai tare. Cum putusem să fiu așa de fraier, să mă las dus de nas de un șnapan? Auzi tu! Să mă cunune el! Asta-l interesa de fapt!... Nu faptul că păcătuiam. Cum adică să păcătuiești când ești animat de cele mai frumoase sentimente, de dragoste. *All we need is love*, nu?

Când am ajuns acasă și i-am povestit și Luminiței toată tărășenia, m-am enervat suplimentar. Să mă scol eu de dimineață, să merg prin beznă și prin frig, să aștept apoi atâta! Și pentru ce? Pentru ca un șmecheraș cu barbă să-mi spună că nu mă împărtășește dacă nu mă cunun la el?!!

Aveam, vezi bine, inima împietrită și nu vedeam calea care duce spre Dumnezeu. Nu-L vedeam pe Dumnezeu însuși, pentru că El este Calea. Și Adevărul. Și Viața. Aveam ochii acoperiți de păienjenișul păcatelor mele – cum urma să gândesc peste nu mult timp.

Revolta mea împotriva „șmecherașului” n-a durat mult, pentru că omul sădise în mine ceva care, udat din belșug de necazul cu boala Luminiței, avea să crească tot mai viguros. Mai întâi, figura preotului a-nceput să mă viziteze uneori, când făceam dragoste. Nu era neapărat „sabotorul”, preotul catolic din filmul lui Woody Allen cu spermatozoizii, dar imaginea respectivă mă făcea să nu mă mai pot implica fără niciun rest. O alungam imediat, îmi ziceam că e o prostie, dar ea rămânea acolo, în mintea mea, ascunsă în vreun cotlon și așteptând momentul prielnic să scoată capul din nou la lumină. Apoi am început să am îndoieli că omul era într-adevăr interesat să mai câștige un ban în plus cu noi. Dacă, totuși, avea dreptate? Dacă ceea ce făceam noi era un păcat groaznic? Am început să citesc tot felul de cărți

bisericești și am văzut că și ele ziceau același lucru: păcatul curviei e unul dintre cele mai grave care se pot înfăptui. Bine măcar că nu ne făcuserăm vinovați de *preacurvie,* că asta era și mai și (preacurvia este numele dat amorului când cel puțin unul din cei doi parteneri este căsătorit – firește, cu o altă persoană; e un păcat mai mare decât curvia, pentru că nesocotește și-și bate joc de sfânta taină a căsătoriei).

Am cumpărat și o broșurică, numită *îndreptar pentru Sfânta Spovedanie,* și acolo am găsit o listă cu păcatele care trebuie mărturisite și pedeapsa care se dă pentru fiecare, conform Sfintelor Canoane. După aceste canoane, preacurvia e la fel de gravă ca, de exemplu, zoofilia:

> Preacurvarii (cei căsătoriți, desfrânând cu persoane străine căsătorite se numesc preacurvari), homosexualii (homosexualii se numesc aceia care desfrânează anal bărbat cu bărbat sau bărbatul cu soția lui desfrânând în chipul arătat mai sus), cei care se împreună cu dobitoacele, cei care se împreună cu femeile lor peste fire (împreunare peste fire este atunci când bărbatul sau o femeie își fac demonica plăcere sărutându-se unde nu trebuie) cincisprezece ani să nu se împărtășească.

Pentru Biserică[2], deci, este același lucru dacă faci amor cu o femeie măritată – sau divorțată, căci divorțul nu există din perspectiva celor sfinte – și dacă o faci cu o oaie. Preacurvia e mai gravă și decât incestul între veri („Cine va curvi cu o vară primară zece ani să nu se împărtășească"), jefuirea de morminte („Jefuitorii de morminte zece ani să nu se împărtășească"), uciderea din culpă („Cine a ucis din greșeală zece ani să nu se împărtășească") sau pedofilia („Cine a desvirginat o fecioară mai mică de doisprezece ani, acela doisprezece ani să nu se împărtășească"). Lista respectivă începea cu păcatul vrăjitoriei, unde se dădea pedeapsă maximă, de douăzeci de ani, după care veneau imediat cel al preacurviei și al curviei. Niciunde nu se specificau circumstanțe atenuante dacă ar intra în calcul și dragostea. În canoanele bisericești, dragostea nu e pomenită, nu e deloc normată. Destul de curios pentru o religie a dragostei.

Spre deosebire de preacurvari însă, curvarii (noi eramăia) se bucură de un tratament ceva mai indulgent:

„Curvarii (curvie se cheamă atunci când doi necăsătoriți sau văduvi desfrânează) șapte ani să nu se împărtășească”.

Biserica pare interesată, aproape mai mult decât de orice altceva, de ce face omul în patul său și cu cine o face. Asta e una dintre primele întrebări pe care ți le pune preotul la spovedanie, iar dacă ai păcătuit în acest domeniu, nu te poți bucura în niciun caz de înțelegere. Aveam să văd că poți să fii un om fundamental rău – ți se iartă și te poți împărtăși, dacă ești în regulă din punctul de vedere al vieții sexuale. Poți să dorești răul aproapelui și să-ți faci un țel în viață din a-l urî – ești un mielușel nevinovat pe lângă cel care „s-a împreunat”, cel puțin o dată, în afara căsătoriei consfințite de Biserică. Când am ajuns să frecventez slujbele, aveam să constat că biserica e plină de oameni resentimentari, răi și egoiști, dar care, pentru că nu se făceau vinovați de activități sexuale ilicite (de multe ori nu se făceau vinovați de nicio activitate sexuală, fiindcă îi iertase Dumnezeu de astfel de probleme), erau considerați în regulă. Am văzut, de exemplu, tot felul de mămăi care pur și simplu se luptau pentru scaune, ajungeau să se certe aprig unele cu altele în timpul slujbei, se urau din toată inima, nu aveau nicio compasiune pentru persoanele mai în vârstă, pentru infirmi sau pentru gravide, te apostrofau violent dacă le luai locul sau stăteai în fața lor și nu mai puteau să vadă bine spectacolul, iar la sfârșitul liturghiei se împărtășeau fără nicio problemă și erau considerate de preoți stâlpi de bază ai bisericii. Erau pline de fiere, dar, pentru că își țineau șuncile învelite cu grijă în flanele și departe de trupurile bărbaților, erau demne să se dedulcească cu trupul Mântuitorului.

În fine, pe vremea aceea nu cârteam împotriva lor și nu consideram că eram nedreptățit pentru faptul că eu nu mă împărtășeam și ele da. Așa cum, înainte să încep să merg la slujbă, pe când studiam cu sârg îndreptarul de spovedanie, acceptam tot ce găseam acolo și nu judecam nimic. *Nu judecați, ca să nu fiți judecați*! Poate că eram făcut pentru a fi un bun credincios, o oiță cuminte în turma Domnului. Nu mi se părea, de exemplu, absurd că Sfintele Canoane consideră un păcat chiar dacă o femeie gravidă pierde copilul fără voia ei – și stabilesc pedeapsă

pentru asta oprirea de la împărtășanie timp de un an. Că este un păcat și dacă ți-a fost amputat vreun membru (păcat și pentru cel în suferință, și pentru medicul care a făcut-o). Și că trebuie să-l mărturisești la spovedanie – de parcă asta nu s-ar vedea și cu ochiul liber... Nu, nu eram la vreun cult neoprotestant care interzice transfuzia sau intervenția medicului, ci la Biserica noastră ortodoxă. Care avea, de altfel, prevederi și împotriva unor astfel de practici sectante, căci unul dintre păcatele de pe lista respectivă era și „am refuzat ajutorul medical atunci când am fost bolnav(ă), crezând că doctorii și medicamentele nu sunt de la Dumnezeu".

Dar tot pe lista aceea erau trecute și alte infracțiuni, la care nici cu mintea nu gândești: „am fost în pas cu moda", „m-am mascat" sau „am cântat și ascultat cântece lumești".

Nu este voie să fii „în pas cu moda", asta e clar! Biserica sancționează prompt faptul că te îngrijești cumva să arăți mai bine, iar orice podoabă, chiar și la femei, e un semn al căderii în păcat: „M-am machiat, rujat, vopsit la păr, am dat unghiile cu ojă etc. Am purtat cercei, mărgele, inele, coliere, brățări, pantofi cu toc. Mi-am făcut părul". Căci zice Mântuitorul: „Iar de îmbrăcăminte de ce vă îngrijiți? Luați seama la crinii câmpului cum cresc: nu ostenesc, nici nu torc" (Matei, 6, 28). Mai mult, după cum aveam să citesc mai târziu în scrierile unor călugări, chiar și preocuparea pentru igiena personală este blamabilă. De altfel, nu numai îngrijitul părului sau rujatul sunt păcate pentru o femeie, ci și îmbrăcatul pantalonilor: „Ca femeie, am purtat pantaloni sau fustă scurtă, n-am purtat capul acoperit". Desigur, toate acestea au o explicație simplă: femeile trebuie să se ferească de orice lucru prin care i-ar putea ispiti pe bărbați (căci în concepția Bisericii doar femeile pot ispiti, nu și bărbații). Numai că o femeie în pantaloni nu mai e de mult ceva insolit, care eventual să stârnească fanteziile erotice ale bărbaților. Pe vremea lui George Sand putea fi de înțeles o asemenea interdicție. Dacă o femeie apărea în pantaloni, atrăgea toate privirile. Astăzi mai degrabă ar atrage privirile o femeie îmbrăcată conform Canoanelor, cu batic pe cap, care se plimbă pe Bulevardul Magheru, decât orice altă consoartă de-a ei, cu pantaloni și capul descoperit. Percepțiile de astăzi

sunt cu mult schimbate față de cele din vremea lui Iisus Hristos sau de cele de acum două secole, însă Biserica Ortodoxă nu ține deloc cont de acest lucru. Nimeni nu zice să-și modernizeze învățăturile dogmatice, dar atunci când normezi viața oamenilor trebuie să ai în vedere realitățile vremurilor în care trăiesc acei oameni. Pentru că altfel ajungi la inadecvare, ceea ce e destul de grav când este vorba de modele de viață.

Cât despre „m-am mascat", problema nu era că te maschezi și că participi la baluri – această infracțiune figura separat, când venea vorba de mersul la discotecă sau în localuri („care constituie locul nașterii vieții imorale și conduc la păcate ca: alcoolismul, dependență de droguri, goană după câștiguri ilegale și ușoare și alte fapte care degradează personalitatea"). Ci pur și simplu că te-ai mascat! Fără nicio precizare suplimentară. Prin urmare, actorii ar trebui să se lase de meserie. Tot așa și muzicienii, cei care nu se ocupă de muzică bizantină și care ascultă și cântă cântece lumești. Îmi povestea de curând cineva, profesor la Conservator, că studenții de la grupa de muzică religioasă, care de obicei sunt în același timp și la Facultatea de Teologie, refuză să învețe la cursul de istoria muzicii despre muzica modernă, mai ales despre cea atonală, pe motiv că e de la diavol. Ai putea crede că, din toată creația marilor compozitori ai lumii, îi interesează numai misele, oratoriile religioase și coralele. Te înșeli însă: și acestea sunt niște rătăciri, pentru că sunt catolice sau protestante, iar lor nu le trebuie așa ceva. ...Asta se întâmplă în anul de grație 2005, la câțiva ani după ce Papa a vizitat România, iar capii Bisericii Ortodoxe s-au îmbrățișat, de ochii lumii, frățește cu el. În realitate, ortodocșii noștri văd în catolici eternul dușman, oricât ar afișa ei toleranța. Au învățat să fie diplomați, dar asta nu înseamnă că au renunțat la vechile idiosincrazii. De altfel, în îndreptarele de spovedanie figurează și păcatul de a fi intrat într-o „biserică papistașă". Iar scrierile ortodoxe sunt pline de atacuri împotriva Bisericii Catolice, care se tipăresc într-o fericire și-n ziua de astăzi, să fie de învățătură drept-credincioșilor. Iată, de exemplu, un astfel de cuvânt duhovnicesc al Sfântului Cuvios Paisie de la Neamț, care înfierează cu mânie proletar-creștină trădătoarea Biserică Unită cu Roma, greco-catolică:

> Unia (uniatismul) este o aşchie desprinsă de la Sfânta Biserică a Răsăritului şi unire cu necredincioasa biserică râmlenească. Unia este înşelăciunea diavolului, ce-i vânează pe cei nesocotiţi întru pierzanie. Unia este un lup răpitor de suflete în piele de oaie. Unia este veninul aducător de moarte, în chip de miere, ce pierde sufletele. Unia este mlădiţa înainte-mergătoare a antihristului, ce ademeneşte întru măgulire pe cei mai neştiutori întru pierzanie. Unia este prăpastia iadului pentru cei ce nu au parte de cuget. Unia este Iuda, ce cu linguşitorul sărut a vândut Credinţa Pravoslavnică. Unia este ca şi râmlenii (catolicii) eretici. Cum, dar, uniaţii nu sunt râmleni, când toate dogmele Credinţei Ortodoxe le-au călcat în picioare şi pe cele râmleneşti le-au adoptat, zicând cu nerușinare precum că Duhul Sfânt purcede şi de la Fiul? Şi papei de la Roma, adevăratul eretic, aceluia i se închină şi, în loc de Hristos, pe el căpetenia bisericii îl au.

Este, desigur, un text circumstanţial, scris acum nu ştiu cât timp, numai că el poate fi citit şi în cărţile de învăţătură care apar în zilele noastre. Cum să nu fie, dară, studenţii teologi, viitorii preoţi ortodocşi, intoleranţi şi fundamentalişti, când asta li se predă la facultate, când astfel sunt setaţi din fabrică? Cum să poată asculta ei o misă de Bach (ăsta a fost chiar mai rău decât catolicii, a fost protestant!), fără să aibă conştiinţa că perfidele note, care sună bine împreună, duc de fapt la pierzania sufletului? Diavolul te îmbie cu lucruri plăcute, doar-doar te-o câştiga de partea lui...

Credeţi că arta plastică e văzută altfel? Şi aici întâlnim o judecată similară: tot ce nu este icoană e greşit. Paul Evdokimov, unul dintre principalii teoreticieni contemporani ai ortodoxiei, este foarte tranşant în ceea ce priveşte pictura. În *Arta icoanei – o teologie a frumuseţii*, pe care am citit-o cu evlavie în perioada de acumulări întru credinţă, scrie că toată pictura ulterioară celei bizantine reprezintă o continuă degradare a rostului reprezentării artistice (care trebuie să pună omul în relaţie cu Dumnezeirea). Rătăcirea cea mai mare este pictura abstractă, iar calul de bătaie al lui Evdokimov e Kandinski, pe care ortodoxul rus îl desfiinţează pe mai multe pagini, arătând cât de periculos este. După ce am terminat de citit cartea, am dat jos de pe perete singurul afiş pe care-l aveam.

Întâmplător sau nu, era un afiș cu o pictură de Kandinski.

Deși nu prea există texte care să-i pună la zid în mod explicit, nici scriitorii nu se bucură de un tratament mai indulgent. Pe lista de păcate care trebuie mărturisite la spovedanie se află și cele care, implicit, le pun meseria la index: „Am vorbit cu mai multe înțelesuri", „Am fost iscoditor (iscoditoare)", „M-am preocupat și am urmărit în amănunt viața altora" sau „Mi-am exprimat părerea sau judecata fără să-mi fi fost cerută". Iar în enumerarea care ilustrează păcatul mândriei se află, printre altele, și „ironia", „insistența", sau „hipersensibilitatea".

Vă sună ciudat toate acestea? Nu-i așa că nu este Biserica pe care-o știați? Astfel de lucruri nu se spun niciodată pe față, public, dar dacă sapi, ajungi inevitabil la ele. Lumea s-a mirat acum ceva vreme că o călugăriță de la o mănăstire din Moldova a fost răstignită și omorâtă pe cruce de starețul ei, care avea pretenția că o scapă de draci. Dacă ar fi cunoscut din interior biserica noastră ortodoxă, nu s-ar mai fi mirat deloc.

La prima vedere, creștinismul pare o religie a dragostei, a blândeții și a înțelegerii. Când te duci la biserică doar din joi în Paști, crezi că totul se restrânge la îndemnuri de iubire, liniște, pace și colinde de Crăciun. Luat la bani mărunți și citit în litera lui însă, creștinismul este o religie revoluționară și anarhistă, care pur și simplu aruncă în aer societatea umană. „Nu socotiți că am venit să aduc pace pe pământ; n-am venit să aduc pace, ci sabie", zice Mântuitorul (Marcu, 10, 34). Iar ortodoxia, care nu îndulcește prea mult învățăturile originare, este de fapt una dintre ramurile fundamentaliste ale creștinismului.

Faptul că arta este văzută ca o rătăcire din perspectiva dogmelor este de-abia un lucru minor; alte învățături neagă însăși esența relațiilor umane sau ceea ce a făcut ca societatea să progreseze. Îți vei părăsi tatăl, mama, nevasta și copiii, îți vei lua crucea și îl vei urma pe El. „Dacă vine cineva la mine și nu urăște pe tatăl său sau și pe mama și pe femeie și pe copii și pe frați și pe surori, chiar și sufletul său însuși, nu poate să fie ucenicul Meu", spune Iisus Hristos (Luca, 14, 26). Nu trebuie să te gândești la ce vei mânca sau cu ce te vei

îmbrăca, ci să lași totul la voia întâmplării și în grija lui Dumnezeu. Toate activitățile umane, în afară de cele care dau slavă Domnului, sunt inutile. Ți se cere să iei exemplu de la păsări. „Priviți la păsările cerului, că nu seamănă, nici nu seceră, nici nu adună în jitnițe și Tatăl vostru Cel ceresc le hrănește.” (Matei, 6, 26). Deci nu ar mai trebui să existe nici măcar preocuparea pentru agricultură. Iar progresul, născut din dorința omului de a trăi mai bine, ar fi nul (progresul este, oricum, rău văzut de Biserică...).

În plus, dacă ar fi să te iei după unele texte bisericești, ești învățat să te ții departe de orice activitate sexuală, „să te păstrezi în curăție”, chiar căsătorit fiind. Apostolul Toma, în călătoria lui din India, i-a sfătuit pe doi tineri însurăței să nu se mai „împreuneze” deloc, pentru că așa vor fi mult mai plăcuți lui Dumnezeu. În *Viețile Sfinților,* în Sinaxarul care se citește în biserică pe 6 octombrie (de Sfântul Toma), se povestește cum apostolul a intrat în camera celor doi, în noaptea nunții, și „i-a întărit pe tineri întru curățenie și i-a convins să urască dulceața poftei trupești”. Sfatul apostolului este confirmat apoi de Iisus, care li se arată și El mirilor, după plecarea lui Toma. Și continuă Sinaxarul:

> Deci aceia păzind la sine cuvântul ca un mărgăritar, au făcut rugăciune toată noaptea, către cel ce li se arătase, iar dimineața s-au dus tatăl și socrul la casa în care se culcau tinerii și, aflându-i șezând osebiți, s-au mâhnit și, întrebând pricina pentru care șed osebiți, ei au zis: „Ne rugăm, ca să se țină această osebire între noi până la sfârșit, ca să rămânem nedespărțiți la vremea cununiilor în cămara de nuntă cea veșnică”.

Prin urmare, ideal este să te păstrezi „osebit”. Ca bărbat să nu știi de femeie, ca femeie să nu știi de bărbat. Cum asta ar duce la dispariția speciei umane, biserica a pus aici un mic asterisc: este bine, într-adevăr, să nu ai de-a face cu sexul opus și să-ți dedici întreaga viață Domnului, dar, dacă nu poți asta, atunci nu ai decât să te căsătorești și să faci copii. Omenirea este dusă mai departe, de fapt, de niște neputincioși, de niște indivizi care nu sunt în stare de mai mult.

Cel mai bine însă ar fi să ne retragem cu toții în mănăstiri și să ne închinăm viața călugăriei și lui Dumnezeu. Să nu știm altceva decât de rugăciune. Să nu

ne îngrijim de corpurile noastre, care sunt trecătoare, ci numai de suflet și de perspectiva vieții veșnice. Să ne hrănim numai cu trupul și sângele lui Hristos. Să ne nevoim. Să dormim foarte puțin, pentru a nu ne lenevi de la rugăciune, iar când, totuși, ne culcăm, să folosim sicrie pe post de paturi, cum fac monahii ce se ostenesc pentru a fi bineplăcuți lui Dumnezeu. Și să ne gândim tot timpul la moarte. Sau să ne urcăm pe câte un stâlp și să ne ducem existența acolo, ca stâlpnicii. Sau să ne retragem în pustie și în grote, ca Părinții din *Pateric.* Acestea sunt modelele pe care le propune creștinismul, modele desprinse din viața „vedetelor" lui. Dacă am fi cu toții așa, omenirea s-ar stinge odată cu noi. Sau poate că nu... Poate că Dumnezeu va avea grijă de turma sa și, impresionat de râvna noastră, va inventa un alt mod de reproducere. Unul care să ne păstreze curăția și osebirea. Poate că ne va da harul să plăsmuim urmași prin puterea rugăciunii. Sau nu vom mai avea nevoie de asta. Poate că vom deveni iarăși nemuritori și că vom redobândi Raiul din care am căzut. Cine știe? Merită încercat!...

— Partea asta, în care ești așa de critic cu biserica, pare dintr-un alt film.

— Așa este, e o paranteză cam lungă... M-a luat valul.

— Și dă destul de rău... Parcă te-ai enervat pe faptul că ai fost tratat cum ai fost tratat și ai vrut să le-o plătești. Ești destul de încrâncenat. Unde-i detașarea de când povesteai despre nebunii de la Spitalul 9?

— N-am vrut să plătesc nimănui nimic. (*Și – ai să vezi – până la urmă nu m-a tratat nimeni rău.*) *Eu doar mi-am spus o părere, pe care mi-am format-o din interiorul poveștii respective. E o părere de om care, deși a citit cu râvnă tot felul de cărți religioase, e un diletant în domeniu; de aceea, panseurile mele pot fi, cu siguranță, demontate foarte ușor de teologi, care au un îndelung exercițiu în acest sens. Pe de altă parte, ai dreptate: nu am fost detașat, ca în cazul celor povestite de la Spitalul 9, și nici nu aveam cum să fiu astfel. La Spitalul 9 eram doar vizitator, n-am fost internat acolo. În Biserica Ortodoxă, în schimb, m-am internat pentru mai mulți ani de zile.*

— În fine, ai întors-o din condei cu internarea... Și, pe urmă, ai uitat cu totul de Luminița. Eu înțeleg că ea e doar un pretext, dar nici chiar așa! *N-a mai apărut de mult în peisaj. Iar titlul cărții este, totuși, Luminița, mon amour...*

— Și-aici ai dreptate. Deși nu mi-am făcut un ideal din a fi coerent, o să-ncerc să remediez această defecțiune. Îți promit că o voi băga din nou în seamă.

(*Vă întrebați, poate, cu cine vorbesc. Cu nimeni, propriu-zis; aud voci. Acesta este unul din efectele secundare ale vieții de unul singur, pe care-o duc acum. Unul din efectele secundare care nu e însă așa de neplăcut... Enervant e doar când vocile au dreptate.*)

Firește, pe vremea când buchiseam cărțile sfinte, nu aveam nici măcar o urmă de atitudine critică. Acceptam totul fără să crâcnesc. În situația în care eram, nu-mi dădea mâna să mai am și atitudini critice. Când ești disperat, cu cuțitul la os, nu-ți permiți să pui la îndoială mâna care ți se-ntinde. Mai ales că acela care ți-o întinde este însuși Dumnezeu. Nu faci altceva decât să ridici ochii înspre cer, plin de recunoștință și speranță.

Luminița a preluat și ea din mers râvna mea pentru cele sfinte și așa am devenit un cuplu ortodox model. De fapt, e impropriu spus astfel, pentru că nu există noțiunea de „cuplu ortodox", ci doar de „familie ortodoxă". Încă nu eram o familie, dar asta rămăsese doar o chestiune de timp. Eu descoperisem și explicația pentru necazurile noastre: Dumnezeu ne-a dat această încercare pentru că trăiam în păcat, necăsătoriți, iar El voia să ne aducă, în marea Lui bunătate, pe calea cea dreaptă. Ne vom cununa în fața altarului și, cu siguranță, toate problemele noastre vor dispărea, vălul negru de pe viețile noastre va fi ridicat, iar noi vom trăi în lumină lină. ...Și mulțumeam Domnului pentru încercarea pe care ne-a dat-o, pentru că astfel am avut șansa să cunoaștem Adevărul și să ne câștigăm viața veșnică.

Am început să întrebăm în stânga și-n dreapta, pe la amicii pe care-i știam mai duși la biserică, și până la urmă am aflat de existența în București a unui preot cu har, părintele Sofian de la Mănăstirea Antim. Încă nu auzisem pe vremea aceea de „Rugul Aprins"[3] și nu știam istoria acestui părinte. Aflam pentru prima dată chiar și de existența Mănăstirii Antim, așa că, atunci când ne-am dus să-l căutăm pe părintele Sofian, am găsit-o cu greu, în spatele unor blocuri de pe Bulevardul Victoria Socialismului. (Fusese mutată de Ceaușescu mai la dos, ca să nu-i tulbure priveliștea din Casa Poporului.)

După câteva zeci de minute în care ne-am rătăcit pe străduțele din zonă, pentru că fuseserăm trimiși de fiecare dată la o altă biserică de oamenii pe care-i întrebam („Mănăstirea Antim? Nu știu de asta, dar vedeți că e o bisericuță pe prima la dreapta"), am dat în sfârșit de ea. Odată intrați în curte, ne-am trezit într-o lume diferită. Ce mai! Un loc liniștit, frumos și binecuvântat, în inima unui oraș pervertit în toate cele, cum e Bucureștiul. Călcam cu grijă, de parcă am fi pășit prin Grădina Raiului. Curtea era pustie, iar aerul pur și încărcat de Duh Sfânt. Câte un călugăr grăbit și mergând cu privirea în pământ își profila din când în când veșmântul negru pe albul de var al chiliilor.

Ne-am uitat, plini de încântare, la frescele pictate pe arcada clopotniței, am admirat silueta zveltă a bisericii împlântate în mijlocul curții (desigur, *axă verticală a spiritului*) sau ușa grea, de lemn sculptat, de la intrarea în sfântul lăcaș.

> Mănăstirea Sfântului Ierarh Martir Antim Ivireanul, capodoperă a stilului brâncovenesc, cu arhitectura ei suplă și echilibrată, cu finețea înfloriturilor în piatră și în lemn rămase din mâna ctitorului, cu farmecul cântării bizantine, atrage atenția oricărui pelerin. În fața ei nevăzută, mănăstirea cucerește inimile prin statura ei duhovnicească și culturală, în care s-au cristalizat rugăciunile și ostenelile ctitorilor, închinătorilor și ale binefăcătorilor ei. Este o dovadă că râvna și dragostea dusă până la jertfă, după modelul Mântuitorului Hristos, s-a păstrat în duhul Sfântului Antim și în inimile urmașilor lui până în zilele noastre.

Am pășit înăuntru plini de evlavie și ne-am închinat cuviincios la icoane, la moaștele Sfinților 40 de Mucenici, ale Sfinților Mucenici Neofit și Acachie și ale Sfintei Cuvioase Mucenițe Paraschevi. Apoi am stat. Și iar ne-am închinat și iar i-am mulțumit Domnului că ne-a purtat pașii într-un asemenea loc binecuvântat. Că mare-i slava Lui, acum și pururea și-n vecii vecilor. Amin. După ce Luminița s-a mai dus să se roage la icoana Preasfintei Născătoare de Dumnezeu, timp în care eu am admirat lucrătura ușilor împărătești ale altarului și m-am gândit că nu mi-aș dori altceva decât să fiu o bucățică de lemn din alcătuirea sfântă a lor, am ieșit să-l căutăm pe părintele. Un călugăr de care am dat prin curte ne-a îndrumat, tăcut, la chilia lui.

Am așteptat să iasă o femeie, care venise și ea cu nu știu ce pricină, apoi am intrat. În cămăruța cu un pat, o măsuță și un scaun, ne-a primit un bătrân îmbrăcat în straie monahale și cu papuci în picioare, cu părul și barba albe, dar cu pomeții obrajilor roșii (aveam să aflăm ulterior că părintele era destul de bolnav – un diabet avansat și tensiune mare, aceasta din urmă fiind responsabilă, se pare, și de îmbujorările lui periodice). Părintele Sofian ne-a binecuvântat, ne-a ascultat blând păsul, apoi a deschis gura și a grăit. Că ne cunună când vrem noi, numai că trebuie să ne pregătim sufletește înainte, pentru a primi cum se cuvine această taină. Adică să ținem o săptămână de post și să ne spovedim, după rânduială. Sfinția sa nu spovedește, dar putem merge la părintele Adrian, care-i primește în fiecare dimineață, la ora cinci, pe credincioșii care vor să se mărturisească.

Noi ne mai spovediserăm și ne împărtășiserăm cu vreo câteva zile înainte, la Schitul Trivale, când fuseserăm la sfârșit de săptămână pe la ai mei. Preotul de-acolo ne ascultase păcatele și, când spuseserăm că vrem să ne căsătorim, ne dăduse imediat dezlegare pentru Sfânta împărtășanie. Nu era valabilă? Părintele Sofian ne-a zâmbit îngăduitor. Era valabilă, firește, har Domnului!, numai că nu strică să ne mai spovedim încă o dată. Ne mărturisim, dacă suntem vrednici ne și împărtășim, pe urmă venim la el să stabilim data și ora; apoi, la data fixată, cu nașii, părinții, verighetele și actul de la starea civilă, iar el ne cunună.

Ia stai puțin: cum *cu actul de la starea civilă*? Noi nu aveam nevoie de o hârtie emisă de vreun funcționar încins cu bandă tricoloră. Ce cădere are un nene transpirat să ne declare soț și soție? „Cu autoritatea cu care Statul m-a investit...”! Ce autoritate?! Cine e statul ăsta și cu ce se mănâncă el? Ce treabă aveam noi cu el? Noi voiam să ne unim doar în fața lui Dumnezeu, acesta era singurul lucru care ni se părea important – ca să intrăm în legalitate din perspectiva vieții veșnice. Legalitatea pământeană în acest domeniu ne lăsa reci. Ba chiar toată înscenarea de operetă de la ofițerul stării civile ni se părea de un prost gust colosal. Cum să participăm noi la o așa chestie?

— Mă scuzați, părinte – am prins eu glas –, dar e neapărată nevoie de actul acela?

— Da' cum altfel? mi-a zis el, în timp ce mă privea contrariat. Nuu, noi n-avem voie să vă cununăm fără să fiți mai întâi căsătoriți legal... Trebuie făcute lucrurile după rânduială.

...Și așa s-a mai desprins o felie din viziunea noastră romantică asupra vieții. Deci nu puteam să fim ca Romeo și Julieta și să ne cununăm doar în fața preotului. Unirea noastră își pierdea din farmecul livresc – ceea ce o făcea cât de cât acceptabilă – și devenea dintr-odată un soi de tranzacție, pe care o autentifici în fața notarului.

Dar ce nu face omul pentru a-și câștiga mântuirea? *Face ascultare.* Și, dacă preotul îți zice un lucru, trebuie să te smerești și să asculți de vorba lui. Este un prim pas în înfrângerea mândriei. Nu mai ai opinii, nu mai acționezi de capul tău, ci te smerești și dai ascultare. Așa că am plecat acasă, cu binecuvântarea părintelui, gândindu-ne cum vom începe din ziua următoare să ținem post și unde ne vom duce să ne facem analizele de sânge, pentru depunerea actelor la starea civilă. Căci, dacă pentru cununia religioasă era necesară o analiză a sufletului în fața duhovnicului (adusă, după cum se vedea, la zi), pentru cea lumească ți se cerea doar o analiză a sângelui. Să vadă Statul dacă nu ai sifilis. Ieftin ca braga!

Postul nostru început de a doua zi a ținut însă ceva mai mult decât ne închipuiam, pentru că formalitățile birocratice de la primărie au durat. Îți depui actele acum și de-abia peste o lună ești chemat cu șampania și fursecurile. Ne-am zis să facem treaba cu temei și am postit mai mult decât ni se ceruse, adică aproape toată luna aceea. Râvna noastră nu avea cum să nu fie răsplătită!... Apoi, am văzut că nu se moare din asta! Postul chiar face bine – curățește trupul și spiritul. Îți desfundă sinusurile să poți să tragi mai bine fumul de tămâie. Îți dă un somn sănătos și-ți regularizează scaunele.

În fine, după ceva vreme am mers și la spovedania matinală a părintelui Adrian. Pentru a ajunge la ora cinci la Antim, am plecat de-acasă cu noaptea în cap, căci,

neavând bani de taxi, am mers pe jos. Transportul în comun începea să circule chiar de la ora cinci, așa că nu ne era de folos. Drumul până la biserică a fost iarăși o aventură, pentru că, pe lângă problema Luminiței cu mersul, trebuia din când în când să traversăm și zone dubioase, cu o beznă de nu vedeai pe unde calci sau cu haite de câini vagabonzi. Luminița trebuia încurajată neîncetat, cu „Hai că poți", „Nu se-ntâmplă nimic rău" sau „Ce-a fost greu a trecut, acum mai e foarte puțin". Dar ne rugam neîncetat și asta ne-a ajutat să reușim un așa lucru, care altfel ar fi fost de neconceput. Dumnezeu, cu rugăciunile Preacuratei Sale Maici, a făcut minune cu noi, astfel că am reușit să ajungem la Antim chiar mai devreme, pe la cinci fără ceva. Deși eram epuizați de stres și curgeau apele pe noi, aveam sentimentul acela de liniște pe care-l capeți când realizezi cât de mult te ocrotește Mântuitorul la mare nevoie. Trebuie doar să-ți pui nădejdea în El.

Și dădeam slavă Celui de sus. Căci mare este Dumnezeu și ce e la om cu neputință la El este joacă de copii...

Am intrat în curte și, când am ajuns lângă ușa încuiată a bisericii, am văzut ivindu-se din întuneric niște siluete tăcute, încotoșmănate și rebegite de frig. Era adunată deja multă lume. Unii se plimbau de colo-colo să se mai încălzească, alții stăteau locului, cu câte o carte de rugăciuni în mâini. Din umbra pridvorului s-a desprins o femeie corpolentă, cu o batistă pusă pe cap în loc de batic, și ne-a comunicat că suntem la rând după doamna cu balonzaidul crem. Doamna, rezemată de o coloană brâncovenească, s-a uitat la noi aprobator în timp ce-și mișca buzele în continuare, făcându-și rugăciunile. Femeia cu batistă pe cap ne-a întins o foaie de hârtie și un creion bont, să ne trecem și noi pe listă. Ne-am trecut, cu numerele de ordine 17 și respectiv 18. Am întrebat-o de la cât veniseră cei din capul listei. Femeia ne-a privit ca pe niște ageamii. Vedea bine că suntem pentru prima dată la spovedanie la părintele Adrian... Ea, care era pe locul 3, venise la două noaptea, dar băiatul acela, numărul 1, fusese acolo de la unsprezece seara. Păi de ce așa, dacă spovedania începe de-abia la cinci? Femeia ne-a zâmbit cu superioritate, punându-și în evidență gușa învolburată, dar a acceptat

să ne lumineze. Problema era că părintele nu spovedește decât până la ora opt, când începe slujba de dimineață, și, până atunci, apucă de obicei să ia vreo opt-zece persoane. Așa că nu credea că noi o să mai prindem. Dar – cine știe? – mare este Dumnezeu și ce e cu neputință la om... Așa că să stăm și să nu ne pierdem speranța. Căci speranța, alături de dragoste și de credință, e unul dintre lucrurile de bază pe care trebuie să le aibă în suflet cel ce-și pune nădejdea în Domnul nostru Iisus Hristos.

La scurt timp după noi a mai venit o altă femeie, care a întrebat grăbită cine-i ultima persoană și a cerut lista. Parcă eram la coadă la medic – căci, precum ziceam și altă dată, duhovnicul e un doctor de suflete. Sau, mai degrabă, la coadă la lapte pe vremea lui Ceaușescu, când te sculai cu noaptea-n cap și te duceai să-ți pui sacoșa la rând cu mult înainte ca magazinul să se deschidă. Oare aveam să mai prindem și noi măcar o sticlă? Dați câte una, să ajungă la toată lumea!

Pe când ne făceam socoteala dacă vom fi și noi la împărțirea darurilor, a apărut și părintele Adrian. El trebuia să fie! Ne-am dat seama după barba albă care-i atârna pe piept și după freamătul care a cuprins asistența la sosirea lui.

Era un om foarte scund și cu o expresie dură, ceea ce-l făcea să semene cu piticul năzuros din *Albă ca Zăpada.* Aveam să vedem mai apoi că lumea-i știa de frică, pentru că te punea la punct și trăgea din orice poziție. Părintele și-a făcut loc printre enoriașii adunați și, fără să zică nimic, a deschis ușile cu cheia, a aprins lumina în biserică și a-nceput să se-nchine la icoane. Oamenii s-au grupat tăcuți în pragul bisericii. Femeia care ajunsese după noi, la fel de agitată cum era când venise, și-a făcut loc cu coatele și a intrat în biserică. S-a dus țintă la o icoană și a-nceput să facă mătănii. Părintele a observat-o, s-a oprit și s-a uitat la ea ostentativ. Oamenii strânși ciorchine în prag au început să murmure ușor, fiindcă știau despre ce era vorba. Femeia își vedea în continuare de ale ei. Atunci, din grupul murmurător s-a desprins o altă femeie, s-a dus repede la ea și a luat-o de mână s-o scoată afară din biserică. Părintele s-a încruntat aprig, a zis doar un „măi!!” răstit, iar voluntara a înțeles imediat și s-a retras

rușinată în grupul de unde plecase. Cea care se închina se oprise și se uita nedumerită în jur. Atunci părintele Adrian a deschis gura și a grăit către cei adunați în prag, de data asta cu o voce mieroasă:

— Lasă, dragă, că poate vrea dumneaei să intre în Sfântul Altar...

Apoi către împricinată:

— Haideți, vă rog, poftiți!... Ce mai așteptați?!

Și către mioarele din prag, cu glas aprig:

— V-am spus de-atâtea ori să nu mai intrați în biserică cât mă-nchin eu la icoane, să ne-mpiedicăm unii de alții! Văd că nu înțelegeți!

Mioarele priveau în pământ, în timp ce-i făceau loc oii rătăcite să se alăture turmei. Părintele și-a reluat închinatul la icoane de unde-l lăsase, apoi s-a făcut nevăzut în altar. Acela a fost semnul la care snopul din prag s-a răsfirat în toată biserica, dedându-se și el activităților specifice. Din când în când din altar se auzeau horcăielile părintelui, care aveau scopul să-i curețe traheile, urmate de zgomotul puternic al unei flegme trase pe ceva de tablă, ca o tipsie.

Am așteptat ceva timp până când să iasă părintele din altar. Stăteam cu ochii pe ceas și ne calculam șansele de reușită. Care, firește, scădeau vertiginos. Când preotul a apărut din nou printre noi cu cartea în mână, tot poporul s-a strâns în fața lui și a-ngenuncheat ca la comandă. Am făcut și noi la fel. Câteva femei care avuseseră norocul să prindă locuri mai în față trăgeau de patrafir să-și vâre capul sub el. Ceilalți au plecat frunțile resemnați, fără niciun acoperământ. Părintele, fără să ia în seamă agitația de sub patrafir, a început să facă molifta. Din când în când, se oprea și punea întrebări din ceea ce citea, ca un profesor sever. Când nu primea niciun răspuns, numea el pe câte un drept-credincios să spună. Acela dădea din colț în colț și, drept răsplată, primea o mustruluială rapidă, după care părintele își relua lectura rugăciunilor cu glas tare. Din fericire, nu ne-a nimerit nici pe mine, nici pe Luminița, căci noi lipsiserăm la această lecție. Eu priveam tălpile pantofilor celui din fața mea, dotate cu câte o gaură discretă, și încercam să-mi abat atenția de la durerea de genunchi care începea să mi se instaleze. În această operațiune de abatere a atenției m-a ajutat și un gândac de bucătărie

mare, roșcat și cu ou în coadă, care a apărut de nu știu unde și a traversat liniștit printre statuile de credincioși chirciți. A trecut pe lângă mâinile mele, apoi s-a dus mai departe. L-am urmărit cu privirea până s-a pierdut în umbra unui cotlon.

După ce s-a terminat partea asta, părintele a luat loc pe un scăunel, iar numărul 1 s-a dus lângă el să-și deșerte tolba cu păcate. Ceilalți credincioși s-au grupat la distanță, să nu audă ce mărturisește băiatul – că altfel, după cum ne-a spus în șoaptă femeia cu lista, s-ar fi făcut părtași la păcatele lui. Eu am luat-o pe Luminița deoparte să-i zic chestia cu gândacul. Mă gândeam să-i propun să ne dăm cu presupusul ce mănâncă lighioanele acelea în biserică (așa, să mai treacă vremea; oare se dedulceau și cu cele sfinte?), dar nu am mai apucat, că ea avea o poveste și mai și: fusese chinuită tot timpul cât stătuse în genunchi de un purice care trebuie că sărise de pe jos, din covorul persan, sau de pe unul din enoriașii care stătuseră lângă ea. Trebuia să meargă neapărat la toaletă să scape de el. Tot femeia cu lista ne-a spus și unde era buda – undeva prin curte, pe latura cu biblioteca Sfântului Sinod. Am dibuit-o cu greu și dup-aia Luminița a întârziat multă vreme acolo, încercând să găsească intrusul. Pe care, până la urmă, l-a identificat, în urma unui filaj temeinic, în chiloți. Până să ajungă acolo, individul certat cu legea făcuse destule victime și dovadă acestui lucru stătea salba de blânde cu care o procopsise pe Luminița pe una dintre pulpe.

Ne-am întors în biserică și la vorbitor era tot băiatul cu numărul 1, care-și citea în continuare păcatele de pe o foaie de hârtie. Am observat apoi că asta era o practică generalizată – toți veniseră cu temele făcute de-acasă, pe hârtiuță. Noi iarăși eram nepregătiți la lecție. Și mai urma să mai dăm și teză!... Care, spre norocul nostru până la urmă, s-a amânat – pentru că în acel caz ce era cu neputință la om nu a fost cu putință nici la Dumnezeu. Adică, firește, părintele nu a reușit să spovedească mai mult de zece persoane până când a început slujba. Și nici nu avea cum să rezolve mai mulți enoriași, cu atât mai mult cu cât existau de fiecare dată niște momente moarte în care, vreme de mai multe minute sau chiar zeci de minute, nimeni nu mai zicea nimic, nici cel care se spovedea, nici preotul. Rămâneau

amândoi ca împietriți și în biserică se lăsa tăcerea. Până când am ajuns să mă spovedesc, am crezut că se roagă amândoi în gând. Nici pomeneală de așa ceva.

A doua zi am avut grijă să plecăm cu mult mai devreme de acasă și, după încă un drum cu peripeții și cu eternele „Hai că poți, nu mai e mult!", am fost la Antim în jur de ora trei noaptea și pe pozițiile 6 și 7. Nu spun cât eram de obosiți, cum ni se închideau ochii și cum au trecut cele două ore în frig, până la ora cinci. Dar ce sunt toate acestea când ai ocazia să te-nnoiești prin botezul lacrimilor de pocăință, care spală păcatele, și prin iertarea harică?

Veniserăm, desigur, pregătiți cu foaia de acasă, pe care copiaserăm cu grijă din îndreptar păcatele care ni se potriveau. Și unele dintre ele ni se potriveau ca o mănușă... E adevărat, de la spovedania precedentă avuseserăm grijă să nu ne mai facem vinovați de cine știe ce mari infracțiuni. În primul rând ne abținuserăm să mai facem amor, că am zis că, dacă tot ne căsătorim, să așteptăm până când aveam s-o facem în legalitate. Dar, după cum zice și în cărțile bisericești, „păcatele ușoare nu trebuie privite cu nebăgare de seamă, căci ele sunt urâte lui Dumnezeu și, dacă nu se șterg prin pocăință, duc la păcate grele". Iar „grele sunt păcatele acelea prin care cineva, cu multă răutate a voii sale, săvârșește lucruri oprite în mod lămurit de poruncile dumnezeiești; păcatele grele se mai numesc și păcate de moarte, fiindcă răpesc credinciosului harul dumnezeiesc, care este viața lui, și-i pregătesc moartea, adică chinurile iadului (Iacov 1, 15; Cor. 6, 9-10)".

Mai întâi am lăsat-o pe Luminița să se ducă la părintele și, după ce a terminat ea, m-am dus și eu. M-am așezat în genunchi și am dat să-mi scot foița din buzunar. Preotul s-a uitat atent la ce făceam, apoi m-a întrebat:

— Te mărturisești pentru prima dată la mine?

— Da.

— Atunci trebuie o mărturisire completă, cu toate păcatele pe care le-ai făcut, din copilărie și până acum.

— Dar, părinte, m-am mai spovedit între timp. Nu mai departe de acum o lună și ceva. Deci păcatele acelea mi-au fost deja iertate. Acum o lună m-am și împărtășit... Am venit să mă spovedesc la

dumneavoastră pentru că m-a trimis părintele Sofian, să fiu în regulă înainte să mă cunune.

Am băgat și chestia cu căsătoria, să vadă omul că sunt pe drumul cel bun...

— Nu contează! a venit răspunsul lui. Tu mărturisește tot ce-ai păcătuit, cu voie sau fără de voie, și mai vedem noi cum e și cu împărtășania...

— Adică spovedania aceea și apoi împărtășania nu au fost valabile? am îndrăznit eu.

— Acelea ți-au fost cu folos atunci, urmează să vedem ce ți-este de folos și acum.

— Cum vine asta, părinte?

— Tu vrei să te spovedești sau nu? Nu vezi câtă lume așteaptă după tine?... Ce stai la discuție? Dacă vrei să te spovedești, fă cum ți-am spus. Hai, și numai păcatele, că nu am nevoie de povești.

Așa că lista de acasă nu mi-a mai fost de mare folos și a trebuit să improvizez. M-am pornit să-mi depăn iarăși lucrurile pe care le tot mărturisisem, iar părintele și-a găsit subit liniștea – ocazie cu care, la scurt timp, am putut afla și misterul tăcerilor pe care le credeam pauze publicitare destinate rugăciunii. Pur și simplu părintele a adormit, aproape imediat după ce am început să vorbesc. Ai fi putut crede că ascultă cu ochii închiși sau că într-adevăr se roagă, numai că, după ceva vreme, respirația profundă i s-a transformat într-un sforăit ușor, iar capul i s-a lăsat puțin pe-o parte, înspre stânga, așa cum se spune că trebuie ținut la „Rugăciunea inimii”.

Când am terminat de turuit, părintele trăgea la aghioase, firește, în continuare. Ce să fac? Mi-am dres vocea destul de sonor, dar el nu dădea niciun semn de viață. I-am zis de vreo două ori „Gata, am terminat!” – tot nimic. Atunci m-am pus și eu pe așteptat, ca cei de dinaintea mea. Era o situație destul de penibilă și la-nceput, mai mult de rușine, nu îndrăzneam să ridic privirea la el și o țineam în continuare în pământ. Așa cum, de altfel, trebuie să o țină orice bun creștin. Numai că, după ce au trecut vreo zece minute, m-am obișnuit cu mediul și, de plictiseală, am început să scrutez împrejurimile. „Cu neputință este să nu vină smintelile” (Luca, 17, 1). Părintele Adrian era ca o stană de piatră și, dacă nu ai fi auzit, ai fi zis că nici nu mai respiră. Din unghiurile îndepărtate și întunecoase ale bisericii stăteau

la pândă câteva perechi de ochi, invidioase că întârziam atâta în preajma sfinției sale și mă adăpam direct de la izvorul de lumină. Crucea pe care o ținea părintele în mână coborâse încet-încet și ajunsese să se odihnească pe umărul meu drept. Eram ca un brav erou care era făcut cavaler de regele său, dar căruia timpul îi jucase o festă și ceremonia de învestire se blocase la primul pas. Sabia se lăsa din ce în ce mai greu pe umărul lui drept și refuza să se mai desprindă de-acolo. Ca să se consoleze, putea socoti că s-a ales cu un fel de epolet sau cu o decorație – ordinul crucii cu părinte adormit clasa întâi.

Somnul duhovnicesc a fost întrerupt după o bună bucată de vreme de acțiunea forțelor răului, adică în principal de forța gravitației (care este sursa multor nenorociri pe Pământ!). Pe scurt, capul părintelui a căzut la un moment dat pe piept și omul a tresărit înviorat. Ca și cum am fi tot discutat până atunci, m-a întrebat:

— Și v-ați ținut în curăție înainte să vă uniți prin sfânta cununie?

— Părinte, încă nu ne-am cununat...

— Am înțeles asta... Vorba e: v-ați ținut în curăție?

— Nu, părinte, v-am spus deja.

— Aici voiam s-ajung. Păcatul curviei e foarte mare și pentru asta îți voi da canon de oprire de la Sfânta împărtășanie timp de șapte ani de-acum înainte. Cu condiția, firește, să nu mai păcătuiești. Dacă mai păcătuiești, mai prelungim. Și fii atent: dacă nu respecți canonul și te împărtășești în acest timp, vei fi socotit ca Iuda, care dă sărutul său nevrednic Mântuitorului, după cum zice și la Pravilă.

— Dar eu m-am împărtășit deja...

— Lasă asta! Acum ai canonul pe care ți l-am dat și ești oprit de la Sfânta împărtășanie. Și ai grijă! Nu te gândi că te duci la un alt preot și te scapă el de canonul ăsta. Căci zice la Pravilă: „Orice bărbat sau femeie de-și va lăsa duhovnicul, fără de oarecare vină, și se va spovedi la altul, să se despartă de Biserică”. Ai înțeles?

Și s-a ridicat sprinten în picioare, mi-a pus patrafirul pe cap și a zis:

— Domnul și Dumnezeul și Mântuitorul nostru Iisus Hristos, cu harul și cu îndurările iubirii sale de oameni, să te ierte pe tine, fiule – numele! – și să-ți șteargă toate păcatele tale. Iar eu, nevrednicul preot și

duhovnic, cu puterea dată mie, te iert și te dezleg de toate păcatele tale, în numele Tatălui, și al Fiului, și al Sfântului Duh. Amin.

Mi-a făcut o cruce pe cap, apoi mi-a luat patrafirul și s-a așezat din nou pe scăunelul pe care stătuse, uitându-se la grupul de enoriași care așteptau la rând. Luat așa de repede, nici nu apucasem să-mi spun numele, dar ce mai conta? Ce, nu știa Dumnezeu cum mă cheamă?

— Ție cât ți-a dat? am întrebat-o pe Luminița când am ieșit din biserică.

— Șapte ani.

— Și mie tot la fel!

— Doar știam că ăsta e canonul pentru așa ceva!... Trebuie să ne curățim bine, ca să putem primi împărtășania.

— Tu acum avocatul cui ești?!... Știam, firește, care e canonul, numai că păcatul ăsta ne-a fost iertat o dată și nu am mai păcătuit de atunci. Ne-am și împărtășit. Ce trebuie să înțeleg din asta?!... Zice în cărțile bisericești că împărtășania e împărtășanie și dacă ar fi săvârșită de un preot nevrednic. Odată ce are harul, dat prin punerea mâinilor, Duhul Sfânt se pogoară de fiecare dată când săvârșește liturghia și transformă pâinea și vinul în trupul și sângele Mântuitorului. Deci noi am primit deja trupul și sângele Mântuitorului! Au oare chestia asta nu ne-a curățit?

— De ce mă-ntrebi pe mine? Trebuia să-l întrebi pe el.

— Păi i-am zis, dar ce crezi? Că am putut obține vreo explicație logică?

— Atunci asta e! Crezi că mie-mi convine?

— Măcar ți-a dat vreun sfat în problema ta? am tras eu nădejdea că, totuși, aveam să ne-alegem cu ceva din acea spovedanie.

— Nu, nu mi-a zis nimic.

— Dar tu i-ai spus?

— Sigur că i-am spus!

— Dormea sau era treaz?

— Se trezise și atunci i-am spus că mi-e frică.

— O fi crezut că ți-e frică de el...

— Nu, i-am spus că am problema asta.

— Și el ce-a zis?

— A zis doar: „N-ai auzit ce-am citit despre frică când am făcut molifta? să nu-mi vorbești mie despre frică!”. Și gata, a trecut la alt subiect.

— Ce alt subiect?

— Nu știu, ce mai contează? Ideea e că nu mi-a zis nimic...

Urmarea a fost că ne-am simțit nedreptățiți și încăpuți pe mâna unui duhovnic care nu te ajută deloc și a cărui singură preocupare, când nu doarme, este să facă viața amară credincioșilor. Dar poate și asta era încă o încercare de la Dumnezeu, menită să ne întărească... Cert este că noi o apucaserăm în pas voios pe calea strâmtă a dreptei credințe și nu ne mai putea întoarce vreo sminteală din cauza felului cum se purtase nu știu ce preot cu noi. La scurt timp ne-am căsătorit la primărie, am fost apoi cununați de părintele Sofian, un om cu har de la Dumnezeu, și-am început să ducem un trai cu adevărat creștin, conform cu învățăturile sfinte. Adică ne păzeam cu strășnicie de păcate, mergeam în fiecare duminică la Sfânta Liturghie, ne făceam rugăciunile de dimineață, de seară, înainte și după fiecare masă sau țineam post miercurea, vinerea și în perioadele rânduite de peste an. Luaserăm în serios și respectam cu strictețe tot ce scria în cărțile bisericești, ferindu-ne de jumătățile de măsură. Sfinții Părinți blamează jumătățile de măsură și există texte în care se vorbește despre „credința călduță”, care aproape că e mai rea decât necredința...

Biblioteca noastră se umpluse de volume cu poze de sfinți pe coperte sau doar cu înfloriturи și cruci, iar noi nu mai citeam nimic altceva. Literatura ni se părea derizorie, „un fum inconsistent” care, când nu te duce pe căi greșite, te distrage de la căutarea Adevărului. Citeam pe rupte din *Filocalii,* eram pasionați de Sfântul Ioan Damaschin și de Grigorie Palama, când voiam să fim mai moderni, mai aduși la zi, îi luam pe Berdiaev, Lossky sau Evdokimov și ne încheiam ziua cu câteva pagini din Noul Testament. Ne plăceau foarte mult *Convorbirile duhovnicești* (volumele 1 și 2) ale părintelui Ioanichie Bălan, pe care le reciteam periodic, și acolo fiecare își găsise câte un star căruia îi devenise fan. Luminița era înnebunită după duhovnicul Paisie de

la Sihăstria, eu după Cleopa. Și strângeam, exact ca într-un *fanclub,* tot felul de efecte care trimiteau la cei doi: cărți cu și despre ei, poze sau postere.

Nevoia de poveste ne-o satisfăceam cu *Patericul*, *Limonariul, Pelerinul rus* sau – deși acolo poveștile sunt foarte rudimentare – cu *Viețile Sfinților.* Observam noi că textele din *Viețile Sfinților* sunt prost scrise și cu o groază de clișee, dar adâncimea adevărului celor povestite covârșea cu mult orice imperfecțiune a formei. De altfel, cu vremea, spiritul nostru critic, de absolvenți de Litere mereu atenți la textul scris, ni s-a tocit de tot și am ajuns să citim chiar și seria de volume scrise de un anume Nicodim Mândiță – un călugăr semidoct și grafoman, dar ridicat în slăvi de tot felul de grupuri ortodoxe de tipul „Oastea Domnului". În lumea în care intraserăm, termenul de „semidoct" nu mai era operabil, căci scara de valori nu era dată de gradul de cultură sau chiar de alfabetizare, ci de „puterea credinței". De aceea, o babă analfabetă și cu minte puțină de la țară este cu mult mai bineplăcută lui Dumnezeu decât nu știu ce intelectual cu studii legiune și a cărui credință este minată perpetuu de spiritul critic. „*Credo*" e total incompatibil cu „*dubito*" sau „*cogito*". (Căci, precum știm, fericiți cei săraci cu duhul...) „*Credo*" este direct „*sum*" și nu mai lasă loc de nimic altceva.

Când nu citeam, timpul liber ne era ocupat în totalitate de rugăciuni. O oră cu rugăciunile de dimineață, o alta cu cele de seară, plus rugăciunile făcute înainte de diferite momente din timpul zilei.

Mântuitorul zisese foarte clar: „Când vă rugați, nu spuneți multe ca neamurile, că ele cred că în multa lor vorbărie vor fi ascultate" și îi învățase pe cei din jurul lui „Tatăl nostru", care ar fi de ajuns când te adresezi lui Dumnezeu. Biserica, în schimb, adăugase pe lângă aceasta o mulțime de alte rugăciuni, iar noi ne conformam fără să cârtim învățăturilor Bisericii, căci voiam să fim uniți cu ea. Fuseserăm convinși că nu există altă cale de mântuire în afara ortodoxiei, în sânul căreia, slavă lui Dumnezeu!, ne născuserăm. De altfel, *Pelerinul rus* ne-a deschis gustul și pentru „Rugăciunea inimii" și, de la un timp încolo, în cămara inimii noastre a răsunat neîncetat „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui

Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul/ păcătoasa”. Rugați-vă neîncetat!

La Sfânta Liturghie mergeam conștiincioși în fiecare duminică sau de altă sărbătoare, iar dacă se întâmpla – din motive binecuvântate, desigur – să nu putem ajunge, ne simțeam murdari de parcă am fi ratat baia săptămânală. După o vreme însă, Luminița a încetat să mai vină la biserică, pentru că nu putea niciodată să se așeze pe scaune sau în strană – acestea erau păzite cu strășnicie de bine-credincioasele vedete ale sfântului lăcaș. Statul în picioare și lumea multă, care se înghesuia tot timpul în tine la slujbele de la Mănăstirea Antim, îi dădeau Luminiței deseori crize de atac de panică, pe care fumul de tămâie nu reușea deloc să le atenueze... Dar mergeam eu și pentru ea și mă rugam neîncetat ca Dumnezeu să o pomenească și să alunge de la ea tot necazul. Iar dacă respectivul necaz întârzia, deocamdată, să se ducă pe pustii, asta nu ne făcea să ne pierdem speranța – care, precum știm, alături de dragoste și credință, e una dintre virtuțile duhovnicești. Nu ne va lăsa Dumnezeu și o să ne dea El, drăguțul, și vremuri mai bune.

De la spovedanie, în schimb, nu lipsea niciodată, cu toate că și acolo făcea eforturi supraomenești să reziste. Așteptarea era la fel de terorizantă pentru ea ca drumul în miez de noapte până la Mănăstirea Antim. Luminița nu mai deschisese subiectul cu problemele ei în fața părintelui Adrian, de frică să nu fie iar repezită. Spovedania nu e făcută pentru a primi cuvinte de înțelepciune, numite și „ziditoare”, pe acestea le capeți doar dacă te duci la duhovnic să-i iei un interviu, așa cum făcuse norocosul de Ioanichie Bălan. Dacă încercai să bați câmpii cu alte povești, părintele Adrian te aducea imediat la ordine: „Nu mă interesează ce gândești sau ce crezi tu, mie să-mi spui păcate. Vreau păcate!”.

...Toate ca toate, numai că realitatea nu e așa de simplă ca în textele pe care le mâzgălim noi pe hârtie. Până acum, părintele Adrian s-a conturat ca un personaj destul de detestabil, un moș resentimentar care doarme pe el. Numai a duhovnic creștin nu arăta. Noi ne resemnaserăm și ziceam că pe ăsta ni l-a dat Dumnezeu și că trebuie să-l acceptăm așa cum e.

La un moment dat însă, când mă aflam la spovedanie, după ce am isprăvit de citit lista cu păcate (timp în care el sforăise delicat), părintele m-a întrebat:

— Fata care a fost înainte să se spovedească e soția ta?

— Da, părinte! am răspuns eu, surprins că omul se întinde, ca niciodată, la vorbă.

— Păi, ai o mare sarcină... Știi asta, nu?

M-am uitat mirat la el și am bâiguit un „știu" care în mod sigur nu s-a auzit. Părintele nu m-a luat în seamă și a continuat:

— Trebuie să ai mare grijă de ea, că e foarte vulnerabilă și la mare necaz. S-a născut la șapte luni și de asta e mai sensibilă decât noi, ăștilalți. Trebuie s-o ajuți... Tu, ca soț, trebuie să-i fii sprijin...

— O ajut, părinte, pe cât pot, mi-am recăpătat eu glasul.

— Dumnezeu o să vă-ntărească să faceți față încercării ăsteia, a zis el în timp ce-mi punea patrafirul pe cap să-mi zică dezlegarea finală, pentru ca apoi să-mi dea liber.

Luminița reușise, deci, să vorbească cu el. Mare lucru! Oare cum l-o fi înduplecat s-o asculte? Am întrebat-o, euforic, când am ieșit din biserică, dar ea s-a uitat la mine contrariată. Nu-i spusese absolut nimic. Îi citise doar păcatele în timp ce el dormise, desigur – și-atât. Când ne-am dat seama ce se întâmplase, am rămas amândoi perplecși. Dacă, să admitem prin absurd, părintele ar mai fi ținut minte chestia pe care i-o zisese ea la început, cu frica, de unde știa că suntem soț și soție sau – și mai și! – că Luminița se născuse la șapte luni?...

Când realitatea nu poate să te convingă, iată că mai pune umărul și suprarealitatea să urnească lucrurile din loc. Căci ce e imposibil la om, la Dumnezeu... Iar noi am realizat că ni se trimisese din înaltul cerului un semn, un fel de avertisment că nu e bine să judecăm oamenii după aparențe și, pe de altă parte, o asigurare că ne aflam pe mâini bune. Minunea aceasta, pe care o făcuse Dumnezeu pentru noi, ne-a întărit întru credință și ne-a liniștit în privința viitorului nostru. Toate se vor rezolva și ne vom găsi și noi, cu ajutorul Mântuitorului, liniștea. Eram fericiți și plini de speranță și, firește, dădeam slavă Celui de Sus.

Viața noastră a continuat de-atunci în pace, armonie și rugăciune. Ne simțeam ca în afișul acela care împânzise policlinicile în ultima perioadă a epocii lui Ceaușescu, cu un el și-o ea îmbrățișați și dedesubt cu textul „Familia fericită la adăpost de SIDA”. (Ideea de prezervativ era respinsă și atunci, așa cum o repudia și acum Biserica – pentru simplul fapt că prezervativul împiedică procrearea, ceea ce pe vremea lui Ceaușescu se opunea politicii lui demografice, iar de data aceasta politicii dogmatice creștine.) Numai că noi ne puseserăm la adăpost de ceva încă și mai teribil decât această maladie. Ne puseserăm la adăpost de flăcările Gheenei!... Și, cum flăcările Gheenei, ca și SIDA, sunt strâns legate de ideea de sex, regulile bisericești se îngrijeau de sănătatea noastră spirituală și ne impuneau practicarea cât mai rară a acestui sport periculos.

Căci postul nu presupune numai să nu mănânci carne, lapte și ouă, ci și abstinență sexuală totală. Așadar, miercurea și vinerea nu se face amor. În plus, pravilele spun că „trebuie să te păstrezi în curăție” de sărbători (deci și duminicile), dar și sâmbetele. Luminița mai auzise de la o femeie de la biserică că nici lunea nu trebuie făcut sex, pentru că e prima zi a săptămânii, ziua în care Dumnezeu și-a început creația. Prin urmare, pentru „activitățile murdare” mai rămân vacante doar marțea și joia. Dar nici acestea nu sunt întotdeauna libere. Mai vin și cele patru posturi mari de peste an, urmate de sărbători (de Paști, de exemplu, cele patruzeci de zile de post se prelungesc cu încă o săptămână de abstinență – Săptămână Luminată), sau uneori se întâmplă ca tocmai în aceste zile să cadă vreo sărbătoare, însemnată în calendar cu cruce roșie sau neagră... Iar sărbătorile sunt o mulțime! Unde mai pui că nu întotdeauna sunt întrunite condițiile sau, pe de altă parte, nu de fiecare dată ai dispoziția să treci la treabă așa, ca la comandă, și să pui în aplicare sloganul „Dacă e joi, atunci e sex”. Uneori ești obosit, ai avut o zi grea, ai răcit sau pur și simplu au intervenit alte cauze, mai mult sau mai puțin obiective. Pleci undeva, ai de lucru sau ți-au căzut pe cap niște musafiri care nu se mai dau duși (și timpul zboară, se face ora douăsprezece și treci în ziua următoare, când nu mai este voie de la stăpânire...). Cu

un asemenea program, strângi în tine o groază de frustrări. După ce un post întreg aşteptaseşi să vină în sfârşit ziua de marţi, când se dădea liber la carne, după ce, pe măsură ce tensiunea sexuală se acumula, ajunseseşi să visezi şi cu ochii deschişi la lucrurile măreţe pe care urma să le faci în ziua Z, se întâmpla ca tocmai în ziua Z să-i vină ciclul Luminiţei. Sau să-şi anunţe vizita părinţii. Sau să trebuiască să mergi nu ştiu unde. Şi rămâneai mofluz. Şi, desigur, plin de creştineşti resentimente faţă de cei din jur, din cauza cărora rataseşi mult aşteptata fericire. Nu?

Ei bine, nu! Mai este cazul, copii, să întreb clasa câte greşeli a făcut elevul din povestirea de mai sus când a traversat strada? Nuuu! Mai este cazul să vă spun că postul nu e făcut pentru a te hrăni cu gânduri deşănţate, ci cu rugăciune multă şi cu fapte de milostenie? Nuuu! Mai este cazul, deci, să repetaţi după mine că elevul a greşit încă din start, că-i un copil rău şi că nu-i ascultă pe Părinţi? Nuuu! Păi sigur că nu, fiindcă ştiţi răspunsul oricare dintre voi (aşa-i, Mateescule? Vezi că nu a venit maică-ta la şcoală, cum ţi-am zis), prin urmare vom trece la lecţia nouă. Astăzi, copii, vom învăţa despre înmulţire.

Sexul, dragi copii, nu este lăsat de Dumnezeu pentru a oferi plăcere doamnelor şi domnilor, aşa cum încă mai cred unii dintre voi, ci pentru a zămisli viaţă. Biserica, în marea ei înţelepciune, ne învaţă chiar că trebuie să ne ferim de plăcere. Plăcerea e vinovată, iar singura raţiune de a face dragoste – atunci când veţi creşte mari, desigur – este să daţi naştere şi voi, la rândul vostru, la alţi copii. De aceea, este de preferat să vă bucuraţi cât mai puţin, dacă se poate chiar deloc, de desfătările trupeşti. Nu preludiu, nu mângâieri, nu alte poziţii în afară de cea a misionarului. (Dacă, prin absurd, căderi în păcatul de a schimba poziţia, trebuie negreşit să-l mărturisiţi la spovedanie.) Nu amor oral, pentru că acesta e păcatul gomoriei, de care s-au făcut vinovaţi locuitorii Gomorei, cei care L-au mâniat pe Dumnezeu – şi aţi văzut ce-au păţit, le odihnesc acum ciolanele pe fundul Mării Moarte. Nu prezervativ, nu pilule anticoncepţionale, sterilet sau diafragmă. Şi nu care cumva să risipiţi sperma în afara vaginului – acesta este păcatul lui Onan, un alt personaj nefericit din Cartea

Sfântă. („O-nan” – se scrie cum se aude.) Sperma trebuie vărsată conștiincios la locul ei, adică în vaginul viitoarei mame, și asta cât mai repede, fără să se mai irosească timpul cu alte lucruri inutile și pierzătoare de suflet. După ce ați terminat, vă spălați frumos pe mâini, vă primeniți fața cu apă rece, plecați genunchii înaintea icoanelor și vă rugați lui Dumnezeu ca sămânța pe care ați sădit-o să dea roade bune. Aceasta, copii, este înmulțirea.

Desigur, starea în care se afla Luminița nu o recomanda pentru jobul de mamă. Apariția unui copil ar fi complicat lucrurile și mai mult, așa că noi profitam de o ambiguitate legislativă și aplicam, tacit, metoda calendarului. Biserica nu o interzice în mod explicit, dar era clar că nu eram în regulă, căci nu doream să ne înmulțim și nici nu ne rugam ca sămânța să dea roade. Deh, încercam și noi să păcălim vigilența divină!... Care, firește, nu se lăsa păcălită. Nu se lăsa deloc păcălită și ochiul din triunghi ne privea încontinuu. E-adevărat că, din când în când, ca să nu se plictisească, ne mai făcea și cu ochiul (căci un ochi cu ce altceva poate să facă, decât cu el însuși?...). Dar asta nu însemna că glumea cu noi sau că se stabilea un fel de complicitate, ci doar că Dumnezeu se îndeletnicește de obicei cu lucruri pe care mintea omenească nu le poate înțelege – și nimic mai mult.

Altfel, treaba rămâne cum am stabilit-o. Adică unde-i lege, nu-i tocmeală. Am zis „Creșteți și vă înmulțiți și umpleți pământul”, în Facerea, 1 cu 28? Apăi voi ce mai așteptați? *Eee, păi să vedeți, c-o fi, c-o păți...* Ia lăsați gargara, că la Mine nu ține. Știți ce-nseamnă asta? Că nu Mă iubiți, căci dragostea față de Mine se cunoaște după împlinirea poruncilor Mele, după cum am zis-o și în *Evanghelie:* „Dacă Mă iubiți, veți păzi poruncile Mele”. Și atunci ce pretenții să mai aveți?...

Ăsta trebuie să fi fost, deci, motivul pentru care, deși în rest eram cu totul în regulă, situația noastră nu se îmbunătățea deloc. Acum, că nu mai beneficia de serviciile și de grațiile doamnei Moskvich, Luminița se simțea iarăși din ce în ce mai rău. Singurele ei ieșiri din casă, cu enorme chinuri, erau drumurile periodice până la spovedanie.

Când aproape că era să cad pradă deznădejdii, Luminița mi-a dat o veste care mi-a luminat, precum razele de primăvară, existența. Mi-a comunicat că *în sfârșit* rămăsese gravidă. Că ea luase mai demult decizia, de una singură, să se roage să ne dea Dumnezeu copii și să-și și dorească acest lucru.

— Atunci când cred că s-a întâmplat, tocmai mă rugasem înainte la sfintele moaște de la Antim. Când am mers data trecută la spovedanie, știi... Nu că-i minunat?

Amin

„Știu doar că toți, până la unul, puțim a egoism, a masochism și a moarte.”

(Michel Houllebecq, *Platforma*)

Mi-am pierdut credința într-o zi însorită de septembrie. Era în timpul postului de Sântă Mărie.

Pe vremea aceea aveam trei joburi și munceam ca disperatul să ne descurcăm cu banii pentru toate câte-i trebuiau copilului care venise pe lume cu vreo trei luni în urmă. Nașterea lui Tudor nu ne-a adus, firește, o îmbunătățire a situației, ba dimpotrivă: la fricile de dinainte ale Luminiței s-au adăugat stresul, oboseala cruntă după nopțile nedormite sau panicile tinerei mame la plânsul copilului. Iar plânsul copilului era aproape neîntrerupt, pentru că ne aflam în era colicilor, și Tudor nu se potolea decât când îl plimbam în brațe prin cameră. Cum asta presupunea drumuri du-te-vino pe diagonala încăperii, de astfel de treabă mă ocupam mai ales eu, fiindcă Luminița avea, precum știm, o problemă cu mersul...

În fine, cele trei joburi mă storceau de puteri și, când ajungeam acasă, trebuia să mă remontez pentru activitățile domestice de tată. Lucram la două reviste și la Radio Europa Liberă, unde mergeam în fiecare dimineață să citesc toate ziarele, pentru ca apoi să-mi înregistrez emisiunea de revistă a presei. Mâncam pe apucate, pe stradă, pe drumul dintre un job și altul și, cum nu găseam mare lucru de post, alimentul de bază erau covrigii. Altfel, beam cafea, să pot rezista oboselii. Multă cafea. Care nu mă energiza cine știe ce, ci-mi transforma oboseala într-una agitată, aproape dureroasă. Viața mea devenise o alergătură continuă, iar eu mă simțeam ca în visele acelea în care vrei să mergi mai repede, dar ceva inexplicabil te împiedică s-o faci.

La toate acestea, de la un moment încolo, s-a adăugat și o durere sâcâitoare de măsea, de care însă nu aveam timp să mă ocup, pentru că nu-mi permiteam luxul să pierd vremea pe la dentiști. Numai că durerea de dinți nu se vindecă niciodată de la sine și nici prin rugăciune și post, așa că drăguța de ea mă făcea pe zi ce

trece să simt mai intens că exist. În plus, m-a obligat să renunț și la covrigi și să mă mulțumesc doar cu cafeaua. Nu trebuie să te preocupi de ce vei mânca, fiindcă Dumnezeu se îngrijește El de ce ai nevoie.

În însorita zi de septembrie de care ziceam, durerea devenise de-a dreptul insuportabilă. Noaptea precedentă dormisem pe sponci din cauza ei, dar mă trezisem ca de obicei de dimineață să mă duc la radio. Am ajuns la radio și m-am apucat să citesc ziarele, să-mi notez conștiincios toate furtunile în pahare cu apă iscate de declarațiile politicienilor autohtoni, ce-a mai făcut X, de cine s-a luat Y, la ce isprăvi s-a mai dedat fiul lui Z etc. Nu mai aveam dispoziția să mă îngrețoșez de tot jegul care face viața presei de la noi, jeg pe care eu trebuia să-l râcâi frumos cu un cuțitaș și să-l expun ascultătorilor Europei Libere, pentru că durerea mă absorbea cu totul, ca-ntr-o gaură neagră. Devenisem o simplă anexă a măselei mele pulsatorii, iar centrul Universului se mutase în caria mea.

Când m-a văzut cum mă chinuiam, o colegă s-a îndurat de mine și s-a oferit să mă ajute. Soțul ei era – har Domnului! – dentist. Avea program chiar atunci la cabinetul lui de la Spitalul de Stomatologie și, dacă mă grăbeam să-mi termin treaba cu revista presei, puteam să dau o fugă până la el. Uite, ea chiar îi dă telefon să-i spună că vin.

Ce femeie de treabă! Iată – mi-am zis – nu te lasă El, Mântuitorul, când ești la ananghie și-ți trimite exact oamenii de care ai nevoie. I-am mulțumit bunei samaritene și lui Dumnezeu și m-am grăbit să-mi scriu textul și apoi să înregistrez emisiunea. Peste vreo două ore băteam la ușa soțului, care, când a auzit cine sunt, m-a poftit amabil pe scaunul de dentist. Înăuntru era plăcut, soarele bătea blând, iar la un radio pus pe o măsuță, printre fișe și rețete, cânta formația Berlin „Take My Breath Away”.

După ce m-am suit pe scaun, dom’ doctor a trecut imediat la treabă, fără să se-ntindă la discuții. S-a uitat în gura mea, mi-a dat cu un jet de apă rece pe măsea și m-a întrebat dacă mă doare (ocazie cu care era să mă sui pe pereți), apoi și-a pregătit seringa cu anestezic. Nu-mi era deloc frică, pentru că mă simțeam protejat de Dumnezeu; era clar că totul era aranjamentul lui să mă

scape de necaz! Și-apoi postul te întărește, nu poate să ți se-ntâmple nimic rău în timpul lui! Așa gândeam când omul s-a apropiat cu seringa de gura mea și mi-a zis s-o deschid. Am deschis-o sigur pe mine, iar el mi-a implântat acul voinicește în gingie. În momentul acela am simțit cum vârful se proptește în os și mi s-a părut că am auzit chiar un pârâit. Dom' doctor nu s-a lăsat intimidat de obstacol și a apăsat încă și mai tare, în timp ce pompa vârtos anestezicul în mine.

Mai întâi am simțit că-mi amorțesc mâinile și picioarele și că mă cuprinde o amețeală ușoară. „Nu, nu se poate!", mi-am zis, „Dumnezeu are grijă de mine, sunt în timpul postului... Trebuie să fie o părere!...". Și m-am apucat să zic o rugăciune în gând și să mulțumesc Domnului că mă are sub paza Sa. Numai că părerea devenea tot mai reală, iar eu ajunsesem să nu-mi mai simt deloc mâinile și picioarele și amorțeala începuse să urce de la picioare înspre abdomen. Dom' doctor și-a dat și el seama că ceva nu era-n regulă și a întrebat răstit:

— Bă, ce se-ntâmplă aici?

Nu am mai putut să-i răspund și mi-am lăsat capul moale pe spate. Mă simțeam dintr-odată foarte bine: nici tu durere de măsea, nici oboseală, nici griji. Doctorul însă părea că nu apreciază starea mea de bine, că a-nceput să urle:

— Mă, nu te prosti! M-ai auzit? Să nu-mi faci mie una ca asta! Mă, cu cine vorbesc eu?

Apoi, văzând că eu nu reacționez:

— Futu-i Dumnezeul mă-sii! Să vezi că ăsta mi-a făcut o criză de spasmofilie. Victorițo! Dă repede telefon la Urgențe să-mi aducă o fiolă de calciu!

— Da, dom' doctor, imediat!

Dom' doctor a lăsat-o pe asistentă să rezolve treaba și a continuat să se ocupe de mine. Adică să mă blagoslovească sârguincios și să blesteme momentul în care ascultase de nevastă-sa și acceptase să mă primească.

— N-am avut de lucru, așa mi-a trebuit! Futu-ți morții mă-tii de prost, trebuia să vii tu să-mi strici ziua!...

Eu îl auzeam perfect și aș fi vrut să-i zic să se potolească, dar mă simțeam prea bine să-mi mai bat capul și cu el. În vremea asta asistenta vorbea la telefon.

Medicul a prins din zbor discuția și și-a abătut, pentru un moment, atenția de la mine:

— Cum pizda mă-sii, mă? Adică n-au o fiolă de calciu în tot spitalu' ăsta de căcat? Futu-le și lor muma-n cur de idioți! Ce să mă fac eu cu ăsta acu'? Trezește-te, bă, morții mă-tii!... Bă, să vezi că ăsta nu mai respiră! Ia adu o oglindă!

— Ce oglindă, dom' doctor?

— Oglinda pizdii mă-tii, pe-asta să mi-o aduci! Cum ce oglindă? N-ai nicio oglindă în poșetă? Caută dracului și dă-mi-o mai repede!

— N-o am, că i-am dat-o Tanței de dimineață. Să mă duc s-o iau?

— Unde mă-ta să te duci acu'? Stai dracului aici, să vedem ce facem cu ăsta!... Bă, m-auzi? Futu-te-n cur pe unde bei apă de prost! Respiră, bă, futu-ți grijania mă-tii! Respiră, bă!

Am auzit un pocnet foarte aproape de urechea mea. Se pare că era o palmă sănătoasă pe care o încasasem, dar pe care – minune! – nu o simțeam deloc. Ce chestie fainâ! Eram insensibil la durere și fericit. Agitația medicului nu mă deranja nici măcar cât bâzâitul unei muște. El renunțase să-și mai irosească energia cu înjurături și se canalizase doar pe „Respiră!!" Poc! „Respiră!!" Poc! „Respiră!!" Poc! Totul pe ritmul melodiei „Take My Breath Away", căreia-i găsise un mod inteligent de a-i îmbunătăți percuția.

De la un timp am început să-l aud pe medic tot mai departe, ca dintr-o peșteră. În schimb îmi răsunau în urechi cuvintele melodiei de la radio: „Turning and returning to some secret place inside, watching in slow motion as you turn around and say: take my breath away...". Mișto melodie! Să o dansezi cu gagica la sentiment... Reveria mi-a fost tulburată de dom' doctor, cu care m-am trezit dintr-odată călare pe mine (eu eram întins pe spate, iar el stătea pe pieptul meu). „Aaa, vrei gagici? Lasă că-ți dau eu gagici, futu-te-n cur pe unde bei apă!", a zis el, în timp ce se descheia nervos la pantaloni. Și-a scos din chiloți o puță stranie, subțire și elastică, asemeni unui tub de cauciuc, și a dat să mi-o vâre în gură. „Deschide-o, 'tu-z' gura mă-tii! Deschide-o!" Eu am strâns mai tare din dinți. „Deschide-o, mă!" și poc!, înc-o palmă. „Fraiere, nu mai simt palmele tale!",

am râs eu în sinea mea. „Așa deci?! Nu vrei? Las' că te facem noi mielușel cuminte, să sugi frumos de la tata!" Și a scos din buzunar o dăltiță de fier cu care a-nceput să-mi lovească dinții. De durut nu mă durea, dar problema era că îmi dădeam seama că nu aveau să reziste foarte mult. Și nu mă înșelam, că la scurt timp s-au spart în cioburi mici, asemenea parbrizelor. Dom' doctor a profitat de momentul de stupoare și și-a vârât triumfător puța în gura mea. Am simțit nisip pe limbă (erau de bună seamă cioburile dinților) și un surprinzător gust dulce. „Aha! Ai dat de dulce, al dracului! Îți place acu', hai? Așa, suge-o bine! De dinți nici n-aveai nevoie pentru treaba asta..." Am încercat să scuip furtunașul afară, dar el era viu și se mișca întocmai ca un vierme în gura mea, contracarând toate încercările mele de a scăpa de el. Am vrut să-l strivesc cu gingiile, dar nu aveam forță să o fac. Așa că m-am lăsat păgubaș și am așteptat să văd ce se mai întâmplă...

L-am auzit din depărtare pe bărbat:

— Uite că-și revine, futu-l în gât!

Am deschis ochii și m-am uitat contrariat în jur. Unde mă aflam? Era o cameră luminoasă, cu un Adam și-o Evă care mă priveau cu atenție. Eram oare răpit de extratereștri? Urmau să-mi facă disecție?

— Hai că și-a revenit! Gata, nu mai pot, mă duc să fumez o țigară că explodez, a zis bărbatul și s-a făcut nevăzut.

Mă aflam în cabinetul dentistului... M-am dat jos de pe scaun și am încercat să merg, dar picioarele îmi tremurau și erau moi ca de cocă.

— Ce faceți? Mai stați puțin, nu vă dați jos așa repede! mi-a zis asistenta.

Am simțit că-mi era imposibil să mă mai mențin în picioare și m-am așezat pe un scaun obișnuit din apropiere. M-am frecat la ochi și apoi mi-am pus fața-n palme. Am simțit că aveam ceva prin barbă. Ce naiba era? Părea zahăr!...

— Ce-am pe-aici? am întrebat-o pe asistentă, frecându-mi bărbia.

— Păi trebuie să fie zahăr, că am încercat să vă dăm. Nu am găsit glucoză să vă facem în venă, așa că am încercat cu zahăru' ăsta.

Și a arătat înspre o cutie de Nescafe care stătea deschisă pe măsuță, lângă aparatul de radio. Acum la radio se dădeau știrile.

— Dar n-am reușit să vă facem să-l înghițiți, a continuat femeia. Nu știu... Am crezut că domnu' doctor face un atac. Nu i s-a mai întâmplat niciodată așa ceva.

— Îmi pare rău, am încercat eu să fiu drăguț.

Simțeam nevoia să ies la aer, așa că m-am ridicat din nou.

— Dar mai stați!... Mai stați... Vreți un pahar cu apă?

— Nu, mulțumesc! am zis eu în timp ce mă îndreptam spre ușă.

Picioarele îmi erau în continuare nesigure, dar mă puteam sprijini în ele. Așa că am ieșit pe ușă și am luat-o încet pe culoarul spitalului, sprijinindu-mă de zid. La capătul holului, când am ajuns la scări, m-am așezat pe un calorifer. „Hai, trebuie să pot!" mi-am zis. Am măsurat scările din priviri de câteva ori, apoi mi-am luat inima-n dinți (atâția câți mai scăpaseră de dăltița medicului), m-am ridicat de pe calorifer și am început să cobor, ținându-mă puternic de balustradă. Încet-încet am ajuns jos, apoi am ieșit afară din spital. Lumea de pe stradă și lumina soarelui mi se păreau stranii. Oamenii se agitau încoace și-ncolo, mergeau grăbiți la treburile lor, de parcă erau mânați din urmă de ceva. De o primejdie care se apropie, iar ei voiau să rezolve totul până când urma să dea nenorocirea peste ei.

Aveam gura uscată, așa că m-am apropiat de o tarabă să-mi cumpăr un suc. Mi-am luat o Coca-Cola și, dintr-un impuls de moment, niște napolitane, ca să mă mai întremez. Nu-mi mai păsa dacă erau de post sau nu. Deja nu mai credeam în post și în necesitatea lui. Mă simțeam înșelat și, de ciudă, am mușcat cu poftă din napolitană. Era foarte bună. Problema era doar că dulcele mi-a reactivat durerea de măsea, de care uitasem.

Nu m-am mai dus la celelalte redacții care mă așteptau, ci direct acasă, unde m-am vârât în pat. Luminița m-a întrebat ce am, i-am zis că mă simt rău și că-i povestesc mai încolo ce mi s-a întâmplat, apoi am dormit bușteан până seara, când m-am trezit *fresh* pentru băița copilului.

A doua zi de dimineață, la radio, colega care mă trimisese la bărbatu-său mă privea cu dușmănie. După ce mi-a aruncat câteva priviri tăioase, a venit la mine:

— Ce-nseamnă să vrei să faci un bine!... mi-a zis ea pe un ton arțăgos. Facerea de bine – futere de mamă!

— Ce vrei să spui? am întrebat-o eu, făcând eforturi să-mi stăpânesc durerea de măsea.

— Cum ce vreau să spun? Mai și vorbești!... Păi tu știi că era să-i mori lu' bărbatu-meu pe scaun? Ce se-ntâmpla cu el dacă dădeai ortu' popii? Îl nenoroceai, ce mai!

Durerea m-a împiedicat să-i repet una dintre înjurăturile frumoase pe care le învățasem de la soțul său (cum ar fi „Futu-te-n cur pe unde bei apă" – care trebuie să recunoaștem că e poetică de-a dreptul), așa că am lăsat-o în pace și m-am dus la ale mele, să-mi termin repede emisiunea și să fug la celelalte redacții.

Mai întâi am renunțat să mai postesc, apoi să mai merg la spovedanie. Rugăciunile încetasem de dinainte să le mai zic, pentru că programul încărcat nu-mi mai permitea să mai stau în fața icoanelor câte o oră. Cu vremea am început să merg din ce în ce mai rar și la biserică, unde observam tot felul de chestii care mă călcau pe nervi. Nu mai eram dispus să închid ochii și să acord credit total celor ce țineau de viața religioasă, ca înainte.

Eram încovoiat de toate câte apăsau pe umerii mei, dar rămăsesem cu ideea, din vremea elanului evlavios, că aceea mi-era crucea pe care trebuia s-o port. Nu mă revoltam pe soartă, mă resemnasem și mă gândeam că asta o să-mi fie viața până la sfârșit. Mă refugiasem în ideea de datorie, iar familia mea devenise singurul lucru în care credeam cu adevărat, valoarea supremă pentru care eram dispus să fac orice sacrificiu.

Ne mutaserăm într-un apartament cu două camere undeva pe la marginea Bucureștiului, la capătul cartierului Berceni. Ai ei și ai mei ne ajutaseră cu bani să ne luăm o locuință, că acum eram și cu un copil, dar nu fuseseră prea mulți, așa că a trebuit să ne mulțumim cu un bloc de zece etaje confort doi, așezat într-o zonă proastă, și un apartament cocoțat la ultimul nivel. La început ne-am bucurat că aveam și noi casa noastră și, în

plus, o cameră pentru copil, dar la scurt timp zâmbetul de mulțumire ne-a înghețat pe buze. Intraserăm într-o lume jegoasă, cu oameni de confort doi. Blocul era construit prin 1975 și fusese populat de comuniști cu indivizi aduși de la țară să muncească la uzina IMGB.

Cine iubește clasa muncitoare să se ducă să trăiască măcar o lună într-un bloc ca acela. Să simtă mirosurile vieții adevărate, câte un altul la fiecare etaj, combinate cu unul comun, de la toboganul de gunoi. Să nu aibă apă caldă, fiindcă ceilalți locatari preferă mai degrabă să-și dea salariile la cârciuma din colț decât să plătească întreținerea. Să asculte toată ziua manele de la boxele puse în geam de binevoitori. Să asiste la scene apetisante, cum ar fi cea a dusului gunoiului la tobogan: oamenii ies în șosete, intră în cămăruța tomberonului, lipăie în zoaiele de acolo și se întorc liniștiți în casă (e de presupus că în aceleași șosete și dorm). Să audă prin pereții subțiri ai blocului desele certuri conjugale însoțite de țipete. Să calce în balta de pișat sau, la ocazii mai deosebite, în căcatul care tronează în mijlocul liftului. Să vâslească prin valurile de coji de semințe până intră în casă. Să-i sune în cap până la ore târzii țăcănitul zarurilor de table, mânuite cu dexteritate de tipi care-și fac veacul în fața blocului, îmbrăcați în maiou și în pantaloni de pijama. Să se simtă solidar cu cei care-i caligrafiază „pula” pe ușă.

Firește, într-un bloc cum era cel în care ne mutaserăm, Luminița avea motive suplimentare să se simtă rău. Unde mai pui că, pentru a fi tacâmul complet, liftul era mai mult stricat decât funcțional, căci asociația de locatari nu avea bani să-l repare. Cum să urce ea și să coboare cele zece etaje? Uneori pe brânci, cu lungi opriri la fiecare palier, alteori, când se-ngroșa gluma, dusă de mine în brațe.

Când ne-a plouat pentru prima dată în casă, că terasa blocului nu fusese niciodată refăcută, țopăiam de bucurie și nu mai pridideam să punem ligheanele. Ce vremuri romantice!... Mă apucă și-acum nostalgia când îmi amintesc. *Domnul a luat, Domnul a luat, fie numele Domnului binecuvântat*!

Dar ce cârtesc eu acum? Până la urmă, după ce ne-a încercat cum trebuie mai mulți ani de zile, Preabunul a

găsit o rezolvare pentru problema Luminiței: i-a scos în cale o psihoterapeută pe care Luminița a început s-o frecventeze regulat. O chema Miruna, iar noi, fericiți că în sfârșit găsiserăm o persoană competentă pe mâna căreia să dăm fricile, îi ziceam Minuna. La început, firește, rezultatele nu se vedeau deloc, iar eu am dus-o aproape un an până la cabinetul ei, de două ori pe săptămână, și așteptam afară, cu copilul în brațe, până termina. Apoi, puțin câte puțin, terapia și-a arătat roadele și Luminița a-nceput să se ducă și singură. Tot cam atunci am scăpat și de apartamentul din Berceni și ne-am mutat cu chirie într-o locuință civilizată. Iată că Domnul ne răsplătise până la urmă pentru răbdarea noastră și ne scosese la lumină. Ce contează că toată chestia asta a dus la destrămarea familiei? Ăsta-i deja un lucru mai puțin important. Nu le poți avea pe toate!

Luminița învăța la școala Mirunei că nu trebuie să-i mai pese de ceilalți, să se gândească numai la confortul propriu și să devină o femeie independentă. Lucruri bune, de altfel, care se pare că au și ajutat-o să-și înfrunte angoasele și să meargă singură pe stradă. Numai că, pe măsură ce boala se retrăgea, câștiga tot mai mult teren o nouă fațetă a personalității Luminiței, croită după tiparul „femeii independente și dinamice” promovat de o-ntreagă presă vulgarizatoare a ideilor feministe. Luminița începuse să-și reconstruiască feminitatea citind exclusiv reviste care te-nvață „să fii deșteaptă”, cu precădere *Cosmopolitan,* sau urmărind cu mare interes emisiuni ca „De trei ori femeie”. La început i-am atras atenția că face abuz de tâmpeniile ălea, că nu mai știe de nimic altceva, că nu a mai citit o carte de un veac, dar, cum remarcile mele erau urmate de fiecare dată de certuri strașnice, m-am lăsat păgubaș.

Oricum, tâmpeniile ălea i-au dat o incredibilă încredere în sine și ea a devenit femeia ambițioasă și puternică despre care citea. Mi-a zis că vrea să înceapă să lucreze, că a pierdut destul timp degeaba și și-a neglijat cariera, iar eu am vorbit cu niște tipi pe care-i cunoșteam la o revistă și aceștia au angajat-o pe un post destul de bun. Cum era pornită pe fapte mari, după vreo jumătate de an a promovat și a ajuns redactor-șef la o altă publicație. Fricile nu-i dispăruseră complet, dar cel

puțin putea să și le stăpânească. Și, oricum, mergea în continuare la Miruna,

Ce puteam să-mi doresc mai mult? Aveam o soție care își depășise infirmitățile, devenise activă, câștiga destul de bine și era apreciată pe plan profesional. Numai că se pare că în viață funcționăm pe sistemul vaselor comunicante: nu se poate să câștigi ceva fără să pierzi altceva în schimb. Luminița se transformase într-o femeie de succes, dar totodată și într-o persoană autoritară și de un egoism feroce. (Se pare că, dacă nu ești așa, nu prea ai cum să promovezi pe scara socială într-un post de conducere. Se spune că puterea pervertește. Greșit. În cele mai multe cazuri, cei care ajung să dețină puterea sunt pervertiți deja, că altfel nu ar fi obținut poziția respectivă.)

La un moment dat, când am fost pe la ea la redacție, am asistat la o scenă care m-a lăsat perplex. Luminița discuta cu un colaborator extern care-i făcea nu știu ce cronică și îi zicea ceva de genul: „Eu te plătesc și am pretenția să-mi scrii ce-ți spun eu!”. Aproape că-i bătea cu pumnul în masă. Nu o mai recunoșteam. Am așteptat să plece omul, iar după aceea am întrebat-o de ce se comporta așa cu subalternii. Ce înseamnă „eu te plătesc”? Doar nu se află pe moșia ei, e și ea angajată, chiar dacă este șefă. Și-apoi, dacă individul îi scrie o cronică, nu poate să-i dicteze ea ce opinie să aibă... Bineînțeles că asta s-a lăsat cu o nouă ceartă, iar eu mi-am zis că nu trebuie să mă mai bag în treburile ei de serviciu. Putea să fie zbirul lu’ pește, treaba ei!

Problema era însă că parfumul șefiei nu o părăsea când pleca de la serviciu, ci o însoțea și acasă – și se combina cu Hugo Boss-ul „Deep Red”, cu care-și dădea din belșug. (Nu, nu e o găselniță de-a mea, nu fac jocuri de cuvinte; culmea, dar tocmai Hugo Boss folosea în acea perioadă...) Încet-încet, Luminița a început să adopte aceeași atitudine de bătut cu pumnul în masă și față de mine. Ea știa întotdeauna ce era mai bine, ea avea mereu dreptate, ea lua toate deciziile în ceea ce privea familia noastră – și, eventual, îmi comunica și mie pe urmă, punându-mă în fața faptului împlinit. Bineînțeles că lucrurile ăstea mă deranjau nespus – și de-aici alte certuri.

Apoi a venit cu o altă idee. Că toată relația noastră fusese prost clădită încă de la început și că trebuia reformulată. Că tot timpul se simțise dominată de mine și că venise vremea ruperii lanțurilor. Că voia să-și recapete independența și pentru asta trebuiau neapărat rediscutate granițele, restabilite raporturile de forțe. Eu auzeam lucruri noi. Credeam că relația noastră, dincolo de necazurile cu boala ei, este una OK. Apoi, niciodată nu mă gândisem că o asupresc în vreun fel. Nu eram eu bărbatul acela tradițional cu care se luptă feministele, care-și înrobește nevasta sau o transformă într-o anexă de-a sa. Întotdeauna fuseserăm pe poziții egale în casă. Dar ce conta? Eram bărbatul, deci dușmanul prin definiție, cel care prin natura lui își afirmă superioritatea și împilează femeia de lângă el.

Relația noastră trebuia deci trecută prin foc și sabie, lămurită. Dacă mai rămânea ceva din ea după aceea, bine, dacă nu – Dumnezeu cu mila. La început am bătut în retragere și, la atacurile ei repetate, param doar. Îi spuneam că nu cred că e bine să dăm foc la casă, că nu va mai rămâne nimic apoi.

— Dacă nu mai rămâne nimic, înseamnă că nici nu a fost nimic! îmi răspundea ea.

— Dar avem un copil, la Tudor nu te gândești?

— Știi ce? Hai să nu băgăm în discuție copilul! Nu mă șantaja cu el. Ce e – e între noi.

Apoi am cedat și eu și, la cererea clientului, ne-am făcut un program zilnic de certuri, când ne vedeam seara acasă. Ne aruncam în față unul altuia cele mai incredibile lucruri, ne aduceam aminte de chestii îngropate de demult, ne reproșam totul. De fapt, ne luptam cu încrâncenare și nimeni nu mai asculta argumentele celuilalt, doar cel mult cât să prindă ceva de care să se agațe și să taxeze prompt.

Odată deschisă cutia Pandorei, orice motiv era bun pentru a începe o nouă ceartă. De multe ori porneam de la lucruri minore, că de ce ai pus paharul ăsta aici și nu acolo, și ajungeam întotdeauna la chestiunile fundamentale care ne rodeau. Eu îi ziceam că ea, cu boala ei, fusese pacostea vieții mele. Ea că eu eram cel care o făcuse mereu să se simtă în inferioritate, neputincioasă și vinovată. Și tot așa, ping-pong... Familia noastră devenise celula bolnavă a societății.

Desigur, ne uram din toată inima. Eu îi observam acum toate defectele – lucruri pe care altfel, într-o căsnicie normală, le treci cu vederea. Nu-i mai suportam mirosul de transpirație. Nu mai suportam nici parfumul Hugo Boss pe care-l folosea – și de atunci, când îl simt la vreo persoană care trece pe lângă mine pe stradă, mă ia cu greață. Nu-i suportam rujul sau fardurile, cu care ea începuse să-și dea din abundență. Nu mai suportam să o aud cum sforăie noaptea. Nu-i suportam tunsoarea băiețească pe care și-o adoptase. Nu mai suportam să-i văd burta – răsfrântă încetișor peste chiloți. Nu mai suportam priveliștea părului de pe picioare, când întârzia să se epileze. Îi observam până și firele care-i ieșeau din nas. Nu mai suportam aerele pe care și le dădea, vocea ei, felul cum se mișca. Pe scurt, *nu o mai suportam.* Când o auzeam că intră în casă, îmi pierea brusc orice bună dispoziție. Când îi vedeam fața acră, mă lua cu rău de la stomac. Când se dezbrăca să se schimbe, întorceam scârbit capul.

În mod sigur, idiosincraziile erau reciproce și, în aceeași măsură, nici ea nu mă mai putea înghiți. Atmosfera din casa noastră devenise de nerespirat, așa că, atunci când mi-a spus că dorește să ne despărțim, am avut un prim moment când m-am simțit ușurat. Gata cu certurile zilnice. Cu fricile, cu fobiile și cu atacurile ei de panică. Cu traiul alături de persoana aceea toxică. Gata! Lunga mea penitență luase sfârșit.

De-abia când am plecat din fosta mea casă și m-am mutat singur într-o garsonieră cu chirie, am realizat proporțiile dezastrului pe care-l trăiam. În treisprezece ani, cât stătusem cu Luminița, mă obișnuisem cu un anumit mod de viață, cu ea lângă mine, cu tabieturile conviețuirii împreună. Dintr-odată m-am trezit parașutat într-o cu totul altă existență, care nu mai era a mea, și-mi fugea pământul de sub picioare. Pe de altă parte, pierdusem tot. Rămăsesem fără familie, fără copil, fără toate lucrurile în care credeam. Însăși ideea de familie nu mai reprezenta nimic pentru mine. Toată scara mea de valori se năruise, iar eu mă aflam la momentul zero al vieții mele. Eram suspendat într-un spațiu indefinit, pe care nu-l recunoșteam, fără un trecut pe care mai puteam conta și fără viitor.

M-am gândit foarte mult după aceea de ce s-a întâmplat ceea ce s-a întâmplat și singura concluzie logică la care am ajuns a fost că de fapt Luminița voise să scape de mine pentru că eu fusesem martorul neputințelor ei – de care acum, când era femeie voluntară și puternică, dorea să uite. Eu îi aminteam, prin simpla mea prezență, de perioada când nu reușea să se ridice din pat sau când nu putea să meargă singură la toaletă. Or, ea își dorea să îngroape definitiv trecutul slăbiciunilor ei – și nu putea s-o facă decât dacă mă îngropa și pe mine odată cu el. Regele a fost înmormântat cu pompă, împreună cu calul său credincios, Cezar.

Firește, această concluzie nu mi-a diminuat depresia, ci dimpotrivă. M-am simțit ca o manta de ploaie, aruncată la gunoi când vremea s-a făcut frumoasă. M-am simțit folosit și abandonat. M-am simțit un nimeni. Și toate acestea mă făceau cu atât mai mult să mă dau cu capul de pereți cu cât realizam că pierdusem pe mâna mea. Că eu fusesem singurul vinovat pentru povestea pe care o trăisem.

În fine, primul Crăciun petrecut departe de familia mea, la câteva zile după ce s-a pronunțat divorțul, a fost punctul culminant al disperării mele. Apoi am început să mă obișnuiesc cu ideea. Dacă am supraviețuit amestecului acela mortal, de singurătate și sărbători de iarnă, înseamnă că voi supraviețui și de-acum înainte.

Cu timpul, și deprimarea care mă copleșea și mă lăsa fără aer și-a mai pierdut din substanță și a devenit cât de cât suportabilă. Apoi m-am obișnuit cu ea și nu i-am mai simțit prezența. Acum ceea ce mă copleșește este doar un imens sentiment de rușine. Asta e: cred că la sfârșitul vieții o să fiu un umil colecționar de rușini și de amintiri penibile.

> *Ei, hai, nu te mai smiorcăi atâta*! *Se mai întâmplă*! *Ești doar băiat mare, nu e cazul să faci o tragedie din asta*! *Te ridici, îți scuturi frumos pantalonașii și gata. Ce bubă*? *Hai, că nu-ți ies mațele pe-acolo, n-ai să mori din asta*! *Pân' te-nsori, îți trece.*

Mă-ntreb ca prostul de ce oare a trebuit să mi se-ntâmple mie una ca asta (este întrebarea idioată care ne vine tuturor în minte după ce ni se-ntâmplă un necaz).

Claudia Schiffer mă privește drăgăstos dintr-o pagină de reclamă din *Cosmopolitan* și-mi șoptește cum numai ea știe s-o facă: „Pentru că meriți!”.

from: elle1802@yahoo.com
to: cezarpaulbadescu@yahoo.com
subject: (none)

Dragă Cezar,

Probabil că orice regulă sau comportament standard ar considera această epistolă a mea o aberație, o greșeală...

Mi se pare foarte aiurea tot ce s-a întâmplat. Îmi e foarte clar că nu ne mai putem vorbi normal, ca de la om la om. Dar ceea ce se întâmplă acum este rezultatul felului în care am construit împreună, timp de atâția ani, această relație. Pentru că față în față nu ne putem spune decât lucruri îngrozitoare, pentru că ne comportăm ca și cum am avea de împărțit cerul și pământul, m-am hotărât să-ți scriu acest e-mail.

Știu că fundamental ești un om bun și OK. Știu că nu mi-ai vrut răul. Nu suntem monștri, nici unul, nici celălalt. Asta nu înseamnă că nu avem resentimente unul față de celălalt. Asta nu înseamnă că nu ne urâm. Când ne vorbeam, nu mai eram un om în fața altui om, nu mai eram nici măcar un bărbat și o femeie. Eram două forțe bezmetice în luptă una cu cealaltă. Fiecare își apăra ceva, fiecare se apăra de invazia celuilalt. Cum spuneam, sunt sigură că ești un om bun, dar cred că împreună am făcut greșeli nenumărate și am compromis o relație care poate ar fi avut șanse să fie minunată. Amândoi avem câte o bubă mare. Eu nu pot, nu sunt în stare să o vindec pe a ta. Nici tu pe a mea. Nu trebuie să te simți vinovat pentru asta. Ai făcut tot ce ai putut tu. Știu asta. Încearcă să te gândești mai serios la buba ta. Cred că acesta e lucrul cel mai important pentru tine acum.

Am trecut prin multe faze în perioada de dinainte să ne despărțim, am cunoscut toate sentimentele posibile, am revenit în mintea mea de o mie de ori asupra deciziei. Până la urmă însă, m-am abținut și am mers înainte, strângând din dinți de fiecare dată, pentru că nu am vrut să creez iluzii nici pentru mine, nici pentru tine.

Pentru că NIMIC nu mi-a oferit garanția că, odată relația reluată, nu vom recădea în aceleași greșeli, în același sado-masochism reciproc, în aceleași învinuiri

perpetue a căror miză este „Cine e cel bun, cine e cel rău sau cine e vinovatul”. Mereu am vrut de-a lungul anilor să-l numim pe cel bun dintre noi – și fiecare a vrut evident să fie el bunul.

Ne-am distrus reciproc. În ochii tăi m-am văzut îngrozitor și asta mă termina. Era fundamental pentru mine ca omul de lângă mine să mă aprecieze, să-mi spună lucruri bune, să mă confirme mereu. Poate că și tu te vedeai la fel în ochii mei. În ceea ce mă privește, vreau să mă vindec, vreau să supraviețuiesc, vreau să-mi folosesc energiile, entuziasmul, să fiu fericită așa cum sunt eu, șefă, neșefă, bună, rea, agresivă, neagresivă etc. Te sfătuiesc să faci și tu la fel.

Firește, ai față de mine multă ură. Mă urăști pentru că ți-am dat prea mult de furcă, pentru că nu te-am lăsat în liniștea ta. Știu, e foarte simplu: cel care se tratează e clar că are probleme și la fel de clar este că el e de vină. E foarte simplu să gândești așa. Sunt într-un moment foarte important al vieții mele, fie că te interesează, fie că nu. Și nu pentru că acum îmi pot construi o carieră. Nici gând! Ci pentru că în urmă cu câțiva ani, cu simptomele pe care le am acum, am stat în casă înțepenită de groază luni de zile. Astăzi încerc să mă lupt, să ies la lumină.

Sigur că mi-aș dori să nu se fi întâmplat o mulțime de lucruri, sigur că mi-aș dori să am atâta putere în mine încât să te înțeleg până la capăt, sigur că mi-aș dori multe de la propria mea persoană. Oare crezi că nu mi-ar plăcea să spun despre mine „Sunt o femeie puternică, care a știut să-și salveze familia, care a știut să iubească dincolo de orice”? Oare crezi că despărțirea noastră nu e și pentru mine un eșec? Și oare nu pierd și eu în toată povestea asta enorm, o casă caldă, un om cu care să pot vorbi, cu care să am multe lucruri în comun și care cândva a părut că îmi știa sufletul atât de bine?

Știu că ți-e frică. Și eu mor de frică. Și mie mi-e ciudă că nu sunt în stare de mai mult, dar oare era musai să dăm mai mult, oare era obligatoriu să fi continuat cu orice preț?

În ceea ce mă privește, știu sigur o mulțime de lucruri:

– că sunt momente în care nu mă epilez, pentru că nu am chef uneori. Sunt cam păroasă de felul meu, asta

e, nu mă pot împotrivi naturii.

– sunt adesea voluntară și asta de multe ori dintr-o mare timiditate, pe care încerc și eu s-o ascund cum pot. (N-ai crede asta, nu-i așa? Mai am mult de lucru cu încrederea în mine însămi.)

– citesc și voi mai citi probabil *Cosmo* și alte *bullshit*-uri din astea fiindcă mi-am pierdut de mult interesul pentru cultura mare, cu care nu prea știu cum să mai relaționez.

– sunt tunsă scurt și mă simt bine așa, îmi place de mine, mă suport mai ușor, pentru că mi-e foarte greu să mai duc pe umeri pletele grele de odinioară.

– am treizeci și cinci de ani și nu mai am corpul de altădată, lucru cu care voi încerca să mă împac, dar cu care nu știu dacă tu te-ai fi împăcat vreodată.

– am ceva băiețos și probabil respingător pentru mulți, dar am pretenția ca acela care vrea să fie cu mine *forever* să mă accepte așa cum sunt eu, adică să accepte pachetul complet de servicii, nu numai momentele mele rare de feminitate cu păr lung, vorbe puține și înțelepte, capacități materne remarcabile.

– nu sunt o mamă perfectă, dar mă străduiesc.

– nu-mi place să fiu jignită, să fiu lovită exact în punctele mele cele mai dureroase, și asta în casa în care mă adăpostesc de vria lumii.

Știi, la începutul relației noastre totul părea așa de perfect, încât adesea mă speriam și încercam să îți spun „Să știi că sunt rea”, iar tu spuneai că nu-i adevărat. Nu prea știam atunci să exprim clar ceea ce voiam să transmit: nu voiam să fac promisiuni absolute, voiam să păstrez pentru amândoi un loc unde să respirăm aer curat, liber, unde să ne permitem să nu fim perfecți, să ne privim așa cum eram atunci și să vedem dacă ne place de noi. Eram prea mică și prea doritoare de cineva drăguț și bun, cum erai tu în vremea aceea. Și tu erai prea mic și prea doritor de a te simți bărbat de la un capăt la altul. Nu crezi că ne-am asumat o misiune imposibilă și că nici feminitatea mea, nici virilitatea ta nu sunt obligate să arate așa cum am vrut noi să le vedem atunci, cum aveam nevoie să le vedem? Nu crezi că ne-am obligat reciproc cu toată tăria și cu tot eroismul de care suntem în stare să fim într-un anumit fel? E ca și

cum ai pune un milion de pahare unul peste altul cu multă dibăcie și ai vrea să intri în *Cartea Recordurilor* pentru asta. Iar punctele de sprijin erau atât de fragile! De aceea povestea nu a putut dura o veșnicie. Paharele obosesc de atâta stat în poziții nefirești. Noi, disperați, am adunat de fiecare dată paharele de pe jos și am încercat să le punem la loc. Dar multe dintre ele s-au spart definitiv.

„Sunt rea", încercam să-ți spun cu stângăcie, pentru că nu știam s-o spun altfel – aveam douăzeci și unu de ani. Uneori oamenilor le place să nu vadă ce nu acceptă, le place să se mintă cu orice preț. Știi cum a funcționat relația noastră? În momentele fiecăruia de îndoială, de panică, noi nu i-am acceptat celuilalt slăbiciunile, ci ne-am acuzat reciproc pentru ele. Fiindcă ne era frică de fapt să avem lângă noi imaginea slăbiciunii și a îndoielii, am fi vrut ca celălalt să fie veșnic forțos, pentru ca imaginea perfectă de care aveam nevoie și unul, și celălalt să nu sufere. Ne-a fost mereu frică de slăbiciune, de imperfecțiune, de ce nu era bun în noi. Noi nu ne-am acceptat niciodată până la capăt așa cum suntem de fapt.

Îmi pasă de tine, nu cum crezi tu, și sufăr, și sunt și acum proastă fiindcă spun toate astea și mă expun în toată slăbiciunea mea femeiască, pe care nu o poți combina cu cealaltă latură a mea, așa-zis masculină, voluntară, „cosmopolitană". A fost nevoie de această îngrozitoare experiență, a despărțirii de tine, ca să înțeleg că nu sunt nici lesbiană, nici feministă, nici femeie modernă, că nu mă interesează nici femeile, nici teoriile...

Relația noastră trebuia să fie impecabilă, fără cusur, și tocmai de aceea noi am fost foarte dezamăgiți de greșelile, de imperfecțiunile celuilalt. Nu suntem Superman niciunul dintre noi. Suntem amândoi amărâți acum, dar nu e cazul să dramatizăm mai mult de atât. Durerea oricum există și depinde în continuare de noi să ne facem suportabilă porțiunea aceasta de viață pe care o mai avem de trăit.

Nu ești victima mea, să știi, suntem doar amândoi dezamăgiți de noi înșine și înșelați în așteptările noastre, care au fost atât de mari.

Cam asta am vrut să-ți spun.

Luminița

„Ne aflăm în fața unei noi autoficțiuni *made in* C.P.-B. Biografist și autenticist radical, autorului nostru nu-i place să inventeze (deși atunci când o face, o face al naibii de bine – vezi fantezia «americănească» din finalul precedentului volum, cu aventurile penisului tăiat al lui John Wayne Bobitt...). El tinde, în mod deliberat, spre un grad zero al ficționalității, împotriva oricărei literaturizări fandosite, pariind pe firescul integral și pe franchețea asumării până la capăt a penibilului.

Roman de dragoste și de familie, roman psihedelic al nevrozelor lumii de azi, roman «religios» ș.a.m.d., cartea răstoarnă totul într-o extrem de crudă autoparodie existențială. Proză operată pe viu, surprinzătoare și captivantă, *Luminița, mon amour* este și o teribil demitizantă lecție de viață."

Paul Cernat

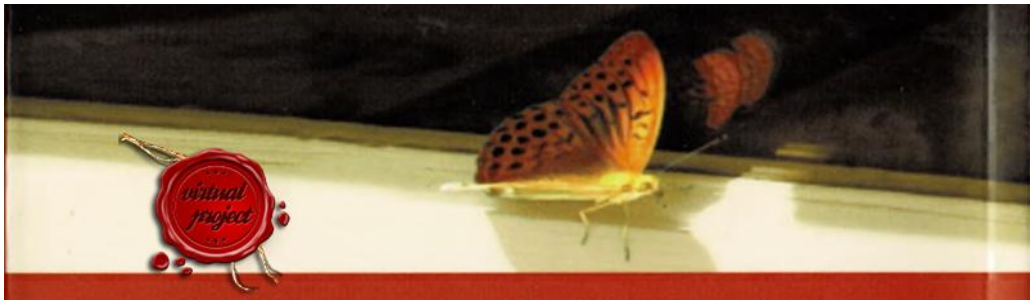

„Ne aflăm în faţa unei noi autoficţiuni *made in* C.P.-B. Biografist şi autenticist radical, autorului nostru nu-i place să inventeze (deşi atunci cînd o face, o face al naibii de bine – vezi fantezia «americănească» din finalul precedentului volum, cu aventurile penisului tăiat al lui John Wayne Bobitt...). El tinde, în mod deliberat, spre un grad zero al ficţionalităţii, împotriva oricărei literaturizări fandosite, pariind pe firescul integral şi pe francheţea asumării pînă la capăt a penibilului.

Roman de dragoste şi de familie, roman psihedelic al nevrozelor lumii de azi, roman «religios» ş.a.m.d., cartea răstoarnă totul într-o extrem de crudă autoparodie existenţială. Proză operată pe viu, surprinzătoare şi captivantă, *Luminiţa, mon amour* este şi o teribil demitizantă lecţie de viaţă."

Paul Cernat

virtual-project.eu

EDITURA POLIROM

ISBN 973-46-0386-8
978-973-46-0386-2

9 789734 603862

www.polirom.r

{1} Cei interesați pot găsi descrierea acestui procedeu și la Mario Vargas Llosa, în *Elogiu mamei vitrege*, sub numele de „curățirea pușlii” (*n. ed.*).

{2} Da, știu, Biserica înseamnă cler, credincioși și toți care au adus și aduc împreună slavă lui Hristos. Asta îți servesc toți preoții și teologii când zici ceva despre instituția lor. Dar nu e cazul să ne facem turci, că știe toată lumea la ce mă refer.

{3} Grup de intelectuali ortodocși din care a făcut parte și Sofian Boghiu și ai cărui membri au fost arestați de comuniști în anul 1948 (*n. ed.*)

Table of Contents

Despre dragoste și alți demoni cu Cezar Paul-Bădescu
PARTEA ÎNTÂI
The Show Must Go On (nu am înțeles niciodată de ce „trebuie”)
Hora cu strigături
O lungă vară fierbinte
O lungă vară fierbinte (continuare)
PARTEA A DOUA
Frica de frică
PARTEA A TREIA
Și-al Sfântului Duh
Amin

Table of Contents

Despre dragoste și alți demoni cu Cezar Paul-Bădescu	5
PARTEA ÎNTÂI	11
The Show Must Go On (nu am înțeles niciodată de ce „trebuie”)	14
Hora cu strigături	20
O lungă vară fierbinte	25
O lungă vară fierbinte (continuare)	35
PARTEA A DOUA	57
Frica de frică	66
PARTEA A TREIA	111
Și-al Sfântului Duh	112
Amin	153